

# پیدائش

بُنگیج

۱ بُنگیجَا، هُدايا آسمان و زمين اَڏ

۲ کرتنت. زمين بيدروشم اَت و هچي  
مان نيست اَت. تهاريا جُهلانكي سريوش  
کرتگات و هُدايے روہ آيے سربرا نيَم بال  
اَت.

۳ هُدايا گوشت: ”رُڙنايي بيت“ و

رُڙنايي بوت. ۴ هُدايا ديست که رُڙنايي

شَر اِنَت، گُڙا رُڙني چه تهاريا جتا کرت. ۵

هُدايا رُڙنئے نام ”رُڄ“ کرت و تهاريئے  
نام ”شپ“. شپ گوست و سُهَب بوت. اے  
اُولي رُڄ اَت.

۶ هُدايا گوشت: ”آپاني نياما کُبهے

بیت کہ آیا چہ آیا جتا بکنت. “ (۷) ھُڊایا  
 کُڙہ اڏ کُرت و کُڙہئے چیرئے آپ چہ سِرُبرئے  
 آپان جتا کرتنت. اے کار بوت. (۸) ھُڊایا  
 کُڙہئے نام ”آسمان“ کُرت. شپ گوست و  
 سُهَب بوت. اے دومی رُوج ات.

(۹) ھُڊایا گوشت: ”آسمانئے چیرئے آپ  
 یک نِیمگے ببت و ھُشکی پڌر بیت“ و  
 اُنچش بوت. (۱۰) ھُڊایا ھُشکیئے نام  
 ”زمین“ کُرت و یکجاہ بوتگین آپانی نام  
 ”دِریا“. ھُڊایا دیست کہ اے کار شَر بوت.

(۱۱) ھُڊایا گوشت: ”زمین سبزگ  
 برودینیت؛ تھمدارین کِشار و نیبگ  
 دئیوکیئن درچک، کہ هر درچکئے برا، آیئے  
 جندئے تھم مان بیت، آیانی جندئے تھرئے  
 ھسابا“ و اُنچش بوت. (۱۲) زمینا سبزگ  
 رُودینت؛ تھمدارین کِشار و نیبگ دئیوکیئن  
 درچک کہ ھمک درچکئے برا وتی تھم مان  
 ات، آیانی جندئے تھرئے ھسابا. ھُڊایا

دِیست کہ اے کارِ شَرّ بوت. (۱۳) شپ  
گوست و سُهَب بوت. اے سئیمی رُوج ات.

(۱۴) هُدايا گوشت: ”آسمانئے کُہا  
رُژنائِن چیزِ مان ببيت کہ رُچا چہ شپا  
جتا بکنت. اے رُژنائِن چیزِ مۆسم، رُوج و  
سالانی نشانی ببت. (۱۵) اے، کُہا نور  
جوڑ ببت و زمينا رُژنا بکنت“ و اَنچش  
بوت. (۱۶) هُدايا دو مزین نور اڈ کرت،  
مستریں نوری اڈ کرت کہ رُچئے سرا  
هاکمی بکنت و گستریں نور شپئے سرا.  
استاری هم اڈ کرتنت. (۱۷) هُدايا اے نور،  
آسمانئے کُہا ایر کرتنت کہ زمينا رُژن  
بدئینت و (۱۸) رُوج و شپئے سرا هاکمی  
بکنت و رُژنا چہ تھاریا جتا بکنت. هُدايا  
دِیست کہ اے کارِ شَرّ بوت. (۱۹) شپ  
گوست و سُهَب بوت. اے چارمی رُوج ات.

(۲۰) هُدايا گوشت: ”آپ چہ سَہدارانی

رَمان پُر بَنت و بالی مُرگ، زمینئے سربُرا،  
آسمانئے کُبا بال بکنت۔“ (۲۱) گُرا ہُدا یا

مزنین دریایی سَہدار و وڑ وڑین دگہ  
سَہدار اڈ کرت کہ اے، وتی تھرئے ہسابا رَم  
جوڑ بوتنت و دریایش پُر کرت۔ ہمے پیما  
وڑ وڑین بالی مُرگی اڈ کرت، آیانی جندئے  
تھرئے ہسابا۔ ہُدا یا دیست کہ اے کار شَر

بوت۔ (۲۲) ہُدا یا اے سَجھین برکت دات و

گَوشَتنت: ”چک و بر کنیت۔ گیش بیان  
بیٹ و دریایان پُر کنیت۔ بالی مُرگ ہم  
زمینا سک باز بَنت۔“ (۲۳) شپ گوست و  
سُہب بوت۔ اے پنچمی رُچ ات۔

(۲۴) ہُدا یا گَوشَت: ”زمین ہر پیمین

سَہدار پیدا بکنت، آیانی جندئے تھرئے  
ہسابا؛ دَلوتا بگر تان لاپکشین جانور و  
وکشیین ہئیوانا، ہر یگے وتی تھرئے  
ہسابا۔“ اے کار بوت۔ (۲۵) ہُدا یا زمینئے

وکشیین ہئیوان آیانی جندئے تھرئے  
ہسابا، دَلوت آیانی جندئے تھرئے ہسابا و

زمینے سرا لاپگشیں جانور آیانی جندے  
تھرے ہسابا جوڑ کرتنت۔ ہدایا دیست کہ  
اے کار شر بوت۔

۲۶) ہدایا گوشت: ”بیا انسانا وتی  
جندے دروشما اڈ کنین، وتی شکلا کہ  
دریائے ماہیگ، آسمانے مرگ، دلوت،  
سجھین وکشیین ہئیوان و لاپگشیں  
جانورانی سرا ہاکمی بکنت۔“

۲۷) ہدایا انسان وتی شکلا اڈ کرت،

وتی جندے ہدایا شکلا اڈی  
کرت،

مردین و جنینی اڈ کرتنت۔

۲۸) ہدایا آ، برکت دات و گوشتنت:

”چک و بر کنیت، باز بیٹ و زمینا پڑ  
کنیت و زمینے سرا ہاکمی بکنیت۔ دریائے  
ماہیگ، آسمانے مرگ و زمینے سجھین

سُرِنْدَهَانِي سِرَا هَاكَمِي بَكْنِيَّت. “ (۲۹) هُدَايَا  
گَوْشَت: ”بِچَارِيَّت، مَن شَمَارَا زَمِينِي سِرِي  
هَمَا سَجْهِيْن سَبْزِگَانِ دِيَانِ كِه تُهَمَ كَارَنْت  
و هَمَا سَجْهِيْن دِرْچَكَانِ دِيَانِ كِه بَرَانِش  
جَنْدِي تُهَمَ مَانِ اِنْت. اے شَمِي وِرَاكِ اِنْت.

(۳۰) مَن زَمِينِي سَجْهِيْن هِيُوَانِ، اَسْمَانِي  
سَجْهِيْن مُرْگِ، سَجْهِيْن لَپْگَشِيْن جَانَوَرِ،  
بَزَانِ هَمَكِ سَهْدَارِ هَمِ پِه وِرَاكَا سَبْزِگِ  
دَاتْگِ. “ اے كَارِ بَوْتِ. (۳۱) هُدَايَا وَتِي

سَجْهِيْن جَوْرُ كِرْتْگِيْن چِيْزُ چَارْتَنْتِ.  
دِيَسْتِي كِه اے كَارِ سَكِّ شَرِّ بَوْتِ. شِپِ  
گَوْسْتِ و سُهَبِ بَوْتِ. اے شَشْمِي رُوْچِ اَتِ.

(۱) اے پِيْمَا اَسْمَانِ و زَمِيْنِ و اے

سَجْهِيْن چِيْزَانِي جَوْرُ بِيْگِ سَرْجَمِ بَوْتِ.

(۲) هِيْتْمِي رُوْچَا، هُدَايَا هَمَا كَارِ سَرْجَمِ

كِرْتْگِ اَتَنْتِ كِه دَسْتَا اَتَنْتِي. وَتِي سَجْهِيْنِ

كَارَانِي هَلَاسِيَا رَنْدِ، هِيْتْمِي رُوْچَا اَرَامِي

كِرْتِ. (۳) گَزَا هُدَايَا هِيْتْمِي رُوْچِ بَرَكْتِ

دات، گیشینت و پاکین روچ نامینت، چیا  
که هُدايا همے روچا چه اے سَجھین  
هستیئے جوڑ کنگئے کارا آرام کرت.

آدم و هئا

۴) اے زمین و آسمانئے کِسّه ات که  
جوڑ کنگ بوتنت. آ وهدا که هُداوندین  
هُدايا زمین و آسمان جوڑ کرتنت، ۵)  
زمینئے سرا هچ درچک و دار نرُستگات و  
دُگاران سبزگ نیست ات. چیا که تان آ وهدا  
هُداوندین هُدايا زمینئے سرا هئور  
نگوارینتگات و انگت انسانئے نیست ات که  
زمینا کشت و کِشارے بکنت. ۶) بله چه  
زمینا آئے چَمگ بُتکنت و سَجھین زمینئے  
سربرش سیّراپ کرت. ۷) هُداوندین  
هُدايا چه زمینئے هاکا مردمے جوڑ کرت،  
آییئے پونزا زندئے ساھی دَمِت و اے مردم  
سَهدارے بوت.

۸) هُداونديں هُدايا رُودراتکا، اَدَنا

باگے جوڑ کرت و وتی اَدّ کرتگيں مردمی  
هموُدا نادینت. ۹) هُداونديں هُدايا چه  
هاکا هر وژيں درچک رُودینت که گندگا  
زيبا و برش ورگا وش اَتنت. زنديں درچک  
و نيکی و بديء زانگئے درچک باگئے نياما  
اَتنت.

۱۰) په باگئے آپ ديگا کئورے هست اَت  
که بُنزهي اَدَنا اَت و چه اوُدا اے کئور چار  
جاها بهر بوت. ۱۱) ائولی کئورے نام  
پيشون اِنْت که هئويلهئے سجّهيں سرڊگارا  
که سُهر و تِلاهي مان، چهَر وارت. ۱۲) آ  
سرڊگارے سُهر، شرّين سُهرے و اوُدا کوهي  
بوُد و سِنگِ سُلّيمان هم هست. ۱۳) دومی  
کئورے نام گيّهون اِنْت که کوشئے سجّهيں  
سرڊگارا چهَر وارت. ۱۴) سئيمي کئورے  
نام دجله اِنْت که آشورے رُودراتکی گور و  
پهناتان تچيت و چارمی کئور پرات اِنْت.

(۱۵) هُداونديڻ هُدايا آمردم زُرت و  
 اَدَنئے باگا جَهمند کرت که باگا آباد بکنت و  
 باگئے هيالا بداريت. (۱۶) هُداونديڻ هُدايا  
 مرد پرمان دات که باگئے هر درچکئے برا  
 ورئے بور، (۱۷) بله نيکي و بدئيے زانگئے  
 درچکئے برا مئور. هما روچا که تئو وارت،  
 ألما مرئے.

(۱۸) هُداونديڻ هُدايا گوشت: ”په مردا  
 تهنایي شَر نه انت. من په آيا، همدروريڻ  
 همراه و مدت کنوکے جوړ کنان.“ (۱۹)  
 هُداونديڻ هُدايا چه هاکا زمينئے سرئے  
 سَجَّهين وکشيڻ هيوان و آسمانئے  
 سَجَّهين مُرگ جوړ کرتگ انت. نون آ  
 سَجَّهيني مردئے کړا اورتنت تان بچاريت  
 که باريڻ مرد آيان کجام نامان تئوار کنت.  
 هر ناميا که مردا آ سهدار تئوار کرتنت، هما  
 آيانی نام بوت. (۲۰) مردا سَجَّهين دلوت،  
 آسمانئے مُرگ و زمينئے وکشيڻ هيوان

نام پر بستنت، بلہ مردا ہمدرو رین ہمراہ و  
 مدت کنو کے نیست ات۔ (۲۱) گڑا ہداوندین  
 ہدایا مرد گرانین وابے سرا دات۔ مرد کہ  
 واب ات گڑا ہدایا آییئے یک پھلوگے گشت  
 و ہالیگین جاہی گوئن گوشتا پُر کرت۔ (۲۲)  
 ہداوندین ہدایا چہ مردا گشتگین پھلوگ  
 جنینے کرت و جنینی مردئے کِرا آورت۔

(۲۳) گڑا مردا گوشت:

”نون اے چہ منی ہڈان ہڈے و

چہ منی گوشتان گوشتے۔

اے باید انت جنین گوشتگ  
 بیت،

چیا کہ چہ مردینا زورگ  
 بوتگ۔“

(۲۴) پمیشکا مرد وتی پت و ماتا یلہ

ڪنت و ڳوڻ جَنّا هئوَارَ بيت، ڳڙا آ دويڻ،  
يڪَ جسم و جانَ بنت. (۲۵) آدم و آبيئِ  
جَن، دويڻ لوچ و جاندر آنت و آيان شَرَم  
نڪرت.

گناه و سزا

- (۱) مار چه هداونديڻ هڏائِ جوڙ  
ڪرتگيڻ آ دگه وَڪشيڻ هئوانان ٿگتر و  
چالاڪتر آت. آيا ڳوڻ جنيڻا گوشت: ”اے  
راست انت که هدايا گوشتگ باڳئِ هج  
درچڪئِ برا مئوريٽ؟“ (۲) جنيڻا گوشت:  
”ما باڳئِ درچڪاني بر و سمران وارث  
ڪنيڻ، (۳) بله هدايا گوشتگ که هما  
درچڪئِ برا مئوريٽ که باڳئِ نياما انت.  
آيا دست هم پر مڪنيٽ. اڳن نه، مريٽ.“  
(۴) مارا گوشت: ”شما پکا نمریٽ. (۵)  
بله هدا زانت، هما روچا که شما آ درچڪئِ  
برا وريٽ، شمئِ چم پچ بنت، شما هڏائِ  
پئما بيٽ و نيڪ و بدا زانيٽ.“

٦ نون جنینا چارِت کہ آ درچکئے بر  
 گوشتے پہ ورگا وش و گندگا زیبا انت و پہ  
 زانتکار بئیکا دلواہ. گڑا آییا چہ درچکئے  
 بران زرت و وارت و وتی مردارا ہم داتی،  
 کہ ہمراہ آتی. مردا ہم وارت. ٧ نون  
 دوینانی چم پچ بوتنت و زانتش کہ ما  
 جاندر این. چہ انجیرئے تاکان پہ وت  
 پوَشاکش دوَتک.

٨ گواتا کہ سر کرت، آیان ہداوندین  
 ہدائے پادبرمش اشکت کہ باگا گام جنگا  
 ات. مرد و آییئے جنا، وتا باگئے درچکانی  
 پُشتا چہ ہداوندین ہدایا چیر دات. ٩  
 ہداوندین ہدایا مرد گوانک جت و گوشت:  
 ”کجا ائے؟“ ١٠ آییا پسئو دات: ”من باگا  
 تئی پادبرمش اشکت و منا ترست چیا کہ  
 جاندر اتان، پمیشکا من وتا چیر دات.“ ١١  
 ہدایا گوشت: ”کئیا ترا گوشت کہ تئو  
 جاندر ائے؟ تئو ہما درچکئے بر وارتگ کہ

من ترا گوشتگ مئوری؟“ (۱۲) مردا  
 گوشت: ”هما جنین که تئو منا داتگ،  
 هماییا آ درچکئی بر منا دات و من وارت.“  
 (۱۳) گڑا هُداوندین هُدایا گۆن جنینا  
 گوشت: ”اے چه کارے که تئو کرت؟“  
 جنینا گوشت: ”مارا منا رد دات و من  
 وارت.“

(۱۴) هُداوندین هُدایا گۆن مارا گوشت:

”تئو که اے کار کرتگ،

نون تئو سَجَّهین دَلَوَت و

سَجَّهین وَکَشِیین هئِیوانانی  
 نیاما مسترین نالتی ائے.

تئو وتی زِندئِی سَجَّهین رَوچان

په لاپکَشکایی رئوئے و

تئی وراک هاک و دنز بیت.

۱۵ من تئیگ و جنینے نیاما،

تئی نسل و جنینے نسلے  
نیاما

دژمنی پیدا کنان.

اشیئے نسل تئی سرگا جنت و

تئو آییئے پادئے پونزا جنئے.

۱۶ هُدايا گوَن جنینا گوشت:

”من تئی چلگیئے دردان سک باز  
کنان،

تئو گوَن درد چک پیدا کنئے.

تئی واہگ پہ وتی مردا بیت و

آ، تئی سرا واجھی کنت.

۱۷ ھُڊاڻا ڳوڻ آڊما ڳوشت:

”تئو وٽي ڄڻئ هبر ڳوشت ڊاشت و

هما ڊرڇڪئ بَر وارت

که من ترا هُکم ڊاتڱات که ڇه  
اِشيا مئور،

پميشکا تئِي سئوبا زمين نالتي انت.

تئو وٽي زِندئ سڄهين روڇان

په سڳي و سوري ڇه زمينا  
وٽي وراکا ڳشئ.

۱۸ زمين په تئو ڳنڱ و ڏنگر کاريت و

تئو زمينئ سبزگان ورئ.

۱۹ ڳوڻ هيڊين پيشانيگه وٽي نڱا

ورئ

تان هما وهدا که هاکا پر ترّے،

چیا که چه همشیا زورگ  
بوتگئے.

تئو هاکے ائے و

پدا هاکا پر ترّے.

(۲۰) آدما وتی جنئے نام هئوا کرت، چیا  
که آ، سجّهین مردمانی مات انت. (۲۱)  
هداوندین هدایا، په آدم و آییئے جنا، چه  
پؤستا پؤشاک جوڑ کرت و گورا دانت.

(۲۲) هداوندین هدایا گوشت: ”نون  
انسان مئے پیمنئے جوڑ بوتگ و نیّک و بدا  
زانت، چو مبیت که وتی دستا شهار بدنت  
و زندئے درچکئے برا بزوریت و بوارت و  
تان ابد زندگ بیت.“ (۲۳) گرا هداوندین  
هدایا آ چه ادنئے باگا در کرت که زمینئے  
سرا کشت و کشار بکنت، هما زمین که چه

آبيئے هاكا آ جوڙ كنگ بوتگات. (۲۴)

انسائے گلینگا رند، په زندئے درچكئے  
راهئے بندگا، هُدايا اَدَنئے باگئے روڊراتكى  
نيمگا گرّوبى اوشتارينتنت و انچين  
آس گوارين زهمے هم ايري كرت كه هر  
نيمگا چهرى وارت.

كائِن و هابيل

(۱) آدما، گوَن وتى جَن هئوايا وِپت و  
واب كرت و هئوائے لاپ پُر بوت و كائِن  
پيدا بوت. هئوايا گوشت: ”چه هُداوندئے  
بركتا، منا مردين چُكَّے بوتگ.“ (۲) رندا  
هئوايا كائِنئے برات، هابيل پيدا كرت.  
هابيلا شيانكى كرت و كائِنا دِهكانى.

(۳) كَمَّے وهدا و رند، كائِنا چه وتى  
ډگارئے بر و سمران په هُداوندا ئيكيے  
آورت. (۴) هابيلا هم چه وتى رَمگئے  
پَسانى ائولى چُگان لهتين كُشت و آيانى

پيگي گوشت زُرت و په هُدايا ٿيڪي آورت.  
هُداوندا هابيل و آييئ ٿيڪي پَسُند بوتنت،  
٥) بله ڪائِن و آييئ ٿيڪي آيا پَسُند

نبوتنت. ڪائِن سڪَ زهر گيت و ديمي تَهار  
بوت.

٦) هُداوندا گوَن ڪائِنَا گوشت: ”چيا

٧) زهر ائ؟ چيا تئي ديم تَهار اِنْت؟  
اگن تئو شَرِيَن ڪار بڪنئ، تئي هيلا ڪبول  
ڪنگ نبئ؟ بله اگن تئو شَرِيَن ڪار نڪنئ،  
گناه تئي دروازگئ پُشتا اوشتاتگ و تئي  
رندا ڪپتگ. تئو بايد اِنْت گناهئ سرا  
بالادست ببئ.

٨) ڪائِنَا گوَن وتي برات هابيلَا گوشت:  
”بيا ڏگارئ سرا رئوِين.“ ڏگارا ڪه شتنت،  
ڪائِنَا وتي برات هابيلئ سرا اُرُش ڪرت و  
گشتي. ٩) گُڙا هُداوندا گوَن ڪائِنَا گوشت:  
”تئي برات هابيل گُجا اِنْت؟“ آيا گوشت:  
”نزانان. زانا من وتي براتئ نِگهپان آن؟“

۱۰) ھداوندا گوشت: ”تئو چہ کارے کرت؟

تئی براتئے ھون چہ زمینا گوڻ من پریات  
کنگا انت. ۱۱) نون تئو نالتیے ائے. چہ اے

زمینا درپدر کنگ بئے کہ دی پیہ تئی  
براتئے ھونئے ایر برگا پچ انت، ھما ھون کہ  
چہ تئی دستا ریچگ بوتگ. ۱۲) وھدے  
زمینا کار کنئے، زمین پیہ تئو بر نیاریت و  
تئو، جھانا درپدر و بے آرام بئے.

۱۳) کائنا گوڻ ھداوندا گوشت: ”منی

سزا چہ منی سگ و برداشتا ڏن انت، ۱۴)  
مروچی تئو منا چہ اے سرزمینا گلیئنئے.  
من چہ تئی بارگاھا گار بان. جھانا درپدر  
و بے آرام بان و ھرگس کہ گوڻ من ڏیک  
بوارت، منا کُشیت. ۱۵) ھداوندا گوڻ آیا

گوشت: ”چش نبیت. ھرگس کہ ترا  
بکُشیت، آیئے سزا ھیت سري بیت. ”گزا  
ھداوندا کائنارا نشانے پر کرت تانکہ اگن  
کسے گوڻ آیا ڏیک بوارت، مکُشیتی. ۱۶)

کائِن چہ ھُداوندئے بارگاھا در بوت و اَدَنئے  
رؤدراتکا، نوَدئے سرڈگارا نِشت.

کائِنئے نسل و پَدْرِیچ

(۱۷) کائِنَا گوَن وتی جَنّا وِپت و وّاب  
کرت و آییئے جَنئے لاپ پُرّ بوت و چہ آییّا  
هَنوک نامیَن چُکّے پِیدا بوت. کائِن شھرے  
اَدّ کنگا اَت و شھرئے نامی وتی بچّے نامئے  
سرا هَنوک کرت. (۱۸) چہ هَنوکا ایراد پِیدا  
بوت، چہ ایرادا مِھویاییل، چہ مِھویاییلّا  
مِتوشاییل و چہ مِتوشاییلّا لَمِیک.

(۱۹) لَمِیکا دو جَن گِپت، ائولِیئے نام آدِه  
اَت و دومِیئے زَلّه. (۲۰) چہ آدِھا یابال پِیدا  
بوت. یابال، هما مردمانی پت اَت که  
گِدانِند اَتنت و دَلَوَتِش داشت. (۲۱)  
یابالئے براتئے نام یوبال اَت. یوبال، چَنگ و  
نَل جنوکانی پت اَت. (۲۲) چہ زَلّها،  
توبال کائِن پِیدا بوت که بُرنج و اَسَنئے وُرّ

وڙين ائوزار و سامانانى اڏ ڪنؤڪ آت.  
توبال ڪائئئى گهارئى نام نهمه آت.

لميڪا گوڻ وتي جنان گوشت: (۲۳)

”او آده و زله! مني تئوارا  
گوڻ داريت.

او لميڪئى جنان! مني گپان  
گوڻ داريت.

يڪ مرديا منا ئپيگ ڪرت و من  
آگشت،

ورناين مردے ڪه منا ئپيگي  
ڪرتگ آت.

اگن ڪائئئى بيړ هيت سري گرگ (۲۴)  
بيت،

لميڪئى بيړ هيتاد و هيت سري  
گرگ بيت.

آدما پدا گؤن وتی جَنا ویت و واپ (۲۵)  
 کرت و آییئے جَنا مردیئن چُکے آورت. جَنا  
 چُکے نام سئیت کرت. گوشتی: ”هُدایا منا  
 هابیلے بدلا دگه چُکے داتگ، پرچا که کائنا  
 هابیل گشت.“ (۲۶) سئیتا هم مردیئن چُکے  
 بوت و آییئے نامی اینوش کرت. همے وهدا  
 مردمان هداوندئے نامئے تئوار کنگ پندات  
 کرت.

چه آدما بگر تان نوها

(۱) آدمئے نسل و پدريچئے کتابی کسه  
 چش انت:

هُدایا آ روچا که انسان جوڑ کرت، وتی  
 شکلا جوڑی کرت. (۲) مردیئن و جنیئی  
 جوڑ کرتنت. هما وهدا که اڈی کرتنت،  
 برکتی داتنت و آیانی نامی انسان کرت.

۳) آدما کہ 130 سال بوت، وتی

پئیمین، وتی شکلے مردین چکئے پت

بوت و آییئے نامی سئیت کرت. ۴)

سئیتئے پیدائشا رند، آدما 800 سال امر

کرت و آیا دگہ مردین چک و جنین چک ہم

بوت. ۵) اے ہسابا آدما سرجمیا 930

سال امر کرت و مُرت.

۶) سئیتا کہ 105 سال بوت، چہ آیا

اینوش پیدا بوت. ۷) اینوشئے پیدائشا

رند، سئیتا 807 سال امر کرت و آیا دگہ

مردین چک و جنین چک ہم بوت. ۸) اے

ہسابا سئیتا سرجمیا 912 سال امر کرت و

مُرت.

۹) وھدے اینوشا 90 سال بوت، چہ

آیا کنان پیدا بوت. ۱۰) چہ کنائے

پیدائشا رند، اینوشا 815 سال امر کرت و

آیا دگہ مردین چک و جنین چک ہم بوت.

۱۱) اڻٺوڻشا سَرجميا 905 سال اُمر ڪرت و مُرت.

۱۲) ڪَنانا ڪه 70 سال بوت، ڇه آيا  
مَهَلاليل پيدا بوت. ۱۳) مَهَلاليل پيدائشا  
رند، ڪَنانا 840 سال اُمر ڪرت و آيا دگه  
مردين چُڪ و جنين چُڪ هم بوت. ۱۴) ڪَنانا  
سَرجميا 910 سال اُمر ڪرت و مُرت.

۱۵) وهڊے مَهَلاليل 65 سال بوت، ڇه  
آيا يارڊ پيدا بوت. ۱۶) يارڊے پيدائشا  
رند، مَهَلاليل 830 سال اُمر ڪرت و آيا  
دگه مردين چُڪ و جنين چُڪ هم بوت. ۱۷)  
مَهَلاليل سَرجميا 895 سال اُمر ڪرت و  
مُرت.

۱۸) وهڊے يارڊا 162 سال بوت، ڇه  
آيا هَنوڪ پيدا بوت. ۱۹) هَنوڪ پيدائشا  
رند، يارڊا 800 سال اُمر ڪرت و آيا دگه

مردیڻ چُڪَ و جنیڻ چُڪَ هم بوت. (۲۰) یارِدا  
سَرجمیا 962 سال اُمر کرت و مُرت.

(۲۱) وهْدے هَنوڪا 65 سال بوت، چه  
آییا مِتو شالَه پِیدا بوت. (۲۲) مِتو شالَه  
پِیدائِشا رند، هَنوڪا 300 سال هُڏائے راها  
گامَ جَت و آییا دگه مردیڻ چُڪَ و جنیڻ چُڪَ  
هم بوت. (۲۳) هَنوڪئے سَرجمِین اُمر 365  
سال بوت. (۲۴) هَنوڪا هُڏائے راها گامَ جَت  
و رندا گَسا ندیست، چِیا که هُڏایا هَنوڪ  
زندگا زُرت و بُرت.

(۲۵) وهْدے مِتو شالَها 187 سال بوت،  
چه آییا لَمِیک پِیدا بوت. (۲۶) لَمِیکئے  
پِیدائِشا رند، مِتو شالَها 782 سال اُمر کرت  
و آییا دگه مردیڻ چُڪَ و جنیڻ چُڪَ هم  
بوت. (۲۷) مِتو شالَها سَرجمیا 969 سال اُمر  
کرت و مُرت.

۲۸) وھدے لَمِیکا 182 سال بوت، چہ

آییا مردین چُکے پِیدا بوت. ۲۹) آییا وتی  
چُک نوہ نامینت و گوشت: ”اے چُک مارا  
چہ مئے دستانی ہما گرانین کار و زہمتان  
آسودگ کنت کہ چہ ہُدائے نالت کرتگین  
زمینا چست بوتگ آنت.“ ۳۰) نوھئے

پِیدائشا رند، لَمِیکا 595 سال اُمر کرت و  
آییا دگہ مردین چُک و جنین چُک ہم بوت.  
۳۱) لَمِیکا سَرجمیا 777 سال اُمر کرت و  
مُرت.

۳۲) نوھئے اُمر 500 سال بوت و رندا  
چہ آییا سام و هام و یاپت پِیدا بوتنت.

انسائے ردکاری

۱) زمینئے سرا، مردم کہ گیش بئیان

بوتنت و جنین چُکش آورت، ۲) ہُدائے  
مردین چُکان دیست کہ جنگ شَررنگ و زیبا  
آنت. گُرا پہ وت جنگش گچین کرت و

زُرت. (۳) نون هُداوندا گوشت: ”منی  
أرواه تان ابد إنسانئے جسم و جانا نمائیت،  
چیا که انسان مِرؤکین چیزے و چه یک  
سد و بیست سالا گیشتر أمر نکنت.“

(۴) آ روچان و رند هم زمینئے سرا  
نِپیلیم هست آتنت. هُداے مردین چک که  
انسانانی جنگانی کِرا شتنت، اے جنگان  
چک آورت. اے چک کوھنین زمانگئے  
مَزَن مَرَد و نامدارین مردم آتنت.

(۵) هُداوندا دیست که انسانئے ردکاری  
زمینئے سرا سک باز آنت و سَجْهین دل و  
هئیاَلش مُدام گوَن بدیا انت و بَس. (۶)  
هُداوند پَشؤمان بوت که من دنیا یا انسان  
چیا جوڑ کرت. هُداوندئے دل سک پَدرد  
بوت. (۷) گوشتی: ”وتی جوڑ کرتگین  
إنسانا چه زمینئے سرا گار و گُمسار کنان.  
مردمان، چارپادین هئيوانان، لاپگَشین  
جانوران و آسمانئے بالی مُرگان یکجاه

گُمسارَ کنان، چیا کہ من چہ اِشانی جوڑ  
کنگا پَدرد آن.“ (۸) بلہ ہُداوند چہ نوہا  
رَزا اَت.

نوہ

(۹) نوہئے کِسہ چُش اِنَت:

نوہ، وتی دئور و باریگئے مردمانی نیاما  
پہرِیزکار و بے ائیپین مردے اَت. آ ہُدائے  
راہا اَت. (۱۰) نوہ، سئے مردین چُکئے پت  
اَت: سام و هام و یاپت.

(۱۱) نون ہُدائے چَمّان زمین سِلّ و چہ  
شِدّتا پُرّ اَت. (۱۲) ہُدایا دیست کہ زمین  
سِلّ بوتگ، چیا کہ دنیائے سَجّھین مردمان  
بدین راہے گیتگ اَت. (۱۳) گُڑا ہُدایا گوّن  
نوہا گوشت: ”من سَجّھین مردمان تباہ  
کنان، چیا کہ ہمِشانی سئوبا زمین چہ  
شِدّتا پُرّ اِنَت. من، اِشانی جندا گوّن زمینا

هۆر، گار و گمسارَ کنان. (۱۴) چه گوڤرئے

دارا په وت مزنین بوجیگے جوڑ کن.  
بوجیگ، توکا کوئی کوئی بیت. بوجیگے

دُنا و توکا گوڻ ڈامبرا دُون. (۱۵) بوجیگا

آنچو اڈ کن که دراجیا سئے سد دَسْت

بیت، پُراهیا پنجاه دَسْت و بُرزیای سی

دَسْت. (۱۶) بوجیگے سرا بند، بله بُرزادی

نیمگئے چپ و چاگردا یک دَسْتے یچ بل.

بوجیگے گشا دروازگے پر کن. بوجیگا سئے

تَبک کن: چیری، نیامی و بُرزی تَبک. (۱۷)

من دنیا یا آنچین هار و توپانے کاران که

آسمانئے چیرئے سجّهین سَهدار مِرنَت، هر

سَهدار که دم گَشیت، بَیران بیت. هرچه که

زمینئے سرا هست، سجّهین مِرنَت. (۱۸) بله

من گوڻ تئو وتی آهد و پیمانا بندان. تئو

بوجیگا سوار بئے؛ تئو و تئیی بچک و تئیی

لوگی و تئیی نِشار. (۱۹) چه سجّهین

سَهداران یک یک جُتکے گوڻ وت بوجیگا

بر گوڻ، نرینے و مادگینے، که وتی همراهیا

زندگِش بدارئے. (۲۰) چہ ہر تھرئے بالی  
 مُرگ، ہر تھرئے چارپادیں ہئیوان، زمینئے  
 سرئے ہر تھرئے لاپکَشَّین جانوران، یکّ یکّ  
 جُتکے تئی کِرا کئیت تانکہ اے سَجَّہینان  
 زندگ بدارئے. (۲۱) ہر پئیمین وراک و  
 وَرِین بزور گوئن. اَمبارِش کن کہ شمئیک و  
 ہئیوانانی ورگئے کارا کاینت.

(۲۲) گِزا نوہا ہمے پئما کرت. ہرچے کہ  
 ہُدا یا گوشتگات، نوہا کرت.

نوہئے توپان

(۱) ہُدا یا گوئن نوہا گوشت: ”تئو گوئن  
 وتی لوگئے سَجَّہین مردمان بوجیگئے تھا  
 برئو، چیا کہ مَن گندان کہ اے نَسلا  
 پھریزکار تئو ائے. (۲) چہ سَجَّہین ہلاریں  
 ہئیوانان ہپت جُتک گوئن وت بر گوئن،  
 نَرین و آییئے مادگیئا، چہ سَجَّہین ہرامین  
 جانوران یکّ یکّ جُتکے، نرین و آییئے

مادگینا، (۳) و چہ آسمانی مُرگان ھیت  
 جُتک، نرین و مادگین، کہ سَرجمین زمینئے  
 سرا آیانی نَسلا زندگ بدارئے. (۴) ھیت  
 رُوچا رند، اُنچین ھئورے گوارینان کہ تان  
 چَل رُوچ و چَل شپا گواریت و من وتی  
 جوڑ کرتگین سَجھین سَھداران چہ زمینا  
 گار و گُمسار کنان. (۵) ھرچے کہ ھداوندا  
 گوشتگات، نوھا ھما پئما کرت.

(۶) اے وھدا کہ زمینئے سرا ھار آتک،  
 نوھئے اُمَر شش سد سال ات. (۷) نوہ و  
 آییئے جن و چُک و نِشار بوْجیگا پُترتنت  
 کہ چہ ھار و توپانا پرگنت. (۸) چہ ھلاری  
 و ھرامین ھئیوان و مُرگ و سَجھین  
 لاپکشین جانوران، (۹) جُتک جُتکا، نرینے  
 و مادگینے، نوھئے کِرا آتک و بوْجیگا پُترت،  
 ھما پئما کہ ھدایا نوہ ھکم داتگات. (۱۰)  
 ھیت رُوچا رند زمینئے سرا ھار و توپانے  
 آتک.

١١) نوھئے اُمرئے شش سڏمی سائے

دومی ماھئے ھبڏھمی روچا، جُھلانکیانی  
سجھین چمگ بُتکنت و آسمائے دریگ پچ

١٢) بوتنت. چل روچ و چل شپا زمینے

سرا ھئوران گورت. ١٣) ھمے روچئے جندا

نوه و آییئے چک سام و ھام و یاپت و  
نوھئے جن و سئین نشار بوجیگا پُترنت.

١٤) آیانی ھمراھیا ھر پئیمین سہدار وتی

تھرئے ھسابا گوئن ات؛ ھر پئیمین دلوت  
وتی تھرئے ھسابا، ھر پئیمین لاپکشین  
جانور وتی تھرئے ھسابا و ھر پئیمین مرگ  
وتی تھرئے ھسابا، ھر پئیمین بانزلیین

١٥) سہدار. ھر سہدار کہ زندئے ساھی

مان ات، جُتکے جُتکے نوھئے کرا اتک و

١٦) بوجیگا پُترت. ھما پئیما کہ ھدایا نوه

ھکم داتگ ات، ھر سہدارئے نر و مادگ  
بوجیگا پُترنت. نون ھداوندا دروازگ  
بست.

(۱۷) تان چل رۇچا زمين ھارا مَلت و آپ  
 گيش بئان بوت و بۇجىگى چە زمينا بُرز  
 چست كرت. (۱۸) زمينئە سرا آپ انچۇ كە  
 بُرزتر بئان بوت، بۇجىگ ھم آپئە سربرا  
 تَريل بوت. (۱۹) آپ زمينئە سربرا سگ  
 چست بوت و سَجْھيْن آسمانئە چيرئە  
 دُرستىگيْن بُرزيْن كۆھ زيْراپ بوتنت. (۲۰)  
 آپ بُرزتر رئوان بوت و كۆھى چير و انديم  
 كرتنت. آپ چە كۆھانى ئُلان كِساس چار  
 گواز بُرزتر شت. (۲۱) زمينئە سرئە  
 سَجْھيْن سَھدار بيْران بوتنت؛ مُرگ و دَلوت  
 و وَكشيْين ھئيوان و ھما سَجْھيْن سَھدار  
 كە زمينئە سرا رُمب و رمگ كنت و  
 سَجْھيْن انسان ھم. (۲۲) ھما سَجْھيْن  
 سُرندە كە ھشكِيْن زمينا آنتت، ھما كە  
 زِندئە ساھش مان آت، بيْران بوتنت. (۲۳)  
 ھدايا زمينئە سرئە سَجْھيْن سَھدار گار و  
 گُمسار كرتنت. انسان و جانور و لاپگش و  
 آسمانئە مُرگ، سَجْھيْن چە زمينا گار

بوتنت. ایوکا نوه و هما که گۆن آيا  
بۆجیگا گۆن آتنت، پَشت کپتنت. (۲۴) تان  
یک سد و پنجاه رۆچا زمین آيا مان  
پۆشتگآت.

هار و توپانئە ایرمۆشی

- (۱) هُدايا نوه و هما سَجّهین وَکشیین  
هئيوان و دَلَوَت يات کرتنت که نوهئە  
همراهيا بۆجیگا آتنت. هُدايا زمینئە سرا  
گواتە راه دات و آپ ایر آيان بوت. (۲)  
جُهلانکیانی چَمگ و آسمانئە دریگ بند  
بوتگآتنت و چه آسمانا هئورانى گوارگ  
هم بند بوتگآت. (۳) آپ کَم کَمّا چه  
زمینئە سرا کَم بئیان بوت. یک سد و پنجاه  
رۆچا رند آپ جَهل شتگآت. (۴) هپْتُمى  
ماهئە هَبَدَهْمى رۆچا بۆجیگ آراتئە  
کۆهانى سرا اوشتات. (۵) تان دَهْمى ماها  
آپ اَنگت کَم بئیان آت. دَهْمى ماهئە اولى  
رۆچا کۆهانى ئَل زاهر بوتنت.

٦ چَل رُؤچا رند، نوها هما دريگ يچ

کرت که آيا بوجيگا پر کرتگات. ٧

گوراگه دُنا راهي دات. گوراگا تان هما  
وهدا بال کرت و گشت که زمينئ سرئ

آپ هُشک بوتنت. ٨ پدا کپوتے راهي

دات تان بچاريت که آپ چه زمينئ سرا

کم بوتگ يا نه. ٩ بله کپوتا چشين جاھے

نديست که وتي پادان اير بکنت، چيا که

سجھين زمين انگت آيئ چيرا ات. گرا

کپوت بوجيگا، نوھئ کرا پر ترّت. نوها

وتي دست شھارت، کپوتي گيت و بوجيگا

آورت. ١٠ نوها دگه هيت رُؤچ ودار کرت

و پدا کپوتي چه بوجيگا راه دات. ١١

وهده کپوت بيگاھا آيئ کرا پر ترّت،

زئيتونئ تازگين تاکه ديا آتي. نون نوها

زانت که چه زمينئ سرا آپ کم بوتگ. ١٢

نوھا دگه هيت رُؤچ ودار کرت و پدا

کپوتي راه دات. اے بري کپوت آيئ کرا

پر ترّت.

نوهئے امرئے شش سد و یگمی (۱۳)

سائے ائولی ماہئے ائولی روچا زمینئے  
سرئے آپ هُشک بوتگآت. نوها بوجیگئے  
سریؤش کشت و دیستی کہ زمین هُشک  
انت. (۱۴) دومی ماہئے بیست و هیئمی  
روچا زمین سرجما هُشک ات.

گزا هدایا گوئن نوها گوشت: (۱۵)

”چه بوجیگا در آ، گوئن وتی جن و چک و  
نشاران. (۱۷) هما سجھین سهدار کہ تئی  
همراه انت، دنا برش گوئن، بالی مرگ و  
جانور و سجھین لایکشان، تانکہ زمینئے  
سرا رُمب و رمگ بکننت، چک و بر بکننت و  
گیشا گیش بنت.“ (۱۸) گزا نوه گوئن وتی  
جن و چک و نشاران در آتک. (۱۹) سجھین  
جانور و سجھین لایکش و سجھین بالی  
مرگ و زمینئے سرئے سجھین سُرندہ چه  
بوجیگا در آتکننت، هر یگے وتی تهرئے  
هسابا.

٢٠) نون نوها په هداوندا گربانجا هه اذ

کرت و چه هلاړين هئيوان و هلاړين بالي  
مرگان لهتيني زرت و گربانجاها سوچگی  
گربانيگی کرتنت. ٢١) اشاني وشين بو که  
هداوندئ کړا سر بوت، وتی دلا گوشتی:  
”من چه اد و رند هچبر زمينا انسانئ  
سووبا نالت نکنان، بل ترے چه گسانيا  
اييئ دئ واهگ بد أنت. چه اد و ديم  
هچبر سجهين سهداران اے پئما هوړيگا  
گار و گمسار نکنان که انون کرتگن.

٢٢) تان هما وهدا که زمين هست انت

کشت و کشار و روڼ و مؤشئ  
وهد،

سارتي و گرمی،

گرماگ و زمستان و

روچ و شپ نه اوشتنت.

- ① هُدايا نوه و آييئے چُکّ برکت دات  
و گوشتنت: ”چُکّ و بَر کنيت و گيش بييت  
و دنيايا پُر کنيت. ② زمينئے سجھين  
هئيوان، آسمانئے سجھين بالي مُرگ،  
سجھين لاپگش و دريائے سجھين ماهيگ  
شمئے تُرس و بيمئے چيرا بنت. اے سجھين  
شمئے دستا دئيگ بوتگانَت. ③ هر  
سُرندہ که ساھي مان اِنَت، شمئے وراگ  
بيت و انچوُ که من شمارا سبزگ داتگانَت،  
نون هر چيز دئيان. ④ بلہ آ گوشتا هچبر  
مئوريت که آيايا زند، بزان هون مان اِنَت.  
⑤ هرگس که شمئے هونا بريچيت و  
ساھا بگيت، من چه آيايا هساب گران. چه  
هر هئيوانا هساب گران و چه هر انسانا.  
چه هما مردما هساب گران که دگہ مردميّا  
گُشيت، چيا که مردم برات اِنَت.

- ⑥ هرگس انسانئے هونا بريچيت،

آییئے ھۆن ھم انسانییئے دستا  
ریچگ بیت،

چیّا کہ ھدایا انسان

وتی شکلا اڈ کرتگ.

۷ نون شما، چُکّ و بر کنیّت و زمینئے  
سرا گیش بیّت،

زمینئے سرا شنگ و تالان و  
گیشا چه گیش بیّت.

۸ گڑا ھدایا گوّن نوہ و آییئے چُگان  
کہ نوھئے ھمراہ اتنت، گوشت: ۹ ”نون  
من گوّن شما و گوّن شمئے رندی نسلان  
آھد و پییمانے کنان. ۱۰ گوّن ھر سہدارا  
کہ شمئے کرا انت، بالی مُرگ، دلوت و  
وکشیین ھئیوان و ھر یک چیزیا کہ گوّن  
شما چه بوجیگا در آتکگ، گوّن زمینئے  
ھمک سہدارا ھم اے آھد و پییمانان کنان.

۱۱) من گوَن شما وتی اے اَہد و پئیمانا  
کنان کہ دگہ برے سَجَّہیَن سَہدار چہ ہار و  
توپائے آیا بیَراَن نبت؛ دگہ ہچبر چُشیَن  
ہارے نئییت کہ سَجَّہیَن زمینا وئیران  
بکنت۔“

۱۲) ہدایا گوشت: ”اے ہما اَہد و  
پئیمانے نشانی انت کہ من، وتی و شمئے و  
ہما سَجَّہیَن سَہدارانی نیاما بندگا آن کہ  
گوَن شما گوَن انت۔ اے یہ سَجَّہیَن آیوکیَن  
نسلان اَہد و پئیمانے۔ ۱۳) من وتی سَنج،  
جمبرانی تھا ایَر کرتگ و اے، منی و زمینئے  
نیاما بوتگیَن اَہد و پئیمانے نشانی بیت۔  
۱۴) ہروہد کہ من زمینئے سربرُا جمبر  
کاران و سَنج ہم جمبرانی تھا زاہر بیت،  
۱۵) گڑا وتی اے اَہد و پئیمانے یاتا کپان  
کہ منی و شمئے و ہر تھرئے سَجَّہیَن  
سَہدارانی نیاما انت۔ نون آپ ہچبر چو ہار  
نکنت کہ سَجَّہیَن سَہداران تباہ بکنت۔ ۱۶)

ھروھد کہ سَنج جَمبرانی تہا زَاہَر بَیت،  
 مَنی گَندان و ھما اَبَدمانِین اَھد و پَئیمانئے  
 یاتا کِیان کہ مَن ھُدا و زَمینئے ھر تَھرئے  
 سَجَّھین سَھدارانی نیاما بوتگ۔“ (۱۷) ھُدایا  
 گُون نوھا گوشت: ”اِش اِنْت ھما اَھد و  
 پَئیمانئے نشانی کہ مَن، وتی و زَمینئے  
 سَجَّھین سَھدارانی نیاما بَسْتگ۔“

نوھئے سَئین چُک

(۱۸) نوھئے چُک چہ بُو جیگا در آتکنت،  
 سام و ھام و یاپت۔ ھام گَنھائے پت اَت۔  
 (۱۹) اے سَئین نوھئے چُک اَتنت و چہ  
 ھمِشان مردم سَجَّھین زَمینئے سرا شَنگ و  
 تالان بوتنت۔

(۲۰) نوھا کِشت و کِشار بَندات کرت و  
 انگوری باگے اَدّی کرت۔ (۲۱) ھمے انگورئے  
 شرابی وارت، مَلار بوت و گِدانئے تہا  
 جاندر بوت۔ (۲۲) گَنھائے پت ھاما، وتی

پت جاندر ا دیست و وتی دوین برات که  
 دُنا آتنت، هال داتنت. (۲۳) سام و یاپتا  
 گَباہے زرت، وتی کوپگانی سرا ایِر کرت و  
 پُشتکایی شتنت و وتی پتئے جاندری اش  
 پوَشینت. آیانی دیم آنگر آت و وتی پتئے  
 جاندری اش ندیست.

(۲۴) وهدے نوہ چہ شرابئے ملارا در  
 آتک، زانتی منی گسترین بچکا گوَن من  
 چے کرتگ، (۲۵) گوشتی:

”گنہانا نالت بات.

وتی براتانی گلامانی گلام  
 بات.“

(۲۶) نوہا گوشت:

”هداوند ا ستا بات، سامئے ہدایا.

گنہان، سامئے گلام بات.

۲۷ هُدا زمينا په ياپتا پراهرتر کنات.

ياپت، سامئے گدانانی تها  
جَهمنند بات و

گنهان، آييئے گلام بات.“

۲۸ چه هارا رند نوها دگه سئے سد و  
پنجاه سال أمر کرت. ۲۹ نوها سَرجميا نُه  
سد و پنجاه سال أمر کرت و مُرت.

نوهئے نسل و پدريچ

۱ نوهئے چُک، سام و هام و ياپتئے  
نسل و پدريچئے کِسّه چُش انت:

إشان چه توپانا رند چُک و بر کرت.

ياپت

۲ گومر و ماجوج و مدایی و ياوران و

توبال و ماشک و تیراس، یاپتے  
مردین چک آنت. (۳) آشکناز و ریپت و

توگرمه، گومرے مردین چک آنت. (۴)

ایشه و ترشیش و کتیمی مردم و  
دودانیمی مردم، یوانے مردین چک آنت.

(۵) چه اشان تیاب دی مردم وتی

سرڈگاران تالان بوتنت، هر یگے گون وتی  
جندے زبانا، وتی گبیلھانی هسابا، وتی  
کئومانی تھا.

هام

(۶) کوش و مسراییم و پوت و گنهان،

هامے مردین چک آنت. (۷) سبا و هئویلہ

و سبتاه و رامه و سبتکا، کوشے

مردین چک آنت. سبا و دیدان، رامهے

مردین چک آنت. (۸) چه کوشا نمرود پیدا

بوت که زمینے سرا اولی زورمندین

جنگول ات. (۹) هداوندے چمان نمرود،

زرنڱين شڪاريے اُت، پميشڪا گوڻشگ بيت:  
 ”اے مرد، هُداوندئے چمان نَمروُدئے پئيمين  
 مزنين شڪاريے.“ (۱۰) نَمروُدئے بادشاهيے  
 بندات چه بابل، اِرڪ، اَگاد و گَلنِها بوت كه  
 شينارئے سرڌگارا اَتنت. (۱۱) آ چه اے  
 سرڌگارا آشورا شت و اوڊا نئينوا،  
 رَهو بوت اير، كالَه و (۱۲) ريسنئے شَهري اَدَّ  
 كرتنت. ريسن، نئينوا و كالَهئے نياما انت،  
 كالَه مزنين شَهريے.

(۱۳) چه مسرايِما، لودي و اَنمي و لِهابي  
 و نپتوهي مردم پيڊا بوتنت و (۱۴)  
 پَتروسي و گپتوري و گسلوهي مردم، كه  
 چه گسلوهيان، پيلستي پيڊا بوتنت.

(۱۵) گنهائے ائولي چُك سئيدون اُت و  
 پدا هيٽي و (۱۶) يَبوسي و اَموري و  
 گرگاشي و (۱۷) هيوي و اركي و سيني و

(۱۸) آروادی و سِماری و هَماتی مردم پِیدا  
 بوتنت. رندا گَنهانی گَبيله شِنگ و تالان  
 بوتنت. (۱۹) گَنهائے هَد و سِمسِر، چه  
 سئیدونا که دِیم په گِرا را رِئوئے تان گَزْها  
 آت و اگن دِیم په سُدوم، گُمورَه، اَدَمه و  
 سِبویم رِئوئے، تان لَشاها آت. (۲۰) هَمئے  
 نَسْلے کِسّه، آیانی گَبيله و زُبان و سرڈگار و  
 کئومئے هسابا هَمش آت.

سام

(۲۱) سام که یاپتئے مسترین برات آت،  
 آیا هم مردین چُک بوت. سام، اِبرئے  
 سَجّهین چُگانی بُنپیرک انت. (۲۲) سامئے  
 مردین چُک، ایلام و آشور و اَرپَکشاد و لود  
 و آرام آتنت. (۲۳) آرامئے مردین چُک، اوز و  
 هول و گِیتَر و ماش آتنت. (۲۴) اَرپَکشاد،  
 شِلّهئے پت آت و شِلّه، اِبرئے پت. (۲۵) اِبرا  
 دو مردین چُک بوت، یگِئے نام پیلگ آت،

چياَ ڪه هـمـي وهدا زمين بهر و بانگ بوت.  
 براتئـي نامـي يـُڪـتـان اَـت. (۲۶) يـُڪـتـان، اَلـمـوداد  
 و شـيَلـپ و هـزَـرماوت و يـيـزَه و (۲۷) هـدورام  
 و اوزال و دِڪَلَه و (۲۸) اوْبال و ابيمايِل و  
 سَبا و (۲۹) اُپير و هئويلَه و يوبابئـي پت اَـت.  
 اـي سـجـهـيـن يـُڪـتـانـي مـردـيـن چـُڪـ اَـتـنـت. (۳۰)  
 اَـدـمـگا ڪه اـي نـندـوڪ اَـتـنـت، چـه مـشـايا دـيـم  
 پـه سـپـارا اَـت، رـوـدـرا تـڪـئـي ڪـوـهـسـتـگـيـن مُـلـڪـا.  
 (۳۱) سـامـئـي چـُڪـانـي ڪـسـه، اـيـانـي گـبـيلَه و  
 زُبان و سـرـڏـگار و ڪـئـومـئـي هـسـابـا هـمـش اَـت.

(۳۲) نـوـهـئـي مـردـيـن چـُڪـانـي گـبـيلَه، اـيـانـي  
 سَر و بُنـئـي رِد و بـنـدـئـي سـرا، اـيـانـي ڪـئـومـانـي  
 هـسـابـا هـمـش اَـتـنـت. تـوـپـانـا رَـنـد چـه هـمـشـان  
 سـجـهـيـن ڪـئـوم زمينـئـي سـرا شـنـگ و تـالـان  
 بـوتـنـت.

بابـلـئـي بُـرج

① سَجَّهَيْنَ دَنِيَّائے زُبَان یَکِّینَ اَت و لَبز

یَکِّینَ اَتنت. ② مردم کہ چہ روڈراتکا

لَدَتنت، شینارئے سرڈگارا دَشتے دیستِش و

هموڈا جَهمند بوتنت. ③ گوَن یکدومیا

گوشتِش: ”بیا، هِشتَ جنِین و شَرِیئے سرا

پچِینش.“ آیان سِنگئے جاها هِشت کارَ

بست و گِلئے جاها ڈامبر. ④ گوشتِش:

”بیا پہ وت شہرے اَدُ کَنِین، اَنچِین بُرجے

مانی بیت کہ سَرٹُلّی آسمانا سر بیت،

تانکہ پہ وت نامے ایّر بکنِین کہ سَجَّهَيْن

زمینئے سرا شِنگ و شانگ مِیْن. ⑤

هُداوند ایّر اَتک تانکہ ہما شہر و بُرجا

بچاریت کہ مردمی اَدُ کنگا اَتنت. ⑥

هُداوندا گوشت: ”اِدا بچار، نون اے یَکِّین

راج و کئوم اَت و سَجَّهَيْنانی زبان یکَ

اَت. اگن اے کارِش پندات کرتگ، چہ اِد و

دِیم اے ہرچے کنگ بلوٹنت، پہ اِشان

نَبوتنی نَبیت. ⑦ بیا، جَہلادَ رٹوین و

اِشانی زُبانا گُر و مَنجَ کَنِین کہ اے،

يكدوميئے هبران سرپد مښت.

٨ هداوندا، اے مردم چه اوډا سجھين  
زمينئے سرا شنگ و شانگ کرتنت و اِشان  
شهرئے اڏ کنگئے کار بند کرت. ٩ پميشکا  
آ شهرئے نام بابل بوت که هداوندا اوډا  
سجھين دنيا ئے يگين زبان گر و منج کرت.  
آيا مردم چه اوډا زرتنت و سجھين  
زمينئے سرا شنگ و شانگ کرتنت.

سامئے نسل و پدريچ

١٠ سامئے نسل و پدريچئے کسه چش  
انت:

توپانا دو سالا رند وهدے سامئے امر  
100 سال ات، چه آيا اريکشاد پيدا بوت.  
١١ اريکشادئے پيدايشا رند، ساما 500  
سال امر کرت و آيا دگه مردين چک و  
جنين چک هم بوت.

۱۲) اَرپَکَشادئے اُمر 35 سال اَت کہ چہ

آییا شِلَہ پَیدا بوت. ۱۳) شِلَہئے پَیدائِشا رند، اَرپَکَشادا 403 سال اُمر کرت و آییا دگہ مردِین چُک و جنِین چُک ہم بوت.

۱۴) شِلَہئے اُمر 30 سال اَت کہ چہ آییا

اِبَر پَیدا بوت. ۱۵) اِبَرئے پَیدائِشا رند، شِلَہا 403 سال اُمر کرت و آییا دگہ مردِین چُک و جنِین چُک ہم بوت.

۱۶) اِبَرئے اُمر 34 سال اَت کہ چہ آییا

پَیلِگ پَیدا بوت. ۱۷) پَیلِگئے پَیدائِشا رند، اِبَرا 430 سال اُمر کرت و آییا دگہ مردِین چُک و جنِین چُک ہم بوت.

۱۸) پَیلِگئے اُمر 30 سال اَت کہ چہ آییا

رَہو پَیدا بوت. ۱۹) رَہوئے پَیدائِشا رند، پَیلِگا 209 سال اُمر کرت و آییا دگہ مردِین چُک و جنِین چُک ہم بوت.

۲۰) رَھوئے اُمر 32 سال اُت کہ چہ آیا

سِروگ پِیدا بوت. ۲۱) سِروگئے پِیدائِشا  
رند، رَھوا 207 سال اُمر کرت و آیا دگہ  
مردین چُک و جنین چُک ہم بوت.

۲۲) سِروگئے اُمر 30 سال اُت کہ چہ

آیا ناھور پِیدا بوت. ۲۳) ناھورئے پِیدائِشا  
رند، سِروگا 200 سال اُمر کرت و آیا دگہ  
مردین چُک و جنین چُک ہم بوت.

۲۴) ناھورئے اُمر 29 سال اُت کہ چہ

آیا تیرا پِیدا بوت. ۲۵) تیرائے پِیدائِشا  
رند، ناھورا 119 سال اُمر کرت و آیا دگہ  
مردین چُک و جنین چُک ہم بوت. ۲۶)

تیرائے اُمر 70 سال بوت و رندا چہ آیا  
إبرام و ناھور و هاران پِیدا بوتنت.

تیرائے نسل و پَدْرِیچ

٢٧ تیرائے نسل و پدریچئے کِسّہ چُش  
انت:

چہ تیرایا ابرام و ناہور و ہاران پیدا  
٢٨ بوتنت. چہ ہارانا لوت پیدا بوت.  
ہارائے پت، تیرا انگت زندگ ات و ہاران  
مان گلدانیانی شہر اورا مُرت، همودا کہ  
پیدا بوتگ ات. ٢٩ ابرام و ناہور، دوینان  
سور و سانگ کرت. ابرامئے لوگیئے نام  
سارایی ات و ناہورئے لوگیئے نام ملکہ.  
ملکہ، ہارائے جنک ات و ہاران، ملکہ و  
یسکاہئے پت. ٣٠ سارایی سنٹ ات و  
چگی نیست ات. ٣١ تیرایا وتی چک ابرام  
و نّماسگ لوت، کہ ہارائے چک ات و وتی  
نّشار، بزان ابرامئے جن سارایی زرتنت و  
چہ گلدانیانی شہر اورا در آتک. اے  
سجّھین دیم پہ گنھائے سرڈگارا راہ  
گپتنت، بلہ وھدے ہارائے شہرا رستنت،  
همودا نشتنت. ٣٢ تیرایا دو سد و پنچ

سال أمر کرت و هارانا مُرت.

هُدا اِبراما گوانک جنت

① هُداوندا گُون اِبراما گوشت:

”وتی مُلک، وتی سیاد و وارس و  
وتی پتئے لوگا یله دئے و

چه اِدا هما مُلکا برئو که من ترا  
پیشی داران.

② من ترا مزنیَن کئومے جوژ کنان، ترا  
برکت دئیان و

تئی ناما بُرز کنان و تئو برکتے  
بئے.

③ هما مردم که ترا برکت دئینت، من  
آیان برکت دئیان و

هما مردم که ترا نالت کنت،

من آیان نالت کنان و

زمینئے سجھین کئوم تئی  
سئوبا برکت گرت.

گڑا ہما پیما کہ ہداوندا گؤن (۴)

ابراما گوشتگات، ابرام شت و لوت ہم  
آییئے ہمراہ بوت. ابرام کہ چہ ہارانا در

آتک، امری ہیتاد و پنج سال ات. (۵)

ابراما وتی لوگی سارایی و برازاتک لوت  
ہمراہ کرتنت و دیم پہ گنہانا راہ گیت. ہما  
سجھین مال کہ آیان مچ کرتگاتنت و ہما  
مردم کہ ہارانا آیانی دستا کپتگاتنت، آییا  
گؤن وت بُرتنت گؤن. گنہانئے سرڈگارا آتک  
و رستنت.

ابرام آ ملکا تر و تاب کنان تان (۶)

مورہئے مزین درچکئے جاگہا، شکیم  
شت. آ وهدا، اے ملکا گنہانی نندوک اتنت،

بلہ ہداوند، ابرامئے دیما زاہر بوت و (۷)

گوشتی: ”چہ منی نیمگا اے سرڈگار تئی

نسل و پدريچئيگ انت. “گڙا ابراما اوڏا په  
 هداوندا، که آبيئ ديم زاهر بوتگات،  
 گربانجاھه اڏ ڪرت. (۸) ڇه اوڏا آ، ديم په  
 ڪوهستگا، بئيت ايلئ روڊراتڪي نيٺگا شت  
 و وتي گداني انچين جاگهه مڪ ڪرت که  
 بئيت ايلئ شهر آبيئ روڊندي نيٺگا و آيائ  
 شهر، روڊراتڪي نيٺگا ات. اوڏا په هداوندا  
 گربانجاھه اڏي ڪرت و هداوندئ نامي  
 تئوار ڪرت. (۹) گڙا ابرام ڇه اوڏا در آتڪ  
 و ديم په نگيبا رئون بوت.

ابرام مسرا رئون

(۱۰) بله گنهانا ڏگال ات و ابرام، ديم په  
 مسرا جهلاد راه گيت تانکه په وهديا  
 همودا، درامديئ پئما بداريت، چيا که  
 سڪين ڏگال ات. (۱۱) وهدي مسرئ نزيگا  
 آتڪ و رست، گون وتي لوگي ساراييا  
 گوشتي: ”من زانان که تئو زيباين جنيئ  
 ائ. (۱۲) مسري ترا بگندنت، گوشت: ’ا،

اِشيئے لوگی اِنْت، گڑا منا کُشت بلہ ترا  
زندگا کلنت. (۱۳) بگوش کہ من اِشيئے گھار  
آن، تانکہ پہ تئیگی گؤن من شَر بِنْت و  
تئی سؤبا منی ساہ برکیت.

(۱۴) اِبرام کہ مسرا آتک، مسریان دیست  
کہ سارایی سگین زبائین جنینے. (۱۵)  
پرئونے آپسراں کہ سارایی دیست،  
پرئونے کِرا آییئے ساڑایگا لگنت و سارایی  
پرئونے گلاتا برگ بوت. (۱۶) پرئون،  
ساراییئے ہاترا گؤن اِبراما مہربان بوت و  
اِبرام پَس و گوک و لاگ و مادیان و گلام و  
مؤلد و اُشترانی واہند بوت.

(۱۷) بلہ ہداوندا اِبرامئے لوگی،  
ساراییئے سؤبا پرئون و آییئے لوگئے سرا  
مزین و با و وڑ وڑین نادرہی دئور دات.  
(۱۸) پرئون اِبرام لوٹاینت و گوشت: ”اے  
چہ کارے ات کہ تئو گؤن من کرت؟ تئو  
چیا منا ہال ندات کہ اے تئی لوگی اِنْت؟

(۱۹) چيا ڪوشتِ: 'اے مني گهار انت،' که  
 من په جني زرت؟ بچار، اے تئي جن انت.  
 زوري و برئو. (۲۰) پريونا ابرامئي بارئوا  
 وتي آپسر هڪم دانت و آيان ابرام ڪون  
 لوگي و سجهين مال و هستيا رهاگ ڪرت.  
 لوت و ابرامئي جتايي

(۱) ابراما هرچي که هست ات، زرتنتي  
 و ڪون وتي لوگيا چه مسرا برزاد راه گيت  
 و نگيبا شت. لوت هم ڪون آيا ڪون ات.  
 (۲) ابرام، مال و دلوت و تلاه و نگرها باز  
 هستومند ات. (۳) آ، چه نگيبا لڏان و  
 رٿوان تان بئيت ايل رست، تان بئيت ايل و  
 ائيائے شهراني نياما، هما جاگها که پيسرا  
 وتي گداني مڪ ڪرتگات، (۴) هما جاگها  
 که پيسرا ڪربانجاھي اڏي ڪرتگات. اوڏا  
 ابراما هداوندئي نام تئوار ڪرت.

(۵) لوت هم که ابرامئي همسپر ات،

آيا پَس و دَلَوَت و گِدان هسَت اَت. (۶) بله  
 جاگه په لوت و اِبرامئ يکجاه نِندگا گَم  
 اَت، چِيا که مال و دَلَوَتِش باز اَت. پمِيشکا  
 هَوَر نِشَتِش نکرت. (۷) اِبرام و لوتئ  
 شپانک اَرَتنت. آ زمانگا گَنهانی و پَرِيژِي هم  
 اے سرڊگارا جَهمنند اَتنت. (۸) گَرّا اِبراما  
 گوَن لوتا گوشت: ”ما برات ايَن. منی و  
 تئیی نیاما، یا منی و تئیی شپانکانی نیاما  
 اَر و کُرْء مَبیت. (۹) سَجَّهین مُلک تئیی  
 دِیما اِنَت. چه من جِتا بئ. اگن تئو چِپِین  
 نِیمگا رئوئ، من راستینا رئوان و اگن تئو  
 راستین نِیمگا رئوئ، من چِپِینا رئوان.“

(۱۰) لوتا چَم چست کرتنت، دیستی که  
 اَرْدُنئ سَجَّهین دشت، تان سوْهرا سیِراپ  
 اِنَت، هُداوندئ باگئ دُئولا، مِسرئ  
 سرڊگارئ دُئولا. اے چه آ وهدا پیسر اَت  
 که هُداوندا سُدوم و گُمورَهئ شهر گار و  
 بیگواه کرتنت. (۱۱) گَرّا لوتا اَرْدُنئ

سَجَّهَيْن دشت په وت گچين كرت و ديم په  
رودراتكا راه گيت و دوين مرد چه

يكدوميا چتا بوتنت. (۱۲) ابرام گنهائے  
سرډگارا نشت و لوت هما شهران جهمنند  
بوت كه دشتا آنت. لوتا وتي گدان زرت و  
سُدومئے نزيكا مك كرتنت. (۱۳) سُدومئے  
مردم بدكار و هداوندئے ديما باز گنهكار  
آنت.

ابرام هبرونا جهمنند بيت

(۱۴) لوت كه چه ابراما چتا بوت،  
هداوندا گوڼ ابراما گوشت: ”چه وتي همے  
جاگها، چمان چست كن و شمال، جنوب،  
رودراتك و روڼندئے نيما بچار، (۱۵) اے  
سَجَّهَيْن مُلكا كه تئو گندگا اے، چه مني  
نيما اے تان ابد تئیی و تئیی نسل و  
پدریچئیگ انت. (۱۶) تئیی نسل و پدریچا  
زمینئے دنزانی پئیمَا باز كنان، اگن كسے دنز  
و گباران هساب كرت كنت، گزّا تئیی نسل

و پَدَرِيْچا هَم هَساب كَرَتَ كَنَت. (۱۷) پاد آ،  
 اے مُلڪُئے ذِراجی و پُراھیا تَر و گرد بكن،  
 كہ اِشیا من ترا دئيان. (۱۸) گَرّا اِبراما  
 وتی گِدان چِست كرتنت و هِبرونا شت و  
 مَمَرِهئے مَزْنِین درچكانی نَزِيْگا جَهْمَنَد  
 بوت. اوْدا پِه هُداوندا كُربانجاھے اُڏی كرت.

اِبرام لوتا رَگِئِنِيت

(۱) شينارئے بادشاہ اَمراپِل و اِلاسرئے  
 بادشاہ اَريوڪ و ايلامئے بادشاہ كِدرلامِر و  
 گوئيمئے بادشاہ تيدائے زمانگا، (۲) اے  
 بادشاہان گوْن سُدومئے بادشاہ بارَه و  
 گُمورَهئے بادشاہ بِرِشا و اَدَمَهئے بادشاہ  
 شِناَب و سَبوئيمئے بادشاہ شِيْمِبِر و بِيْلَهئے  
 بادشاہا جنگ كرت. بِيْلَهئے دومي نام  
 سوْهر اِنَت. (۳) نون اے گُڏي پَنچِيْن  
 بادشاہ، سِدِيْمئے دَرگا، بزان وادزِرئے دَرگا  
 يَكجاہ بوتنت. (۴) اِشان تان دوازدہ سالا  
 كِدرلامِرئے هِزمت كرت و سِيْزدهمي سالا

سرڪشي ايش ڪرت. ۵ چاردهمي سالا  
 ڪڏرلامر گون همراهين بادشاهان آتڪ و  
 رپاهي مهلوڪي مان آشتروت گرنئما پرؤش  
 دات، زوزي مهلوڪي مان هاما و ائمي  
 مهلوڪي مان شاوه ڪرياتئما پرؤش داتنت.  
 ۶ هورايي مهلوڪي، مان ڪوهستگين  
 ملڪا، سهيرا بگر تان ال پارانا پرؤش دات.  
 ال پاران گيابانئ نزيگا انت. ۷ نون پر  
 ترنت و انمshipاتا بزان ڪادشا آتڪنت و  
 اماليڪياني سجھين ملڪش گيت.  
 هساسون تمارا نشتگين امورياني ملڪش  
 هم گيت.

۸ گڙا سدومئ بادشاه، گمورھئ  
 بادشاه، آدمھئ بادشاه، سبوييمئ بادشاه و  
 بيلھئ، بزان سوھرئ بادشاه، ڏنا در آتڪنت  
 و سدويمئ درگا جنگئ تياري ايش ڪرت و  
 ۹ گون ايلامئ بادشاه ڪڏرلامر و  
 گوويمئ بادشاه تيدال و شينارئ بادشاه  
 امرايل و الاسرئ بادشاه اريوڪا جنگش

کرت، بزان چار بادشاہ، پنچ بادشاہئے  
 ھلایا۔ (۱۰) سِدِّیمئے دَرگ چہ ڈامبرئے گنڈا  
 پُر آت و وھدے سُدوم و گُمورَھئے بادشاہ  
 تتکنت، باز مردم اے گنڈانی تھا کیت و اے  
 دگہ مردم دیم پہ کوھستگا تتکنت۔ (۱۱)  
 گڑا چارین بادشاہان سُدوم و گُمورَھئے  
 سجھین مال و مڈی و توُشگ زرت و  
 شتنت۔ (۱۲) اِبرامئے برازاتک لوت، سُدوما  
 جَھمند آت۔ آاش ہم گیت و گوَن سجھین  
 مال و مڈیا گوَن و ت بُرت۔

(۱۳) یک مردمے تتک و اِبرانیین اِبرامئے  
 کِرا آتک و اے ہالی دات۔ اے وھدا اِبرام،  
 اُموریین مَمَرِھئے مزین درچکانی نژیگا  
 نشتگات۔ اُموریین مَمَرِہ، اِشکول و اَنرئے  
 برات آت۔ اِشانی و اِبرامئے نیاما اُھد و  
 پئیمانے هست آت۔ (۱۴) وھدے اِبراما اِشکت  
 کہ منی برازاتک گرگ و برگ بوتگ، وتی  
 ہما سئے سد و ھژدھین در اُورتگین  
 جَنگول، کہ آییئے لوگا پیدا بوتگ اتنت،

زُرَتنتی و تان دانئے شہرا دژمنانی رندا  
 کیت. (۱۵) شپئے وهدا آییآ وتی ہمراہ  
 ٹولی ٹولیا بھر کرتنت و دژمنئے سرا اُرشی  
 کرت و پروشی داتنت و تان ہوہا، کہ  
 دَمَشکئے شمالا انت، آیانی رندا کیت. (۱۶)  
 ابراما سَجَّهین مال و مَدّی پچ گیتنت و  
 وتی برازاتک لوت و آییئے مال و ہستی،  
 جنین آدم و اے دگہ مردم پدا اورتنت.

مَلکیسِدیك ابراما برکت دنت

(۱۷) وهدے ابرام چہ کِدرلامر و آییئے  
 هَمپَتّین بادشاہانی پروش دئیگا رند پر  
 ترگا ات، سُدومئے بادشاہ تان شاوہئے  
 دَرگا، کہ بادشاہئے دَرگ انت، آییئے  
 پِشوازیآ آتک. (۱۸) گڑا شَلیمئے بادشاہ  
 مَلکیسِدیكا، کہ بُرزیں اَرشئے هُدائے دینی  
 پِشوا ات، نان و شراب آورت. (۱۹) آییآ  
 ابرام برکت دات و گوشت:

”إبرام! ترا چه بُرزین آرشئے هُدا،

آسمان و زمینئے اَدّ کنوُکئے  
نیَمگا برکت برسات.

بُرزین آرشئے هُدایا ستا و سنا بات (۲۰)

که دژمنی تئیی دستا دانت.

گُرا اِبراما، آییارا چه هر چیزا دهیک  
دات.

سُدومئے بادشاها گُون اِبراما (۲۱)

گوشت: ”منی مردمان منا بدئے و مال و  
مَدَّیان بزور، تئییگ انت.“ (۲۲) اِبراما گُون

سُدومئے بادشاها گوشت: ”من هُداوندئے  
دیما، بُرزین آرشئے هُدا، آسمان و زمینئے  
جوُژ کنوُکئے دیما دست چست کرتگ و

سئوگند وارتگ (۲۳) هرچه که تئییگ انت،

من چه آیان هچّ نزوران، یک بندیکے یا  
سواس بندے هم نزوران. چُش مبیت تئو

بگوشئے کہ ابرام من هستؤمند کرتگ. (۲۴)  
 من هچ چیز نזורان آبیّد چه هما وراکان  
 که ورنایان وارتگانّت و هما مردمانی بهرا  
 که منی همراهیا آتکگانّت، بزان آنر،  
 اشکول و ممره. آ وتی بهرا بزورنت.

گوّن ابراما هُدائے اهد و پییمان

(۱) چه اے چیزان و رند، هداوندئے  
 هبر الهام و شبینئیے تھا په ابراما آتک: ”او  
 ابرام! مثرس، من تئی اسپر آن. تئی انام  
 سکّ مزن انت.“ (۲) بله ابراما گوشت: ”او  
 هداوندین هدا! تئو منا چه دئیے؟ منا وه  
 چکّ نیست و منی لوگّے وارس دمشکی  
 ایلیر انت.“ (۳) پدا گوشتی: ”تئو منا  
 چکّ و پشیدے نداتگ و باندا روچ منی  
 لوگّے هزمتکارے منی وارس بیت.“ (۴)  
 بله هداوندئے هبر ابراما سر بوت که اے  
 هزمتکار تئی وارس نبیت، تئی چندا  
 مردین چکّے بیت و هما تئی وارس بیت.

۵) ھداوندا ابرام ڈنا بُرت و گوشت:

”آسمانا بچار و استاران حساب کن، اگن  
ھسابش کرت کنئے۔ تئی نسل و پدريچ

اِشانی پئما باز بیت۔“ ۶) ابراما

ھداوندئے سرا باور کرت و ھداوندا ابرامئے  
اے باور، پہ آيا پاکی و پلگاریے حساب  
کرت۔

۷) نون ھداوندا گون آيا گوشت: ”من

ھما ھداوند آن کہ ترا چہ گلدانیانی شھر  
اورا دَرَن کرت و آورت کہ اے سرڈگارا ترا

بدئيان و تئو اِشيئے واھند بيئے۔“ ۸) بلہ

اِبراما گوشت: ”او ھداوندین ھدا! من چوَن

بزنان کہ اِشيئے واھند بان؟“ ۹) گڑا

ھداوندا گوشت: ”پہ من سئے ساليگين

مادگين گوکے، سئے ساليگين بڑے، سئے

ساليگين گورانڈے، شانتلے و گسانين

کپوَتے بيار۔“ ۱۰) ابراما اے سَجھين پہ

ھداوندا آورت و دو کپا کرتنت و ھر تل،

دومی تِلئے دِیما ایّر کرت، بلہ مُرگی کپّ  
نکرتنت. (۱۱) ڈونڈوارین مُرگ کہ اے  
جوّنانی سرا نِشتنت، اِبراما گلینتنت.

(۱۲) وهدے روچ ایّر نندگا ات، اِبرام  
گرانین وایّا گیت و بزین و تُرسناکین  
تھاریّا آیئے سرا مان شانت. (۱۳) گڑا  
هُداوندا گوشت: ”دلجم بئے و بزبان کہ  
تئی نسل و پدریچ اُنچین سرڈگاریّا  
دَرامدیئے پیما جَہمند بیت کہ آ ملک  
آیانی نہ انت. تئی اوّبادگ اوّدا گلام بنت و  
تان چار سد سالا زلم و زوراکئے آماچ  
بنت. (۱۴) بلہ من، آ کئوما سزا دئیان کہ  
تئی نَسلا گلام کنت. پدا تئی پدریچ گون  
مزنین مال و مَدّیّا چہ اوّدا در کئیت. (۱۵)  
بلہ تئو وت پہ ایمنی وتی بُنپیرکانی کِرا  
رئوئے و شَرین مزنین اُمریّا رند گبر کنگ  
بئے. (۱۶) تئی پدریچ، چارمی نَسلا ادا پر  
تریت چیا کہ اُموریانی بدکاری اَنگت پورہ

و سَرجم نبوتگ.

(۱۷) رۆچ که ایږ نِشت و تھاریا مان  
شانت، آسَدانے که دوت دئیان ات گۆن  
رۆکین مَشَلِیا زاهر بوت و چه تَلانی نیاما  
گوست. (۱۸) آ رۆچا هُداوندا گۆن اِبراما  
اُهد و پئیمانے کرت و گوشتی: ”چه منی  
نیمگا اے سرڈگار چه مسرئے شِیپا بگر تان  
پراتئے مزنین کئورا تئی نسل و  
پدریچئیگ انت، (۱۹) بزان گنی و گنیزئی و  
گدمونی و (۲۰) هیئی و پریزئی و رپاهی و  
(۲۱) اموری و گنهانی و گرگاشی و یبوسی  
مهلوکئے سرزمین.“

هاجر و اسمائیل

(۱) ابرامئے لوگی ساراییا چک نبوت.  
ساراییا مسری مؤلدے هست ات که نامی  
هاجر ات. (۲) ساراییا گۆن اِبراما گوشت:  
”هُداوندا منی دیم داشتگ و چک آورَت

نڪنان. تئو برئو و ڳون مني مؤلدا بوپس ڪه  
بلڪين منا ڇه آيئو نيڻگا ڇڪي بيت.

ايراما سارايئو ڳي زرت. (۳) وهدي

ايراما ده سال ڪنهانا گوازينتگات، آيئو  
جن ساراييا وتي مسري مؤلد هاجر زرت و

ايرامارا په جني دات. (۴) ايراما ڳون

هاجرا وپت و واب ڪرت و هاجرئو لاپ پُر  
بوت. وهدي هاجر زانت ڪه مني لاپ پُر

انت، وتي بانڪئو مان نئيارگي بندات ڪرت.

(۵) ڳرا ساراييا ڳون ايراما گوشت: ”اے

آزاب و شدت ڪه مني سرا ڪيتگ، اشيئو

زمهوار تئو ائو. من وتي مؤلد تئيو بگلا

دات و نون وهدي آ زانت ڪه لاپي پُر انت،

منا مان نئياريت. هداوند مني و تئيو نياما

دادرس بات. (۶) بله ايراما ڳون ساراييا

گوشت: ”تئيو مؤلد تئيو دستا انت، ڳون

آيا هما پئما بڪن ڪه تئيو دلا شرتر انت.“

ڳرا سارايي، هاجرئو سرا ترند بوت و

هاجر ڇه آيا تتڪ.

(۷) ھداوندئے پریشتگا ھاجر گیابانا،  
 چمگیئے کِرا دیست. اے ھما چمگِ انت کہ  
 شورئے راھئے سرا انت. (۸) پریشتگا  
 گوشت: ”او ھاجر، ساراییئے مؤلد! تئو چہ  
 کجا آتکگئے و کجا رئوگا ائے؟“ ھاجرا  
 گوشت: ”من چہ وتی بانک ساراییا تچگا  
 آن.“ (۹) گِرا ھداوندئے پریشتگا گوشت:  
 ”وتی بانکئے کِرا واتر کن و وتا ھمایئے  
 دستا دئے.“ (۱۰) پریشتگا چش ھم گوشت:  
 ”ھداوند گوشتیت کہ من تئی نسل و  
 پدريچا آنچو باز کنان کہ چہ ھسابا دَن  
 بنت.“

(۱۱) ھداوندئے پریشتگا پدا گوشت:

”نون تئو لاپِ پِرائے و

مردین چکے کارئے.

چکئے ناما اسمائیل بکن

چیا کہ هُداوندا تئی پریات  
اشکتگ.

۱۲) اے بچک و کشیئن هرے بیت

اے سجهینانی دژمن بیت و

سجهین اشیئ دژمنیا کنت.

اے وتی زندا گوئن وتی  
سجهین براتان

په جنگ و جیڑه گوازیئیت.

۱۳) هُداوندا که گوئن هاجرا هبر کرت،

هاجرا هُداوندارا اے نام بست: ”تئو هما

هُدا ائے که منا گندئے.“ چیا که هاجرا

گوشت: ”نون من هما دیست که منا مُدام

گندیت.“ ۱۴) پمیشکا اے چات،

بهرلہایی رویی نام کیت. اے چات، کادش

و بیردئے نیاما انت.

(۱۵) گڙا هاجرا په ابراما مردین چکے  
 پیدا کرت و ابراما هاجرے اورتگین چکے  
 نام اسمایل کرت. (۱۶) وهده هاجر په  
 اسمایلا چلگ بوت، ابرامے امر هشتاد و  
 شش سال ات.

سنت کنگے اهد و پیمان

(۱) ابراما که نئود و نه سال بوت،  
 هداوند آییے دیما زاهر بوت و گوشتی:  
 ”من پرواکین هدا آن، منی راها برئو و په  
 بیئیاری زند بگوازیں. (۲) من وتی و  
 تئی نیامے اهد و پیماننا پگا کنان که  
 تئی چک و نماسگان سک باز کنان.“ (۳)  
 گڙا ابرام دیم په چیر کپت و هدايا گوڼ  
 آيا گوشت: (۴) ”بچار، اے گوڼ تئو من  
 هدائے اهد و پیمان انت که تئو بازیں  
 کئومیئے پت بئے. (۵) چه اد و رند تئی  
 نام ابرام نبیت، تئی نام ابراهیم بیت، چیا

۶. که من ترا بازیڻ کئومیئے پت کرتگ.  
 من ترا سک باز پُرسمرَ کنان و چه تئو کئوم  
 و راج جوڙ کنان و چه تئو بادشاه ودي  
 بنت. ۷. من وتی و تئی نیامئے آهد و  
 پیمانا ابدمانیڻ آهد و پیمانے جوڙ کنان،  
 گون تئو و گون تئی آیوکیڻ نسل و  
 پدريچا. من تئی هدا آن و چه تئو رند  
 تئی پشیدئے هدا بان. ۸. من گنهائے  
 سجھيڻ سرڊگارا، که انون تئو ادا درامدے  
 اے، تئی و چه تئو رند تئی نسل و  
 پدريچئے ابدی ملکت کنان و آیانی هدا  
 بان.

۹. گڙا هدايا گون ابراهيما گوشت:  
 ”بله تئو ابراهيم بايد انت منی آهد و  
 پیمانا برجاه بدارئے، تئی جند و تئی  
 نسل و پدريچ، پشت در پشت. ۱۰. منی  
 آهد و پیمان گون تئی جندا و چه تئو رند  
 گون تئی پشیدا اش انت و بايد انت شما  
 برجاهی بداريت: شمئے هر مردیڻ بايد انت

بُرک و سُنّت کنگ بیت. (۱۱) شما و تا سُنّت  
بکنايِنیّت. اے ہما اُھد و پئیمانے نشانی

بیت کہ منی و شمئے نیاما اِنّت. (۱۲)

ایوکیں نسل و پدريچانی تھا، شمئے نیاما  
ھمک ھشت روچيگيں مردیڻ چکّ باید اِنّت  
سُنّت کنگ بیت، تھنا شمئے جندئے لوگئے  
چکّ نہ، ہما زَرھريديڻ گلام چکّ ھم کہ  
شمئے نسل و پدريچ نہ اِنّت و شما چہ دئی  
مردمان پہ بها زرتگانّت، آ ھم سُنّت کنگ  
ببنت. (۱۳) ثرے شمئے لوگا پيدا ببنت يا کہ

شما آيان پہ بها بگريّت، باید اِنّت سُنّت  
کنگ ببنت. اے پئیمان شمئے جسم و جانا،  
منی اُھد و پئیمان ابدمان بیت. (۱۴) ھر  
سُنّت نکرتگيں مردیڻ کہ جسمی سُنّت  
کنگ نبوتگ، چہ وتی کئوما سِنْدگ بیت،  
چيا کہ منی اُھد و پئیمانی پروشتگ.

(۱۵) ھدایا گوڻ ابراھيما گوشت: ”بلہ  
وتی لوگی ساراییا چہ اِد و رند سارایی

تئوار مکن، آییئے نام سارَہ بیت. (۱۶) من  
 برکتی دئیان و ترا چہ آییَا مردیْن چُکے  
 بیت. من سارَہا برکت دئیان و آ کئومانی  
 مات بیت، کئومانی بادشاہ چہ آییَا پیدَا  
 بنت. (۱۷) گُڑا اِبراہیم دیم پہ چیر کپت و  
 کندتی و وتی دلا گوشتی: ”چہ سد  
 سالیگین مردیا چُکے پیدَا بیت؟ سارَہ نئود  
 سالگیا چُکے کاریت؟“ (۱۸) اِبراہیمَا گون  
 هُدايا گوشت: ”اسمايِل وتی زندا تئیى  
 بارگاها بگوازيِنات.“

(۱۹) هُدايا گوشت: ”انہ، تئیى جَن سارَہ  
 چُکے کاریت و تئو باید انت چُکے ناما  
 اساک بکنئے. من وتی اُھد و پئیمانَا گون  
 اساکا برجَاہ داران و چہ آییَا رند، اے پہ  
 آییئے نسل و پَدريچا اَبَدمانين اُھد و  
 پئیمانے بیت. (۲۰) اسمائِلے بارئوا ہم من  
 تئیى هبر گوَش داشت: من آییَا اَلَم برکت  
 دئیان، آییَا پُرسمَر کنان و آییئے نسل و  
 پَدريچا سک باز کنان. آ دوازده شَهزادگے

پَتَ بیت و چہ آییا مزنین کئومے پیدَا  
کنان. (۲۱) بلہ وتی آہد و پئیمانا گۆن  
إساکا برجاء داران کہ دیمی سالا ہمے وهدا  
چہ سارہا پیدَا بیت. (۲۲) وهدے ہدایا  
وتی ہبر گۆن ابراہیما ہلاس کرتنت، چہ  
آییئے کِرا بُرزاد شت.

(۲۳) ہما روچا ابراہیما وتی چُک  
إسمائیل، وتی لوگا پیدَا بوتگین سجھین  
مردین و زَرہریدین گلام، لوگئے سجھین  
مردین زُرت و سُنّت کنايتنت، ہما پئیمانا کہ  
ہدایا گوشتگات. (۲۴) ابراہیم وهدے  
سُنّت کنگ بوت، اُمري نئود و نہ سال ات.  
(۲۵) آییئے چُک إسمائیل سیزدہ سال ات.

(۲۶) پت و چُک ہما یگین روچا سُنّت کنگ  
بوتنت. (۲۷) ابراہیمئے لوگئے سجھین  
مردین، ہما کہ آییئے لوگا پیدَا بوتگاتنت  
و ہما زَرہریدین گلام کہ آییا چہ دُئی  
مردمان پہ بہا زرتگاتنت، گۆن آییا ہوریگا

سُنّت کنگ بوتنت.

سئے پریشتگ

- ① هداوند ممرهئے مزنین درچکانی  
نزیگا ابراہیمئے دیما زاهر بوت. نیمرؤچئے  
ٹاک ات و ابراہیم وتی گدانئے دیا  
نشتگات. ② ابراہیم چم چست کرتنت،  
دیستی کہ سئے مرد منی نزیگا اوشتاتگ.  
آییا کہ دیستنت، چه گدانئے دیا په اشتاپی  
آیانی وشاتکا شت، په ادب سری جہل  
کرت و ③ گوشتی: ”او منی واجه! منا  
ازت بدئے، چه وتی هزمتکارا سر مگوز و  
گوَن من بجل. ④ بل بچک په شمئے  
پادانی شو دگا گمے آپ کارنت، شما  
درچکئے چیرا آرام کنیت. ⑤ شما کہ وتی  
هزمتکارئے کرا آتکگیت، بل په شما ورگ  
کاران، آپ و تامے بکنیت و رندا دیما  
برئویت. ”گوشتیش: ”شر، هرچے کہ تئو  
گوشتے. ⑥ ابراہیم اشتاپ اشتاپا

سارَهئے کِرا گِدانا شت و گوشتی: ”زوت  
کن، سئے کِياس شَرِّين آرت بزور، تَرش کن  
و نِگن پِچ.“ (۷) اِبراهيما وت ديم په  
گورما مئيدان کرت، شَرِّين پَزورين گوسکے  
دري چت و هزمتکاريا داتي. هزمتکارا  
زوت اَد کرت. (۸) گِرا شير و شيلانچ و  
پَتکگين گوشتي زُرت و آياني دِیما دانت. آ  
که ورگا اتنت، اِبراهيما آياني کِرا، درچکے  
چيرا اوشتات.

(۹) آيان جُست گيت: ”تئیی لوگی  
ساره کجا انت؟“ اِبراهيما پَسئو دات: ”اودا  
گدانئے تها انت.“ (۱۰) گِرا چه آيان يکيا  
گوشت: ”آيوکين سالا همے وهدا ألما تئیی  
کِرا پَر تران و تئیی لوگی سارها  
مردين چکے گوران بيت.“ ساره آيئے  
پُشتي نيِمگا، گدانئے دپا، گوش دارگا ات.  
(۱۱) نون اِبراهيما و ساره پير و آجز اتنت و  
سارها جنينی ماهانگ نبوت. (۱۲) گِرا

سارَها دلا گندت و گوشت: ”من پير آن و  
 منى واجه آجز انت، نون منا چه وشى و  
 لِزَتے رَسیت؟“ (۱۳) گڑا هُداوندا گوڻ  
 اِبراهيما گوشت: ”سارَها چيا کندت و  
 گوشت: ’اے پيرانسريا، په راستى منا چُگے  
 بيت؟“ (۱۴) چُشين کارے هست که په  
 هُداوندا گران بيت؟ گيشتگين وهدا، ديُمى  
 سالا تئى کِرا پِر تران و سارَها مردين چُگے  
 بيت.“ (۱۵) سارَها ثرست، دروگى بست و  
 گوشتى: ”من نگندت.“ بله هُداوندا گوشت:  
 ”په راستى تئو گندت.“

گوڻ هُدايا اِبراهيمئ دزبندى

(۱۶) اے سئين مرد چه اوډا پاد آتک و  
 راه گپتنت. ديُم په سُدوما چارتش.  
 اِبراهيم هم شت گوڻ که آيان رهاډگ  
 بکنت. (۱۷) گڑا هُداوندا گوشت: ”آ کار که  
 منا کنگى انت، چه اِبراهيم چيږى بدئيان؟  
 اِبراهيم آلا مزن و زورمندين کئومے (۱۸)

جوڙ بيت و آبيئے سئوبا زمينئے سجھين  
ڪئوم برڪت گرنٽ. (۱۹) چيا ڪه من،

ابراهيم در چٽگ ڪه وتي چڪ و لوڳئے  
مردمان هڪم بدنت ڪه چه آيا رند، په  
پهريزڪاري و انساپ من هداوندئے راها  
رئوان بينت تانڪه په ابراهيم هما ڪارا  
بڪنان ڪه ڳون آيا ڪئولن ڪرتگ.

(۲۰) ڳڙا هداوندا گوشت: ”سُدوم و

گمور هئے هلاپا پرياته چست انت. آياني  
گناه همينچڪ باز انت (۲۱) ڪه من جهلاد  
رئوان و چاران بارين آياني ڪرتگين ڪار هما  
پرياته ڳڏا باز انت ڪه په من سر بوتگ؟  
اڳن چش نه انت، وه من سهيگ بان. (۲۲)

ڳڙا آ مردان وتي راه تاب دات و ديم په  
سُدوما شتنت، بله ابراهيم انگت هداوندئے  
بارگاها اوشتوڪ ات. (۲۳) ڳڙا ابراهيم

نزیک آتڪ و گوشتي: ”تئو په راستي  
پهريزڪارا هم ڳون بدڪارا روپئے و برئے؟

(۲۴) اگن شہرا پنجاہ پھریزکاریں مردم  
 بیت، گڑا؟ انگت آ شہرا روپئے و برئے؟ ہما  
 پنجاہین پھریزکارانی ہاترا آ شہرا  
 نبکشئے؟ (۲۵) چہ تئی دستا چشین کارے  
 مبات کہ پھریزکارا گوں بدکارا ہور بکشئے  
 و پھریزکار و بدکارا یگین چما بچارئے.  
 سجھین جھانئے دادرس پہ ہک و انسپ  
 کار نکنت؟

(۲۶) ہداوندا گوشت: ”اگن سدومئے  
 شہرا پنجاہ پھریزکار بگندان، آیانی ہاترا آ  
 سجھین جاگھا بکشان.“ (۲۷) ابراہیما پسو  
 دات و گوشت: ”من کہ ہاک و پُرے آن، من  
 نون ہمینکس دلیر بوتگان کہ گوں ہداوندا  
 ہبر کنان، (۲۸) بلہ اگن چہ پنجاہین  
 پھریزکاران پنچ کم بیت، پہ اے پنچین  
 مردمانی کم بیگا سجھین شہرا تباہ  
 کنئے؟“ ہداوندا پسو دات: ”اگن من چل و  
 پنچ ہم بگندان، شہرا تباہ نکنان.“ (۲۹)

اِبراهيِّما پدا گُون آيا گوشت: ”اگن چل  
 ببت؟“ هُداوندا گوشت: ”همه چليْناني  
 هاترا هم تباھي نکان.“ (۳۰) گُرا گوشتي:  
 ”او هُداوندا! زهر مِگِراتئ، بله پل که من  
 هبر کنان، اگن تهنا سي ببت؟“ هُداوندا  
 پَسُو دات: ”اگن سي بگندان هم شهرا تباھ  
 نکان.“ (۳۱) اِبراهيِّما گوشت: ”نون که من  
 دل کرتگ و گُون تئو هُداوندا هبر کنگا آن،  
 اگن اوْدا تهنا بيست بيست؟“ گوشتي: ”اے  
 بيستيناني هاترا هم شهرا تباھ نکان.“ (۳۲)  
 اِبراهيِّما گوشت: ”او هُداوندا! زهر  
 مِگِراتئ، من انگت گيے کنگ لوْٲان. اگن  
 اوْدا تهنا ده بيست، گُرا؟“ پَسُو ترينت: ”آ  
 دهين مردمانی هاترا هم آ شهرا تباھ  
 نکان.“

(۳۳) وهده هُداوندا گُون اِبراهيِّما هبر  
 هلاس کرت، چه اوْدا شت و اِبراهيِّم هم  
 وتي لوْگا پر ترْت.

سُدومئے گناه

١ بيگاها، دوين پريشتگ سدوما سر

بوتنت. لوت شهرئے دروازگئے ديا  
نشتگأت. وهدے پريشتگی ديستنت، پاد  
آتک و آيانی پيشوازياشت، په آدب سري  
جهل کرت و ٢ گوشتی: ”او منی

واجهان! وتی گسترئے لوگا بيايت و وتی  
پادان بشوديت. شپا همدا بجليت و  
بامگواها سر بگريت. ”آيان گوشت: ”انه،  
ما وتی شپا شهرئے چارراها گوازينين.“

٣ بله لوتا همينچک منت کرتنت که آيان  
راه تاب دات و لوتئے لوگا شتنت گوئن. لوتا  
په آيان شامے تئيار کرت، بيهميرين نگنی  
آد کرت و آيان وارت.

٤ آ انگت نئوپتگأتنت که چه

سدومئے هر گندا سجھين مردين، پير و  
ورنا آتکنت و لوگش انگر کرت. ٥ آيان  
لوت گوانک جت و گوشت: ”همے بچک که  
انشپی تئیی لوگا آتکگأتنت، گجا أنت؟ مئے  
کرا بيارش که ما گوئن آيان وپت و واب

کنین۔“

٦ ٲوت ڏٺا در آتڪ و ٲشتا دروازگي

بند ڪرت. ٧ گوشتي: ”نه، مني براتان!

٨ من دست بٺدان، اءِ بڊين ڪارا مڪنيت.

بچاريت، منا دو جنين چڪ هست ڪه انگت

گون هچ مردينا وپت و واپش نڪرتگ. من

اين شمئي ڪرا ڪاران، گون اين هرچي

شمئي دل لوڻيت، بڪنيت. بله اءِ مردمان

ڪار مداريت ڪه مني لوگا آتڪگانٽ و مني

مئيار آنت.“ ٩ اين گوشت: ”يڪ ڪر

بئي“ و وتمان وٽا گوشتيش: ”اے مرد

ڊرامڊے آت و مئي شھرا آتڪگ. نون مئي

مستريا ڪنگ لوڻيت.“ پڊا گون لوتا

گوشتيش: ”نون ما تئي چنڊا چه اءِ

بچگان گنتر ڪنين.“ لوتش تيلانڪ دئيان

ڪرت و ڊيما شتنت ڪه دروازگا ٻيروشتنت.

١٠ بله پريشتگان دست ڏٺا شھارت،

لوتش لوگئي تها گشت و دروازگش بست.

۱۱) پریشتگان، دروازگئے دیئے مردمانی،  
وَرنا و پیریانی چمّ تھار کرتنت کہ  
دروازگا در گیتک مکننت.

۱۲) نون آ دوینان گوّن لوتا گوشت:  
”ترا ادا دگہ گسے هست، زامات، بچّ، جنگ،  
یا دگہ سیاد و وارِسے کہ اے شہرا انت؟  
اگن هست، گڑا چہ ادا دَرش کن (۱۳) کہ ما  
اے جاگھا تباہ کنین. اے شہرے ہلایا  
آنچین مزنین پریاتے ہداوندا سر بوتگ کہ  
مارا پہ اے شہرے تباہ کنگا رثوانی داتگ.“  
۱۴) گڑا لوت شت و وتی زاماتی گوشتنت،  
ہما کہ گوّن آییئے جنگان سانگ کنگی  
آتنت: ”اشتاپ کنیت و چہ ادا در کیپت کہ  
ہداوند اے شہرا تباہ کنت.“ بلہ آییئے  
زاماتان دلا گوشت کہ لوت مسکرا کنگا  
انت.

لوت چہ شہرا در کثیت

١٥) بامگواه که بوت، پريشتگان لوت

هَجَّ كرت و گوشت: ”زوت كن وتی جن و  
دوین جنگان چه ادا بزور و برئو، اگن نه  
اے شهر که سزا دئیگ بیت، شما هم روپگ  
و برگ بیت.“ ١٦) بله لوتا که دیر كرت، آ

مردان، لوت و لوتئے جن و دوین جنگ  
دستا گپنتت و چه شهرا دُن برتنت، چیا که  
هداوندایانی سرا رهم كرتگآت. ١٧)

وهدے آاش چه شهرا دُن برتنت، چه  
پريشتگان یگیا گوشت: ”بتچ و پُشتا چك  
مجن. دشتا هج جاگه مه اوشت. دیم په  
كوهان بتچ، اگن نه روپگ و برگ بئے.“ ١٨)  
بله لوتا گوشت: ”انّه واجهان! رهم كنیت.

١٩) شما منی سرا، وتی گسترئے سرا رهم

كرتگ و گوّن منی زندئے رگینگا پیش  
داشتگ که چینكدر مهربان ایت. بله من  
دیم په كوهان تتك نكنان. چو مبیت که اے  
تباهی منا مان بروپیت و من بمران. ٢٠)

بچار، منی نزیگا شهرے هست که دیم په

آيا تتڪَ ڪنان. ڪسانين شهرے، ٻلَ ڪه ڏيڻ  
په آيا بٽچان. اے وَه ڪسانين شهرے، نه؟

ڳڙا مني جانَ رَگيت. (۲۱) پريشتگا

گوشت: ”شَرِّ اِنْتَ، تئي اے واھگا پورہ  
ڪنان و اے شهرے ناما ڪه تئو گرگا اے،  
اِشيا تباہَ نڪنان. (۲۲) بله زوٽَ بٽچ و برئو.

تانڪه تئو اوڏا سرَ نبئے، من هچَ ڪرتَ  
نڪنان. ”پميشڪا اے شهرے نامِش سوهر  
ڪرت.

سُدوم و ڳمورھئے تباھي

(۲۳) لوت ڪه سوهرَا رست، روچا نوکي

ٻِڪَ ڪرتگَات. (۲۴) ڳڙا هُداوندا سُدوم و  
ڳمورھئے سرا آس و گوکُرت گوارينت. اے  
آس و گوکُرت چه هُداوندئے نيڻمگا، چه  
آسمانا رتڪنت. (۲۵) اے پئيما، هُداوندا آ

شهر و سڃهين دشت و شهراني سڃهين  
جَهمنند و سبزگ تباہ ڪرتنت. (۲۶) بله

لوتئے جَنا پُشتا چَڪَ جَت و وادئے بٽے

بوت.

(۲۷) ابراہیم سہبا ماہلہ پاد آتک و ہما  
جاگہا شت کہ پیسریگین رندا ہداوندے  
بارگاھا اوشتاتگات. (۲۸) سدوم و

گمورہئے نیمگا، جہلا، سجہین دشتے  
نیمگا چارتی و دیستی کہ چہ زمینا بزین  
دوٹے چست انت، چو کورہئے دوٹا. (۲۹)  
ہدایا کہ دشتے شہر سر و چیر کرتنت،  
ابراہیمئے ترانگا کیت. ہما شہران کہ لوت  
جہمند بوتگات، آیانی تباہ کنگئے و ہدا  
ہدایا لوت چہ اوڈا در کرت.

لوت و لوتئے جنگ

(۳۰) لوت گوئن وتی دوین جنگان چہ  
سوہرا لڈت و کوہستگا جہمند بوت، چیا  
کہ سوہرا یندگی ثرست. لوت گوئن دوین  
جنگان گاریئے تھا نشت. (۳۱) یک روچے  
مستریں جنگا گوئن گسترینا گوشت: ”مئے

پت پیر انت و ادا دگه هچ مردینے نیست  
 که گوَن ما ویت و وابه بکنت، آنچو که  
 سجهین دنیاے دود انت. (۳۲) بیا پتا شراب  
 وارینین و گوَن آیا ویت و وابه کنین که  
 چه همایا وتی نسل و پدریچا دیما  
 برین. (۳۳) آشیا وتی پتش شراب  
 وارینت و مسترین جنگ شت و گوَن پتا  
 ویت و وابه کرت. لوت نه آییے وپسگا  
 سهیگ بوت، نه پاد آیکا.

(۳۴) دومی روچا مسترین جنگا گوَن  
 گسترینا گوشت: ”دوشی من شت و گوَن  
 پتا ویتان، بیا انشی پدا شرابی دئین و  
 تئو برئو و گوَن آیا بوپس. چه همایا وتی  
 نسل و پدریچا دیما برین. (۳۵) گزا  
 پیسریگین شیے پیما وتی پتش شراب  
 وارینت، گسترین جنگ پاد آتک و گوَن پتا  
 ویت و وابه کرت. لوت نه آییے وپسگا  
 سهیگ بوت، نه پاد آیکا. (۳۶) لوتے دوین

جنگ چہ وتی پتا لاپ پُر بوتنت. (۳۷)  
 مسترین جنگا مردین چکے بوت و نامی  
 موآب کرت. موآب، مروچیگین موآبیانی  
 پت انت. (۳۸) گسترین جنگا ہم  
 مردین چکے بوت و نامی بن آمی کرت.  
 بن آمی مروچیگین آمونیانی پت انت.

ابراہیم و ابیمَلِک

(۱) ابراہیم چہ اوڈا لڈت و نگیبے  
 دَمگا شت و کادش و شورے نیاما جہمند  
 بوت. تان چیزے وهدا گِرا را درامدیے  
 پیما زندی گوازینت. (۲) ابراہیم و تی  
 جن سارہے بارئوا گوشت: ”منی گھار  
 انت.“ گڑا گِرا رے بادشاہ ابیمَلِکا وتی مردم  
 رئوان دانت و سارہی وتی کِرا بُرت. (۳)  
 بلہ شپا ہدا ابیمَلِکے و ابا آتک و گوشتی:  
 ”بچار، اے جنین کہ تئو برتگ، تئو اشیے  
 سؤبا مرے. اے سور کرتگیئے.“ (۴)  
 ابیمَلِک انگت سارہے نزیگا نشتگات،

گوشتی: ”او منی ھداوند! بیگناھیں کئو مے

تباہ کنئے؟ (۵) ابراھیم و ت گوئن من

نگوشت: ”اے منی گھار انت؟ و سارھا و ت

نگوشت: ”اے منی برات انت؟ من اے کار

گوئن سایین دل و پاکین دستے کرتگ. (۶)

ھدایا گوشت: ”ھئو! من زانان کہ تئو اے

کار گوئن سایین دلے کرتگ و من ھم ترا

نہ اشت کہ منی گنھکار ببئے، پمیشکا من

ترا اے جنینئے دست جنگا نہ اشت. (۷)

نون اے مردئے جنا بدئے. اے مرد نبیے. پہ

تئو دوا کنت و تئو زندگ مانئے. بلہ اگن اے

مردئے جنا مدئیئے، دلجم بئے کہ تئی جند

و تئی سجھین مردم آلا مرنٹ.“

(۸) ابیملک سہبا ماھلہ پاد آتک، وتی

سجھین ھزمتکاری لوٹاينتنت و ھرچے کہ

بوتگات، سجھین ھالی داتنت. آیان سک

ترست. (۹) گڑا ابیملکا ابراھیم لوٹاينت و

گوشت: ”تئو چیا گوئن ما چش کرت؟ من

تئی کجام کار ھراب کرتگات کہ تئو منی

جند و منی مُلک چُشِینِ مزنِین گناہے سرا  
 دانت؟ تئو گوَن من اَنچِین کارے کرت کہ  
 کس گوَن کَسا نکنت۔“ (۱۰) اَبِیَمَلِکا چہ  
 اِبراہِیما جُست کرت: ”تئی دلا چے  
 هست اَت کہ چُشت کرت؟“ (۱۱) اِبراہِیما  
 پَسُو دات: ”من وتی دلا گوشت ادا هج  
 هُدا ترسی نیست و منی لوگیئے سئوبا  
 مردم منا کُشت۔“ (۱۲) سارہ چوناہا و ہ منی  
 گہار اِنِت کہ منی پتئے چُک اِنِت، پل تَرے  
 منی ماتئے چُک نہ اِنِت، بلہ رندا ما سور  
 کرت و آ منی لوگی بوت۔“ (۱۳) و ہدے هُدایا  
 منا چہ منی پتئے لوگا دَرِیدَر کرت، من گوَن  
 سارہا گوشت: ’اگن منا دُوست دارئے، ہر  
 جاگہ کہ رئوین، بگوش: ’اے منی برات  
 اِنِت۔““

(۱۴) گُزا اَبِیَمَلِکا پَس و گوک و گلام و  
 مؤلد آورت و اِبراہِیما را دات و آییئے لوگی  
 سارہی پر ترِینت۔“ (۱۵) اَبِیَمَلِکا گوشت:

”منی مُلک تئی دِیما اِنْت، هر جاہ کہ ترا  
دوست بیت همؤدا بنند.“ (۱۶) گون سارہا  
گوشتی: ”من تئی براتا هزار نگرہ دئیان.  
تئی سجھین مردمانی دِیما اے ملاما پُر  
کنان کہ تئو هج رَدیے نکرِتگ.“ (۱۷) گڑا  
ابراہیما هْدائے کِرا دوا کرت و هْدایا  
ابیمَلِک، آییئے لوگی و آییئے مؤلد ذراہ  
کرتنت کہ پدا چک آورت بکننت، (۱۸) چیا  
کہ هْداوندا ابراہیْمئے جن سارہئے سؤبا  
ابیمَلِکئے لوگئے سجھین جنین چکبند  
کرتگ اتنت.

اِساکئے پیدائش

(۱) هما پئیما کہ هْداوندا وت  
گوشتگات، سارہئے سرا مهربان بوت و پہ  
سارہا هما کاری کرت کہ وادھی کرتگات.  
(۲) سارہئے لاپ پُر بوت و ابراہیْمئے  
پیرانسریا پہ آیا مردین چکے آورتی. چک  
هما گیشْتگین وهدا پیدا بوت کہ هْدایا چہ

پیسرا ابراہیم ہال داتگات۔ (۳) ابراہیم  
 وتی اے چکے نام، کہ چہ سارہا پیدا  
 بوتگات، اِساک کرت۔ (۴) اِساکے اُمر کہ  
 ہشت رُچ بوت، ابراہیم سُنّت کناہنت،  
 ہما پیما کہ ہدایا ہُکم داتگات۔ (۵) اے  
 وِہدا کہ اِساک پیدا بوت، ابراہیم اُمر  
 سَد سال ات۔ (۶) سارہا گوشت: ”ہدایا  
 منا ’کندگ‘ داتگ و ہرگس کہ سہیگ بیت،  
 گوَن من گندیت۔“ (۷) پدا گوشتی: ”کُیا  
 گوَن ابراہیم گوشت کرت کہ سارہ چک  
 شیر میچینیت؟ بلہ من پہ آیا مردین چک  
 آورت، آییئے پیریئے رُچان۔“

ہاجر و اِسماہیلے گَلینگ

(۸) چک رُدان بوت و چہ شیرا  
 سِسْتِش۔ اے رُچا کہ اِساکش چہ شیرا  
 سِسْت، ابراہیم مزین داوتے کرت۔ (۹)  
 بلہ سارہا دیست کہ ابراہیم ہما چک کہ

ڇه مِسرِي هاڃرا پيدا بوتگ آت، منا ڪلاگ  
 گرگا انت. (۱۰) گڙا سارها ڳون ابراهيم  
 گوشت: ”اے مؤلدا ڳون ڇڪا ڳلڻ. اے  
 مؤلدئ ڇڪ ڳون مني ڇڪ اِساڪا هچبر  
 هم ميراس بوت نڪنت.“ (۱۱) اے ڳيا  
 ابراهيم سڪ پريشان ڪرت، ڇيا ڪه اسمائيل  
 هم آيئ ڇڪ آت. (۱۲) بله هدايا ڳون  
 ابراهيم گوشت: ”په بچڪا و وتي مؤلدڻ  
 زالا پريشان مبيء. هرڇه ساره ترا  
 گوشت، هما وڙ بڪن، ڇيا ڪه تئي نسل و  
 پدريچ ڇه اِساڪا زانگ بيت. (۱۳) من  
 مؤلدڻ زائ ڇڪا هم ڪئوم ڪنان ڇيا ڪه آ  
 هم تئي نسل و پدريچ انت.“

(۱۴) دومي سُهبا ماهله ابراهيم توڻوڻ  
 و مَشڪ ڪي آپ زرت و هاڃرارا دات. مَشڪ و  
 توڻوڻ هاڃرئ ڪوپگا داتنت و ڳون ڇڪا  
 دري ڪرت. هاڃرشت و بيڙشيڻه ڳيابانا  
 سرگردان بوت. (۱۵) مَشڪي آپ ڪه هلاس

١٦ بوتنت، چُکي ڏولڪيئِي ٻُنا اڀر ڪرت،  
 وت دور شت و کِساس تيرگشيئِي راها ديم  
 په ديمَا نِشت. دلا گوشتي: ”چُکِي مَرکا  
 مگنداتان.“ چُکِي ديم په ديمَا که  
 نِشتگآت، کوکار ڪرت و گريتي.

١٧ هُدايا چُکِي تئوار اِشکت و هُداي  
 پريشتگا چه آسمانا هاجر گوانک جت و  
 گوشت: ”هاجر! ترا چه بوتگ؟ مئرس.  
 چُک هما جاگها که اڀر انت، هُدايا آييئِي  
 تئوار چه همودا اِشکتگ. ١٨ ياد آ، چُکا  
 چست کن، دستايي گر که من آيا مزين  
 کئومے کنان.“ ١٩ هُدايا هاجرئِي چم پچ  
 ڪرتنت و هاجر آيئِي چاتے ديست. شت و  
 مَشکي پُر ڪرت و چُکي آب دات.

٢٠ چُک رُدان بوت و هُدا گوَن آيا  
 گوَن ات. چُکا گيابانا زند گوازينت و  
 تيرکمانئِي جنگا سک بلد بوت. ٢١  
 اِسمائيل، پارانئِي دشتا جهمند بوت و ماتا

گۆن مسرى جنگيّا سور دات.

إبراهيم و ابيملڪئى اهد و پئيمان

همه وهدا ابيملڪ و آييئى لشكرئى (۲۲)

مستر پيكولا گۆن إبراهيم گۆشت: ”تئو

هرچى كه كنئى، هدا گۆن تئو گۆن انت. (۲۳)

نون ادا گۆن من هداى سئوگندا بور كه

منا يا منى چكان يا منى او بادگان رد

ندئيئى. هما پئىما كه من گۆن تئو مهربان

بوتگان، تئو گۆن من و گۆن منى ملكا همه

پئىما مهربان بئى، گۆن همه ملكا كه تئو

درامديئى حسابا نشتگئى. (۲۴) إبراهيم

گۆشت: ”منا سئوگند انت.“

إبراهيم ابيملڪئى كرا آييئى (۲۵)

هزمتكارانى شكاييت كرت كه منى چاته

پشتا گشتگيش. (۲۶) ابيملڪا گۆشت: ”من

نزانان اءى كار كئيا كرتگ. تئو منا هال

نداتگ و تان مروچى من اشيئى بارئوا هچ

نہ اِشکتگ. (۲۷) گڑا اِبراہیما پَس و گوک  
 زُرت و اَبیمَلِکارا دانت و دوین مردان اَہد  
 و پئیمانے بست. (۲۸) اِبراہیما ہیت  
 گسانین میس چہ رمگا جتا کرت. (۲۹)  
 اَبیمَلِکا چہ اِبراہیما جُست کرت: ”تئو ہیت  
 گسانین میس جتا کرت، اِشیئے مانا چہ  
 انت؟“ (۳۰) اِبراہیما پَسئو دات: ”اے  
 ہیتین میشان چہ منی نیمگا بزور. اے  
 شاہدیے بیت کہ اے چات منیگ انت و من  
 جتگ.“ (۳۱) گڑا آ جاگھئے نام بیِرشیبہ کنگ  
 بوت، چیا کہ دوین مردان اوڈا سئوگندے  
 وارت. (۳۲) اے پئیمان مان بیِرشیبہ اَہد و  
 پئیمانے بستش. رندا اَبیمَلِک و آییئے  
 لشکرئے مستر پیکولا پیلستیانی سرڈگارا  
 واتر کرت. (۳۳) اِبراہیما بیِرشیبہ گزئے  
 درچکے کشت و اوڈا ہداوند، اَبدمانین  
 ہدائے نامی تئوار کرت. (۳۴) تان مزنین  
 وھدیا اِبراہیما پیلستیانی سرڈگارا

دَرامدِیئے حسابا زَندَ گوازیئت.

إِبراهِیْمُے چَکاس

① اے چیزان و رند، هُدايا اِبراهِیْم چَکاسِت. گُون اِبراهِیْما گوشتی: ”اِبراهِیْم!“  
اِبراهِیْما پَسَّو دات: ”جی!“ ② هُدايا گوشت: ”وتی بَچ، وتی یِکَّین چُک، اِساک که ترا دُوست اِنت، بزوری و موریائے دَمگا برئو. هما کُوها که من ترا پِیش داران، همودا بر و سوچگی گُربانیگئے حسابا نَدري کن.“

③ دومی شُها ماھلّه، اِبراهِیْم پاد آتک و وتی هَری پالام کرت. وتی دو هِزمتکار و اِساکی زرتنت، په سوچگی گُربانیگا داری پرُشت و دِیْم په هما جاگها راه گیت که هُدايا گوشتگات. ④ نون سپرئے سئیمی رُوج ات. اِبراهِیْما چَم چست کرتنت و چه دورا آ جاگهی دیست. ⑤ گُون وتی

هزمتکاران گوشتی: ”شما گون هرا همدا  
 بجلیت، من و چک اودا رنویں و هدایا  
 پرستش کنین و کاین.“ (۶) ابراهیم  
 سوچگی گربانیگئے دار زرتنت و وتی چک  
 اساکے بڈا دانت، آس و کارچی وت  
 زرتنت و دوین راه گیتنت. (۷) اساکا گون  
 وتی پت ابراهیم گوشت: ”منی پت!“  
 ابراهیم پَسُو دات: ”جی منی چک!“ اساکا  
 گوشت: ”آس و دار وه اش انت، بله  
 سوچگی گربانیگئے گورانڈ کجا انت؟“ (۸)  
 ابراهیم پَسُو دات: ”منی چک! سوچگی  
 گربانیگئے گورانڈے کارا هدا وت چار و  
 گزار کنت“ و آ دوین رنوان بوتنت.

(۹) وهده هما جاگها سر بوتنت که  
 هدایا گوشتگات، ابراهیم گربانجاھے آڈ  
 کرت، داری سر په سر کرتنت و وتی چک  
 اساکي بست و گربانجاھا، دارانی سرا ایر  
 کرت. (۱۰) ابراهیم دست شھارت و کارچی

زُرت که وتی چُکا هِلارَ کنان، (۱۱) بله  
 هُداوندئے پریشتگا چه آسمانا اِبراهیم  
 تئوار کرت: ”اِبراهیم! او اِبراهیم!“ اِبراهیم  
 پَسئو دات: ”جی!“ (۱۲) پریشتگا گوشت:  
 ”وتی دستا بدار و چُکا هچ مکن. نون من  
 زانان که تئو هُداثرسے ائے، چیا که تئو  
 چک و پد نبوتئے و وتی بچ، وتی یگین  
 چک هم منا دات.“ (۱۳) اِبراهیم چم چست  
 کرتنت و پُشتا چارت، دیستی ته گورانڈے  
 که کانئی دُنگران مان گیشْتگانت. اِبراهیم  
 شت، گورانڈی زرت و وتی چُکئے جاگها  
 سوچگی کُربانیگ کرت. (۱۴) اِبراهیم آ  
 جاگهئے نام کرت ”هُداوند چار و گزار  
 کنت“ و تان مروچيگا گوشگ بیت که:  
 ”هُداوندئے کوھئے سرا، چار و گزار کنگ  
 بیت.“

(۱۵) هُداوندئے پریشتگا پدا اِبراهیم چه  
 آسمانا گوانک جت. (۱۶) گوشتی: ”هُداوند

گوشیت: 'منا وتی سرئے سئوگند انت، تئو  
کہ وتی بچئے، وتی یگین چکئے دئیگا چک

و پد نبوتئے، (۱۷) من ہم پہ راستی ترا

برکت دئیان و تئی نسل و پد ریچا انچو  
باز کنان کہ آسمانئے استار و تئیابئے ریک  
انت. تئی پشید وتی دژمنانی شهران

گرنٹ و وتی ملکت کننت و (۱۸) زمینئے

سجھین کئوم تئی پشیدئے سئوبا برکت

گرنٹ، چیا کہ تئو منی ہبر زرتگ. (۱۹) “

گرا ابراہیم وتی ہزمتکارانی کرا پر ترٹ و  
آ، ہوریگا دیم پہ بیرشیبہا راہ گیتنت.  
ابراہیم بیرشیبہا جہمند بوت.

ناہورئے چک

(۲۰) چیزے وهدا رند ابراہیمش سہیگ

کرت کہ ملگھا ہم چک آورتگ، پہ تئی

برات ناہورا چکی پیدا کرتگ. (۲۱) آییئے

ائولی چک اوز انت، اوزئے برات بوز و

کموویل انت، کموویل، آرامئے پت انت. (۲۲)

اے دگہ چُکی کِسد و ھزؤ و پیلداش و  
 یدلاپ و یتوئل انت. (۲۳) چہ یتوئلا ربکا  
 پیدا بوت. ابراہیمئے برات ناھورئے اے  
 ھشتین چکّ چہ ملگھا پیدا بوتنت. (۲۴)  
 ناھورئے سُریت کہ نامی رھومہ ات، چہ  
 آیا تبہ و گھم و تھاش و ماگہ پیدا بوتنت.

سارھئے مرک

(۱) سارھا یکّ سد و بیست و ھیت  
 سال أمر کرت. آییئے زندئے سال و رۆچ  
 ھمینکس اتنت. (۲) سارہ، گنھانئے  
 سرڈگارا، کریہ اربھا بیڑان بوت. کریہ اربھئے  
 دومی نام ھبرون انت. ابراہیم شت کہ  
 پُرسا بنندیت و پہ سارھا بگریّت. (۳) پدا  
 چہ لاشئے کرا پاد آتک و گوّن ھیتیان  
 گوشتی: (۴) ”من شمئے نیاما درکئوم و  
 درامدے آن. منا پہ کبرستانیا، زمینی ئگرے  
 بھا بدئییت کہ وتی مُردگا کبر کرت بکنان.“

۵) ھیٿیان پَسَّو دات: ۶) ”او منی  
 واجه! مئے ھبران گوّش دار. تئو مئے نیاما  
 پُرواکین شہزادگے ائے. وتی مُردگا مئے  
 کبرستانا، گچیئی جاگھیا کبر کن. چہ ما  
 گس، ترا چہ تئی مُردگے کبر کنگا  
 نداریت.“

۷) ابراھیم پاد آتک و آ سرڈگارئے  
 مردم، بزان ھیٿیانی دیما پہ ادب سری  
 جَہل کرت. ۸) گوّن آیان گوشتی: ”اگن  
 شما رازیگ ایت کہ من وتی مُردگا کبر  
 بکنان، گڑا منی ھبرا گوّش داریت و  
 سوھرئے چُکّ اِپرونئے کِرا منی سپارشا  
 بکنیت، ۹) کہ وتی گارا منی کِرا بھا  
 بکنت، ھما گار کہ مَکپیلھا آییئے ڈگارئے  
 گڈی بھرا انت. جاگھئے پورھین کیمتا چہ  
 من بگیپت کہ منا شمئے مُلکا کبرستانے  
 بیت.“

۱۰) اِپرون ھیٿی ھمؤدا مردمانی نیاما

نِشتگَات. اِبِراهِیْمَے پَسَّوِی اَنچُش دات که  
 آییئے شھرئے دروازگئے دِپا اَتکگِین سَجَّهین  
 هیئتی بِشکننت: (۱۱) ”اِنَّه، واجه! کیمتئے  
 هبرا مکن. منی گپا گوْش دار. من آ گار و  
 ڈگار دوین ترا داتگ اَنت. منی اے سَجَّهین  
 مردمانی دِیما، آ ڈگار تئییگ اِنت. وتی  
 مُردگا اوْدا کبر کن.“

(۱۲) اِبِراهِیْمَا پِدا آ مُلکئے مردمانی دِیما  
 سَر جَهل کرت و (۱۳) گوْش اِیرونا اَنچوْ  
 گوشتی که مردم بِشکننت: ”اگن منی  
 هبران گوْش دارئے، من ڈگارئے کیمتا  
 دئیان. اِشیئے زَران چه من بزور که من  
 وتی مُردگا اوْدا کبر کرت بکنان.“ (۱۴)

اِیرونا پَسَّوِی دات: (۱۵) ”منی واجه! منی  
 هبرا گوْش دار. ڈگارئے کیمت نگرهئے چار  
 سد شِکِل اِنت. اے منیگ و تئیی نیاما هچے  
 نه اِنت. وتی مُردگا کبر کن.“ (۱۶) اِبِراهِیْمَا  
 اِیرونئے هبر زُرت و هما کیمتی تَوْر کرت

کہ اِپرونا گوشتگأت و ہیٿیان اِشکتگأت،  
بزان نُگرهئے چار سد شِکل، سئوداگرانی  
گیشتگین سَنگ و تَوْرئے ہسابا۔

گڑا اِپرونئے ڈگار کہ مَکپِلَہا، (۱۸-۱۷)

مَمرِہئے نَزیکا اَت، سَجّہین ہیٿیانی دِیما  
کہ شہرئے دروازگا اَتکگأتنت، آ ڈگار و  
ڈگارئے تہئے گار و سَجّہین درچک،  
اِبراہیمئے مِلکت بوتنت۔ (۱۹) نون اِبراہیمِما  
وتی لوگی سارہ، مَکپِلَہئے ڈگارئے گارا،  
گنہانئے سرزمینا کبر کرت۔ اے گار مَمرِہئے  
نَزیکا انت و مَمرہ ہبرونا انت۔ (۲۰) ہیٿیان  
اے ڈگار گوَن گارا اِبراہیمِمارا دات کہ  
کبرستانے بکتی۔

اِساک و رِبکا

(۱) نون اِبراہیم پیر و کماش اَت۔  
ہداوندا اِبراہیم ہر چیزا برکت داتگأت۔  
(۲) اِبراہیمئے لوگا کوہنین ہزمتکارے

هست آت که آییئ سَجَّهین کار و بارانی  
سرۆک آت. اِبراهیمّا گوڤن آییّا گوشت:

”وتی دستا منی زانئ چیرا ایڙ کن. (۳)  
من ترا هُداوندئ سئوگندا دئیان، آسمان و  
زمینئ هُدائ سئوگندا دئیان، که چه اے  
گنهانیان، که من اِشانی نیاما زِند گوازیڤنگا  
آن، چه اِشانی جنگان منی چُکا جَن ندئیئ.  
(۴) منی مُلکا رئوئ و منی چُک اِساکا  
هموڤدا چه منی جندئ سیادان جَنه  
دئیئ.“

(۵) هِزمتکارا چه آییّا جُست کرت: ”بله  
اگن جنک په اے مُلکئ آییگا رازیگ مبیّت،  
گُرا تئی چُکا هِما مُلکا پِر بترِینان که تئو  
چه اوڤدا آتکگئ؟“ (۶) اِبراهیمّا گوشت:  
”هچبر منی چُکا اوڤدا پِر مترین. (۷)

هُداوند، آسمانئ هُدا، هِما که منا چه منی  
پتئ لوگ و منی پیدائِشئ مُلکا اِدا آورتی،  
هِما هُدا که گوڤن من هِبری کرت، گِسم و  
سئوگندی وارت و کئولی کرت که ’چه منی

نیمگا اے سرڈگار تئی نسل و پدريچئيگ  
 انت، هما هدا وتی پريشتگا چه تئو پيسر  
 راه دنت كه تئو چه اوڊا په مني چكا جنه  
 در گيتك بكنئ. (۸) اگن آ جنك گون تئو  
 آيگا رازيگ نبوت، گرا تئو چه مني اے  
 سوگندا آرات ائے. بله مني چكا اوڊا پر  
 مترين. (۹) گرا هزمتكارا دست وتی  
 واجه ابراهيمئ زانئ چيرا اير كرت و همه  
 سوگند وارت.

(۱۰) هزمتكارا چه وتی واجهئ اشتران  
 ده اشتر زرت و رهاگ بوت. چه واجهئ  
 نیمگا تهر تهرين گچيني ئيكي آيا گون  
 ات. پاد آتك و ديم په آرام نهرئما رئوان  
 بوت. ناهورئ شهر همودا ات. (۱۱) چه  
 شهرا دن، چاتيئ كرا اشتری جوکيتنت.  
 بيگاهئ وهدا ات و اے وهدا جنين په آپئ  
 گشگا آتكنت.

(۱۲) آيا دوا كرت و گوشت: ”او

هُداوندا! منى واجهين ابراهيمي هدا!  
مروچى منا سوبين كن و منى واجهين  
ابراهيمى سرا مهربان بئى. (۱۳) بچار، من

اے چمگئے كرا اوشتاتگان و شهرئى  
مردمانى جنگ په آيئى گشگا پيداك انت.

(۱۴) هما جنگ كه اكن من گوشت: 'وتى

كونزگا جهل كن، من آپ وړان' و آيا  
گوشت: 'بيا بور، من تئى اشران هم آپ  
دئيان' من زانان كه همى جنگ تئو په وتى  
هزمتكارين اساكا گچين كرتگ. من چه  
همى گپا زانان كه تئو په منى واجها مهربان  
بوتگئى.

(۱۵) آيا انگت دوا هلاس نكرتگات كه

رېگيا وتى كونزگ كوپگا ات و اتك. رېگا  
بتويلئى جنگ ات. بتويل ملگهئى

مردين چك ات و ملگه، ابراهيمى برات

ناهورئى جن ات. (۱۶) جنگ سكين شرنگى

ات. جنين چك ات و انگت گون هچ مردينا  
نوپتگات. رېگا ديم په چمگا جهلاد راه

گیت، کونزگی پُر کرت و پدا بُرزاد بوت.

۱۷) هِزمتکار تچانا آییئے کرا شت و

گوشتی: ”منا چہ وتی کونزگا گمے آپ

بدئے.“ ۱۸) رِبگایا گوشت: ”بور، منی

واجه!“ زوت زوتّا کونزگی گوّن دوین

دستان جَهل کرت و آپی دات. ۱۹) رِبگایا

هِزمتکار آپ دات، رندا گوشتی: ”من تئی

أشتران هم آپ دئیان، تان هما وهدا که وت

بَس بکننت.“ ۲۰) اِشتاپ اِشتاپیا کونزگی

تگارئے تھا هالیگ کرت و دیم په چاتا

تچان بوت که دگه آپ بیاریت. په آییئے

سَجھینْ اُشتران آپی گُشت. ۲۱) مَرَد

بیتئوار ات و رِبگایا چارگا ات تان بزان

بارین هُداوندا منی سپر سوِیین کرتگ یا

نه.

۲۲) اُشتران که آپئے ورگ بَس کرت،

مردا سُهرئے پُلُوْھے در کرت که کِساس

شش گرام ات و په آییئے دستان سُهرئے دو

هتلی که هر یگئے وزن کِساس سَد و  
 بیست گرام ات. (۲۳) جُستی کرت: ”تئو  
 کئی جنک ائے؟ منا بگوش، تئی پتئے لوگا  
 جاگه هست که ما وتی شیا اوڊا  
 بگوازینین؟“ (۲۴) رِگایا گوشت: ”من  
 بتوئلئے جنک آن. بتوئل، ملگه و ناھورئے  
 چک انت.“ (۲۵) پدا گوشتی: ”مارا کاه و  
 کدیم هم باز هست و چشین جاگه هم  
 هست که شما شیا بداریت.“

(۲۶) مردا وتی سر جَهل کرت، هداوندئے  
 شُگری گیت و (۲۷) گوشتی: ”هداوند سَتا  
 بات، منی واجه ابراهیمئے هُدایا که گوَن  
 منی واجها وتی مهر و وپاداری ای برجاه  
 داشتگ و دیم په منی واجهئے سیادانی  
 لوگئے اے سپرا منی رهشون بوتگ.“ (۲۸)  
 جنک تچان بوت و مائے لوگئے مردمی  
 هال دانت.

رِیْکایا براتے هست ات کہ نامی

لابان ات. لابان تچان بوت و چَمگئے کِرا،  
ہزمتکارئے نیمگا شت. (۳۰) لابانا کہ وتی

گھارئے پونزئے پلّوہ و دستئے ہتلی  
دِستنت و آنچو کہ گھارئے گپی اِشکت کہ  
آ مردا گون آیا چے گوشتگات، در آتک و  
مردئے نیمگا شت. دِستی کہ مرد چَمگئے  
سرا اُشرانی کِرا اوشتاتگ. (۳۱) گوشتی:  
”او ہداوندئے برکت داتگین! بیا، دُنا چیا  
اوشتاتگئے؟ من لوگ تئیار کرتگ و پہ  
اُشران ہم جاگھن گیشینتگ.“

گِرا مرد لوگا شت. اُشرانی بارش  
ایر گیتکنت و اُشرش کاہ و کدیم کرتنت.  
پہ مردئے جند و ہمراہان آپش اورت کہ  
وتی پادان بشودنت. (۳۳) نون ورگش  
اورت و دیما دانت. بلہ ہزمتکارا گوشت:  
”من تانکہ وتی گیان نجنان، ہچ نئوران.“  
(۳۴) لابانا گوشت: ”وتی گیان بجن.“

گوشتی: ”من ابراہیمؑ ھِزمتکارے آن. (۳۵)

ھُداوندا منی واجہ سکّ باز برکت داتگ و  
واجہ ھستؤمند و امیرے. ھُداوندا پَس و  
گۆک، ھر و اُشتر، نُگرہ و تِلاہ، گُلام و مۆلد  
داتگ. (۳۶) منی واجھئے لوگی سارھا

پیرانسریا پہ واجھا مردین چُکے اُورتگ و  
منی واجھا وتی سَجھین ھستی ھمایارا  
داتگ. (۳۷) منی واجھا منا سئوگند داتگ و  
گوشتگ: ’منی چُکا گنھانی جنے مدئے، چہ  
اے مُلکا کہ انون من نِشتگان. (۳۸) منی

پتئے لوگا و منی سیادانی کِرا برئو و منی  
چُکا چہ ھمایان جنے بدئے. (۳۹) من چہ  
وتی واجھا جُست کرت کہ اگن جنک گۆن  
من مئیئیت گۆن، گُرا؟

(۴۰) گوشتی: ’ھُداوند، کہ من آییئے راہ

زرتگ، وتی پریشتگا گۆن تئو راہ دنت و  
ترا تئی سِپرا سؤبیین کنت تانکہ تئو پہ  
منی بچا چہ منی جندئے مردمان و منی

پَت کئوما جَنے در گیتک بکنئے۔ (۴۱) اگن  
تئو منی سیادانی کِرا برئوئے، چہ سئوگندا  
آزات بئے۔ اگن آ وتی جنگا مدئیت ہم، تئو  
چہ منی سئوگندا آزاد بئے۔ (۴۲) مروچی  
کہ من اے چَمگئے سرا آتکان، گوشتن: ’او  
هَداوند! منی واجہ ابراہیمئے هُدا! اگن  
تئی رزا انت، اے سپرا کہ من آتکان،  
اشیا سوئین کن۔ (۴۳) بچار، من اے چَمگئے  
کِرا اوشتاتگان، اگن جنگے آیا بیئیت و منی  
بگوشان: ”منا چہ وتی کونزگا گمے آپ  
بدئے“ و (۴۴) آ منا بگوشیت: ”بور، من پہ  
تئی اُشتران ہم آپ گشان،“ گِرا آ جنگ  
ہما بیات کہ تئو پہ منی واجہئے چُگا  
گچین کرتگ۔

(۴۵) من انگت دلئے تھا دوا نہلینتگات و  
رِبگایا وتی کونزگ کوپگا ات و آتک۔ رِبگا  
دیم پہ چَمگا جہلاد راہ گیت، شت و آپ  
گشت۔ من گوں آیا گوشت: ’منا آپ بدئے‘

آيا په اِشتاپي چه ڪوڍگا وتي ڪونزگ (۴۶)

جَهل ڪرت و گوشت: 'بَور. من تئي  
اُشتران هم آپ دئيان. 'گرا من آپ وارت و  
آيا مني اُشتر هم آپ دانت. (۴۷) من چه  
آيا جُست ڪرت: 'تئو ڪئي جنگ ائ؟ آيا  
گوشت: 'بتويلئ جنگ آن. بتويلئ پت  
ناهوَر انت و مات ملگه. 'گرا من پلوه پونزا  
دات و هتلي دستا دانت و (۴۸) وتي سرن  
جَهل ڪرت و هداوندئ شگر گيت. من،  
هداوند وتي واجه ابراهيمئ هدا ستا ڪرت  
که منا راستين راهي پيش داشت که وتي  
واجهئ بچئ سانگا گوَن واجهئ برائئ  
جنگا بکناينان. (۴۹) نون، اگن شما گوَن  
مني واجها مهربان و وپادار بيَت، منا  
جوابي بدئييت. اگن مهربان و وپادار نييت  
هم بگوشت تانکه من بزنان که راستا  
برئوان يا چپا.

لابان و بتويلا پَسُو دات: "اے ڪار (۵۰)  
چه هداوندئ نيِمگا بوتگ. مارا اشيئ

بارئو نه 'هئو' کنگئے اهتیارے هست و نه  
'انه' کنگئے. (۵۱) اش انت رِبْگَا، زوری و  
برئو که تئی واجهئے چُکَّے لوگی ببیت،  
هما پیما که هُداوندا گوشتگ.

(۵۲) ابراهیمئے هِزمتکارا که آیانی اے  
هبر اشکت، هُداوندئے بارگاها په ادب سَری  
جَهل کرت. (۵۳) گَرا هِزمتکارا نَگره و  
تِلاهئے سَهِت و زیور و لهتین گد آورت و  
رِبْگایارا دات. رِبْگائے برات و ماتی هم  
گران کیمتین ئیکی دانت. (۵۴) نون  
هِزمتکار و همراهان ورگ و چرگ وارت و  
شپا همؤدا جَلتنت. سُهبا که یاد آتکنت،  
مَرِدا گوشت: ”منا دیم په منی واجها  
رهاگ کنیت.“ (۵۵) بله رِبْگائے برات و ماتا  
پَسَّو دات: ”جنگا بِلْ اَنگت په کمے وهدا،  
دَهِ رَوْچا مئے کِرا انت، رندا برئوئیت.“ (۵۶)  
هِزمتکارا گوشت: ”نون که هُداوندا منا  
منی سپرا سوْبین کرتگ، منا مداریت و

رہادگ کنیت کہ وتی واجھئے کِرا برئوان۔“  
(۵۷) آیان گوشت: ”شَر، بیا جنگا تئوار

کنین و آییئے جدا جُسْتِ گِریں۔“ (۵۸) گِرا  
رِبْگاش تئوار کرت و جُسْتِشِ گِیت: ”تئو  
گُون اے مردا رئوئے گُون؟“ آییَا پَسَّو دات:  
”هئو، رئوان گُون۔“ (۵۹) گِرا آیان وتی گھار  
رِبْگا، رِبْگائے شیرماتین مؤلد، ابراہیمئے  
(۶۰) ہزمتکار و آییئے ہمراہ راہ دانت۔  
آیان رِبْگا برکت دات و گوشتِش:

”مئے گھار! تئو ہزارانی ہزار باتئے۔

تئی نسل و پَدْرِیچ وتی  
بدواہانی شہرانی مستر  
باتنت۔“

(۶۱) گِرا رِبْگایا وتی مؤلد زرتنت و پاد  
آتک۔ اُشتران جَمّاز بوتنت و آ مردئے  
ہمراہیا شتنت۔ اے پیما ہزمتکارا رِبْگا  
زُرت و وتی راہا شت۔

۶۲) نونِ اِساک چہ بھیرلہایِ رویا پر  
 ترّگ و آتگات و نگیبا جہمند بوتگات.  
 ۶۳) بیگاہیا، اِساک ڈگارئے سرا گردگا ات و  
 ہئیالانی تھا ات. چمی چست کرتنت و  
 ۶۴) دیستی کہ لہتین اُشتر پیداک انت.  
 رِبگایا ہم چم کہ چست کرتنت، اِساکی  
 ۶۵) دیست. چہ وتی اُشتر اِیر کیت و  
 گوّن ہزمتکارا گوشتی: ”اے مرد کئے انت  
 کہ ڈگارئے سرا ترّانا دیم پہ ما پیداک  
 انت؟“ ہزمتکارا گوشت: ”اے منی واجہ  
 انت.“ گڑا رِبگایا چادر زرت و وتارا مان  
 ۶۶) پوشت. نون ہزمتکارا، ہرچے کہ  
 بوتگات، اِساک ہال دات. ۶۷) اِساکا رِبگا  
 زرت و وتی ماتئے، بزان سارہئے گدانا  
 آورت و گوّن رِبگایا سوری کرت. آ، اِساکئے  
 لوگی بوت و اِساکا سک دؤست ات. اِساک  
 کہ وتی ماتئے مرکا گمیگ ات، نون آرام  
 گیت.

ابراہیمئے مرک

① اِبْرَاهِيْمَا دَگه جَنے گيتگَات کہ

نامی کِتورَه اَت. ② اِبْرَاهِيْمَے چُکَّ زِمْران

و یُکشان و مِیدان و مِیدیان و یَشباک و

شَواه چہ کِتورَها پِیدا بوتنت. ③ چہ

یُکشانَا شِیبا و دیدان پِیدا بوتنت. دیدانْے

اَوْبَادَگ اَشوری و لِتوشی و لِیومی اَتنت.

④ مِیدیانْے مَرْدِیْن چُکَّ، اِپاه و اِپِر و

هَنوک و اَبیدَه و اِلداه اَتنت. اے سَجَّهَیْن

کِتورَهْے اَوْبَادَگ اَتنت.

⑤ اِبْرَاهِيْمَا وتی سَجَّهَیْن هستی

اِساکارا دات. ⑥ هما مَرْدِیْن چُکَّ کہ

اِبْرَاهِيْمَا چہ سُرِیتان بوتگ اَتنت، وتی زندا

اَیانا تُیْکی ای دات و چہ وتی چُکَّ اِساکا

دور، رَوْدراتکی مُلکا راه داتنت.

⑦ اِبْرَاهِيْمَا سد و هِپتاد و پنج سال

اُمر کرت و ⑧ وتی گُڈی دَمی گُشت،

شَرِیْن مَزنیْن اُمرے کرتی و مُرت. اِبْرَاهِيْم

پیریا پہ دل ایمنی گون وتی مُرتگین  
 مهلوکا هئوار بوت. (۹) آییئے چکّ اِساک و  
 اِسمایلا وتی پت ممرهئے نزیگا، مکیْلَهئے  
 گارئے تھا کبر کرت، هما ڈگارا که هیئی  
 سوهرئے چکّ اِپرونئے بوتگات و (۱۰)  
 اِبراهیم چہ هیئیان بها زرتگات. اِبراهیم  
 همودا وتی لوگی سارَهئے کِرا کبر کنگ  
 بوت. (۱۱) چہ اِبراهیمئے مرکا رند هدایا  
 آییئے چکّ اِساک برکت دات. اِساک  
 بهیرلہایی رویئے نزیگا جهمند بوت.

اِسمایلئے نسل و پدریچ

(۱۲) اِبراهیمئے چکّ اِسمایل، که چہ  
 سارَهئے مسری مؤلد هاجرا پیّدا بوتگات،  
 آییئے نسل و پدریچئے کِسّه چُش انت:

(۱۳) اِسمایلئے مردین چُکانی نام، امرئے  
 هسابا په رد اش انت:

مسترین چکّ نبایوت و اے دگہ چکّ،

کيڏر و آديبل و مبسام و (۱۴) مشما و دوما  
 و مَسّا و (۱۵) هَداد و تيما و يتور و ناپيش  
 و كِدمه آنتت. (۱۶) هنکين و گدانانى  
 هسابا، اسمائِلے چُگاني نام همش آنتت،  
 دوازده سردار، وتي گبيلهاني رد و بندے  
 سرا. (۱۷) اسمائِلَا يک سَد و سي و هيت  
 سال اُمر کرت. وتي گڏي دمي گشت و  
 مُرت و گوَن وتي مُرتگين مهلوکا هئوار  
 بوت. (۱۸) آبيئے اوڦادگ، مسرئے سيمسرا  
 که ديم په آشورا رئوئے، چه هئويلها بگر  
 تان شورئے زمينا جهمند بوتنت. آگوَن  
 وتي سَجّهين براتان اَرْتگ آنتت.

آکوب و ايسو

(۱۹) ابراهيمئے چُک اِساکئے کِسّه چُش  
 انت:

اِساکئے پت ابراهيم آت. (۲۰) اِساکئے  
 اُمر چل سال آت وهدے گوَن ريگايا سوري

کرت. رِبْگَا، بِتَوِیْل اَرَمایِیئے جنک و لابان  
اَرَمایِیئے گھار اَت. بِتَوِیْل پَدان اَرامئے  
مردمے اَت.

(۲۱) اِساکئے لوگی سَنٹ و بے ائولاد اَت  
و پمیشکا اِساکا پہ وتی لوگیا چہ هُداوندا  
دوا لوٹت. هُداوندا آییئے دوا گوشت داشت  
و اِساکئے لوگی رِبْگائے لاپ پُر بوت. (۲۲)  
دوین چُک، ماتئے لاپا گوَن یکدومیا کَش و  
چیل کنگا اَتنت. رِبْگایا گوشت: ”گوَن من  
چیا چُش بئِیگا اِنْت؟“ شت و چہ هُداوندا  
جُستی کرت. (۲۳) هُداوندا گوشت:

”دو راج تئیی لاپا اِنْت.

دو کئوم چہ تئیی لاپئے تھا  
سِدیت.

یک راجے چہ دومیا زورمندتر  
بیت و

مستریں، گستریئے ہزمتا  
کنت۔“

۲۴) چُکماتیئے ماہ و رُؤچ کہ پورہ

بوتنت، رِبگایا جارُ آورت۔ ۲۵) ائولی چُک  
کہ پیدَا بوت، سُھرگے اُت و آییئے سَجھین  
بدن چو مودی کباہا اُت۔ آییئے نامِش ایسو  
کرت۔ ۲۶) رندا آییئے برات پیدَا بوت و

پیدَا بئیگئے وھدا ایسوئے پادئے پونزی  
داشتگات۔ اے چُکئے نامِش آکوب کرت۔  
وھدے رِبگایا اے جارُ آورتنت، اِساکا شست  
سال اُت۔ ۲۷) چُک رُست و مزن بوتنت۔

ایسو زبردستین شکاریے بوت و دشت و  
گیابانان گردوکیں مردے اُت۔ آکوب  
آرام تبین مردے اُت و گیشتر گدانا

نِشتگات۔ ۲۸) اِساکا ایسو دُست تر اُت  
کہ شکارئے گوشتانی تامی و ش بوت۔  
رِبگایا آکوب دُست تر اُت۔

۲۹) یک رُچے آکوب نارُشتئے گُرادگا

آت، ایسو چه گیابانا آتک، شدا چنگ آت.

۳۰ گۆن آکوبا گوشتی: ”چه اے سهرین نارستان تھے دئے گلمبان، چه اے سهرینان، که منا شدا کشت.“ پمیشکا ایسواش اِدوم هم گوشت. ۳۱ آکوبا پَسُو دات: ”اؤلا

۳۲ وتی پیدائشی هگا منی کِرا بها کن.“ آیسوا گوشت: ”منا شدا کشت، پیدائشی هک منی چه کارا کئیت؟“ ۳۳ آکوبا گوشت: ”پیسرا گۆن من سئوگند بور.“ گِرا آیا سئوگند وارت و وتی پیدائشی هگی آکوبئے کِرا بها کرت. ۳۴ نون آکوبا لهتین نغن و ڈالئے نارشت ایسوارا دات. آیا وارت و رندا پاد آتک و شت. اے پیما ایسوا وتی پیدائشی هک بے اِزت کرت.

گۆن اِساکا هْدائے اهد و پیما

۱ چو بوت که آ سرڈگارا ڈگالے گیت، آبیْد چه آ پیسری ڈگالا که اِبراهیمئے وهدا بوتگات. اِساک، گِرا را شت، پیلستیانی

بادشاه اَبِيْمَلِكْئِے كِرَّا. (۲) هُداوند، اِساكئِے  
 دِيْما زاهر بوت و گوشتي: ”مِسرا مرئو. هما  
 سرڏگارا بنند كه من ترا گوشتان. (۳) ائون  
 همے مُلڪا دَرَامَدِيئِے پئيما بنند. من گوَن تئو  
 گوَن آن و ترا برڪت دئيان. اے سَجَّهِيَن  
 زمينان ترا و تئِي نَسْل و پَدَرِيچارا دئيان  
 و گوَن تئِي پت اِبراهِيْما وارَتگِيَن سئوگندا  
 برجَم داران. (۴) من تئِي نَسْل و پَدَرِيچارا  
 اَسْمَانئِے اِستارانِي كِساسا بازَ كنان و اے  
 سَجَّهِيَن زمينان اَيانا دئيان و تئِي نَسْل و  
 پَدَرِيچئِے سئوبا زمينئِے سَجَّهِيَن كئوم  
 برڪت گرت، (۵) چِيَا كه اِبراهِيْما مني  
 پرمانيبرداري كرت. اَيِيا مني هبر زرت، مني  
 رَهَبند و پَرمان و مني هُكم و كانوني برجاه  
 داشتنت.“ (۶) گُرَّا اِساك گَرارا نِشت.

اِساك و اَبِيْمَلِكْ

(۷) وهْدے اوْدئِے مردِيْنان چه اِساكا  
 آيِيئِے لَوْگِيئِے بارئِوا جُست كرت، چه تُرسا

نگوشتی کہ منی لوگی انت، گوشتی: ”منی گھار انت.“ ”آییا دلا ہئیال کرتگات چو مبيت کہ ادئے مردین منا بگشت و ربگایا بیرنت کہ آشرزنگے.

⑧ اِساک تان مزنین مُدتیا همودا

نشت. یک روچے پیلستیانی بادشاہ ابیملیکا چہ دریگا دُن جہلا چارت، دیستی کہ اِساک گوَن وتی جن ربگایا دزجنیا انت.

⑨ ابیملیکا اِساک لوٹاينت و گوشت: ”آچہ

اے تئی جن انت! تئو چیا گوشتگ کہ ’منی گھار انت؟‘ اِساکا پَسئو دات: ”من وتی دلا گوشت کہ آییئے سئوبا یگے منی جندا کُشیت.“ ⑩ ابیملیکا گوشت: ”تئو

چیا گوَن ما چُش کرت؟ اگن منی مردمے گوَن تئی جَنّا بوپتین، تئو گناہے مئے چکا دئور داتگات.“ ⑪ گُرا ابیملیکا سجھین

مردم هُکم داتنت: ”هرگس کہ اے مرد و اشیئے جَنّا دستا هم پر بکنت، آییا اَلَم مرکئے سزا دئیگ بیت.“

١٢) اِساڪا آ ڏگارئِ سِرا ڪِشت و ڪِشار

ڪرت و آ سالا ڏگارا سَد سَري بَر و سَمَر  
دات، چيّا ڪه هُداوندا اِساڪ برڪت دات.

١٣) اِساڪ سيّر و هَزار بوت و مال و

هستي اي تان هما هَدا گيش بئيان بوت ڪه

آ سگين مزين هستومندے جوڙ بوت. ١٤)

اِساڪ رمگ و گوڙم و هِزمتڪار اَنچو باز آت

ڪه پيلستي هَسديگ بوتنت و ١٥) آ

سجھين چاتش بار دات و هاڪا پُر ڪرتنت

ڪه اِساڪي پت اِبراهيمي هِزمتڪاران،

اِبراهيمي زمانگا جتگ آتنت.

١٦) نون ابيمليڪا گوڻ اِساڪا گوشت:

”چه مئي ڪرا برئو. تئو سڪ زورمند ائي و

چه مئي هَدا در ائي.“ ١٧) گڙا اِساڪ چه

اوڍا در آتڪ و گِرارئي دَرگا وتي گِداني مڪ

ڪرتنت و نِشت. ١٨) اِساڪا هما چات در

رُپتنت ڪه آبيئي پت اِبراهيمي زمانگا

ڪوچگ بوتگ آتنت و پيلستيان، اِبراهيمي

مَرکا رند بار داتگ آتنت. اِساکا اے چات هما  
نام پر کرتنت کہ آییئے پتا بَسَتگ آتنت.

۱۹) وهدے اِساکئے ہزمتکاران آ دَرگئے  
تھا زمین کوُتک، تچوُکیں آئے چاتے دَرش  
گیّتک، ۲۰) بلہ گِرارئے شپانک گوُن اِساکئے  
شپانکان اُرتنت و گوشتِش: ”اے آپ مئیگ  
اِنت.“ گُڑا اِساکا اے چاتئے نام اِسک کرت،  
چیا کہ گِرارئے مردم گوُن آیا اُرتگ آتنت.

۲۱) اِساکئے ہزمتکاران دگہ چاتے جَت، بلہ  
اِشیئے سرا ہم اُرتنت، گُڑا آیا اے چاتئے  
نام سِتنہ کرت. ۲۲) اِساک چہ اوُدا لُڈت و  
شت. دگہ چاتے جَتی. نون اِشیئے سرا گَسّا  
اُڑ و کُڑ نکرت. اِساکا چاتئے نام رَہوبوت  
کرت و گوشتی: ”نون ہُداوندا مارا پُراہ و  
شاہگانِین جاگھے داتگ و ما ہمے سرڈگارا  
سیر و آباد بیّن.“

۲۳) اِساک چہ اوُدا دیم پہ بیّرشیبہا  
شت. ۲۴) هما شپا ہُداوند آییئے دیمّا زاہر

بوت و گوشتی: ”من تئی پت اِبراہیمئے  
 ھُدا آن. مٿرس، چیا کہ من گۆن تئو گۆن  
 آن. من وتی ھِزمتکار اِبراہیمئے سئوبا ترا  
 برکت دئیان و تئی نسل و پدريچا گیشا  
 گیش کنان.“ (۲۵) اِساکا اوڊا کُربانجاھے اڏ  
 کرت و ھُداوندئے نامی تئوار کرت. وتی  
 گِدانی ھمؤدا مک کرت و آییئے ھِزمتکاران  
 ھمؤدا چاتے جت.

اِساک و اَبیمَلِکئے اَھد و پئیمان

(۲۶) اَبیمَلِک چہ گِرارا وتی سَلاھکار  
 اَھوزَّہ و وتی پئوجئے سَرلشکر پیکولئے  
 ھمراھیا اِساکئے کِرا آتک. (۲۷) اِساکا چہ  
 آیان جُست کرت: ”شما گۆن من دژمنی  
 کرت و منا چہ وتی کِرا گلّینت. نون چیا  
 منی کِرا آتکگیت؟“ (۲۸) آیان پَسئو ترینت:  
 ”ما شَرِیئے سرا دیستگ کہ ھُداوند گۆن  
 تئو گۆن انت، پمیشکا ما گوشت کہ باید  
 انت مئے شمئے نیاما کَسَم و سئوگندے

بیت. بیا آھد و پئیمانے بندین (۲۹) کہ تئو مارا آزار ندئیے، آنچو کہ ما ترا آزار نداشتگ و گون تئو شر بوتگین و ترا پہ سلامتی و ایمنی چہ وتی کرا رھادگ کرتگ. نون ما گندین کہ ترا چہ ہداوندے نیمگا برکت رستگ. (۳۰) گرا اساکا پہ آیان مہمانیے

کرت و آیان وارت و نوشت. (۳۱) دومی سہبا ماہلہ پاد آتکنت و اساک و ابیملکا گون یکدگرا سوگند وارت. اساکا مردم رھادگ کرتنت و آ، چہ اساکے کرا پہ سلامتی و ایمنی شتنت.

(۳۲) ہما روچا اساکے ہزمتکار آتکنت و وتی جتگین چاتے بارئوا ہالیش دات. گوشتش: ”ما آپ در گیتکگ.“ (۳۳) اساکا اے چاتے نام شیبہ کرت و تان روچ مروچیکا آ شہرا بیرشیبہ گوشت.

ایسوئے دو جن

(۳۴) وهدے ایسُوئے اُمر چلّ سال بوت،  
 گُون ہیٹی گبیلھئے بھیری نامین مردیئے  
 جنگ یودیت و ہیٹی ایلونئے جنگ بسیمتا  
 سوری کرت. (۳۵) ایسُوئے اے جنان، اساک  
 و ریکائے زندگی آزاب کرت.

اساک آکوبا برکت دنت

(۱) وهدے اساک پیر بوت، چمی نزور  
 بوتنت و مئیمی نکرت. یک روچے وتی  
 مسترین چک، ایسویی لوٹت و گوشتی:  
 ”او منی چک!“ آیا گوشت: ”جی.“ (۲)  
 اساکا گوشت: ”بچار، من پیر آن و نزانان  
 کجام روچا مران. (۳) پمیشکا وتی  
 سلاهان، وتی تیردان و کمانا بزور و گیابانا  
 برئو و پہ من شکارے بکن. (۴) وشتامین  
 ورگے پہ من تئیار کن و بیار کہ بوران و  
 چہ مرکا پیسر ترا برکت بدئیان، آنچین  
 ورگے کہ منا دوست بیت.“

۵) وهدهٔ اِساك گۆن وتی چُكَّ ايسّوا  
 هبرا اَت، رِبْكا آيانی هبران گۆش دارگا اَت.  
 ايسّو كه په شكارئے جنْگ و آرگا گيا بانا  
 شت، ۶) رِبْكايا گۆن وتی چُكَّ آكوبا  
 گوشت: ”بچار، من اِشكت كه تئیی پتا گۆن  
 تئیی برات ايسّوا گوشت: ۷) ’په من  
 شكارے بكن و بيار و وشتامیّن ورگے اَدّ كن  
 كه بوران و چه مَركا پیسر هداوندئے  
 بارگاها ترا بركت بدئیان.‘ ۸) منی چُكّا!  
 نون منی هبرا شَرّ دلگۆش كن و همے پییم  
 كه من ترا گۆشان، اَنچوّ بكن: ۹) برئو و  
 چه رمگا په من دو شَرّیّن شِنكّ بيار كه من  
 په تئیی پتا وشتامیّن ورگے اَدّ كرت بكنان،  
 هما پیما كه آييا دؤست بیت. ۱۰) پدا بر و  
 وتی پتا بدئے كه بوارتَش و چه مَركا پیسر  
 ترا بركت بدنت.

۱۱) آكوبا گۆن وتی مات رِبْكايا گوشت:  
 ”بله منی برات ايسّوئے بدنا باز پُٹ پر انت

و منی جان ساپ اِنت. (۱۲) اگن منی پت  
 منا دست پر بکنت، گڑا؟ من آییئے چمان  
 پریکارے بان و برکتے بدلا نالتے وتی سرا  
 کاران. (۱۳) ”ماتا گوشت: ”منی چک! تئی  
 بدلا نالت منی چکا کپات. بس منی هبرا  
 گوش دار، برئو و شنگان بیار.“

(۱۴) گڑا آکوب شت، شنگی گپت و وتی  
 ماتئے کِرا اورتنت و ماتا وشتامین ورگے  
 هما پیما اڈ کرت که آکوبئے پتا و ش بوت.  
 (۱۵) رِیکایا وتی مسترین چک ایسوئے هما  
 شَرین گد که لوگا آییئے کِرا ایر اتنت، زرت  
 و وتی گسترین چک آکوبئے گورا دانت.

(۱۶) آکوبئے گردنئے بیپٹین جاگه و دستی  
 گون شنگانی پوِستا پوِشتنت. (۱۷) نون اڈ  
 کرتگین وشتامین ورگ و نگنی وتی چک  
 آکوبئے دستا دانت. (۱۸) آکوب وتی پتئے  
 کِرا شت و گوشتی: ”منی پت!“ اِساکا  
 گوشت: ”جی منی چک! تئو کئے ائے؟“ (۱۹)

آکوبا گوشت: ”من ایسو آن، تئی ائولی چک. من هما پئما کرت که تئو گوشتگأت. پاد آ، بنند و چه منی شکارا چیزے بور که  
 (۲۰) منا برکت دات بکنئے. “اساکا وتی  
 چک جست کرت: ”منی چک! چو زوت تئو  
 چون شکار در گیتک؟“ پَسئوی دات:  
 ”هداوند، تئی هُدا یا منا سوئین کرت.“  
 (۲۱) گرا اساکا گون آکوبا گوشت: ”منی  
 چک! نزیکتر بیا که من ترا دست پر کرت  
 بکنان و بزنان که په راستی تئو منی چک  
 ایسو ائے یا نه.“

(۲۲) آکوب وتی پت اساکے نزیکا شت،  
 پتا دست پر کرت و گوشت: ”تئوار  
 آکوبئینگ انت، بله دست ایسوئینگ انت.“  
 (۲۳) اساکا آکوب پجاه نئیاورت، چیا که  
 نون آکوبئے دستان ایسوئے دستانی پئما  
 باز پٹ پر ات. گرا اساک آکوبئے برکت  
 دئیکا لگت. (۲۴) اساکا جست کرت: ”په  
 راستی تئو منی چک ایسو ائے؟“ آیا پَسئو

دات: ”هئو.“ (۲۵) گڙا گوشتی: ”منی چک!“

چه وتی شکارا گمک بیار که بوران و رندا  
ترا برکت بدئیان.“ آکوبا ورگ آورتنت و  
آییا وارت. شرابی هم آورت و اساکا وارت.

(۲۶) نون پتا گوشت: ”منی چک! ادا بیا و

منا بچک.“ (۲۷) آکوب آییئے نزیکا شت و

چگتی. اساکا که آییئے گدانی بو لگت،  
آکوبی برکت دات و گوشتی:

”بچار، منی چکئے بو

چو هما گیابائے وشبوا انت

که هداوندا برکت داتگ.

(۲۸) هدا ترا چه آسمائے نوډ و

زمینئے سیږی و هزگاریا

بیھساب دان و تازگیڻ شراب  
بدئیات.

کئوم تئیی ھزمتا بکنانت و ۲۹

راج تئیی دیما کۆنڈان کپانت.

وتی براتانی واجه باتئ و

تئیی ماتئ چک

تئیی دیما کۆنڈان کپانت.

ھرگس ترا نالت کنت،

وت نالتی بات و

ھرگس که ترا برکت دنت،

آییا برکت برسات.

ایسو برکت لوئیت

۳۰  
إساکا آکوبئ برکت دئیگ هلاس

کرتگات و آکوب نوکی چه وتی پت  
إساکئ کرا شتگات که آیئ برات ایسو

چہ شکارا آتک. (۳۱) آیا ہم وشتامین  
 ورگے اڈ کرت و پہ وتی پتا اورت. گوشتی:  
 ”منی پت! پاد آ، بند و چہ منی شکارا  
 چیزے بور کہ منا برکت دات بکنئے. (۳۲)  
 آیئے پت اِساکا گوشت: ”تئو کئے ائے؟“  
 آیا پَسُو دات: ”من تئی چکّ آن، ایسو  
 آن، تئی ائولی چکّ. (۳۳) نون اِساکا  
 بلاهین لَرزگے جانا کپت و گوشتی: ”گڑا آ  
 کئے ات کہ شکارے جت و پہ من اورتی و  
 من تئی ایگا دمانے پیسر وارت و آییارا  
 برکت دات؟ و اَلَم آیا برکت رسیت.“

(۳۴) وهدے ایسوا وتی پتئے ہبر  
 اِشکتنت، بلاهین پریاتے جتی. گؤن وتی  
 پتا گوشتی: ”منا برکت دئے، منی پت! منا  
 ہم برکت بدئے. (۳۵) بلہ اِساکا گوشت:  
 ”تئی برات پہ مکر و پریب آتک و تئی  
 برکتی بُرت. (۳۶) ایسوا گوشت: ”پمیشکا  
 نامی اکوب انت. اے دومی رند انت کہ منا

رِئِپِنِيت. پِيسرا مني پِيدائِشي هَكي وارت  
و نون مني برکتی بُرت. “پدا جُستی کرت:  
”تئو په من هچ برکت پَشت نَگِيتَکَگ؟“

٣٧) اِساکا گوشت: ”من آييارا تئِي

واجه کرتگ و آيئِ سَجْهِيَن سِياد آيئِ  
هَزمَتکار کرتگ اَنَت. من آييارا گُون دان و  
تازگِيَن شرابا رَزک و رُوَزيگ بَکْشَاتگ. نون

٣٨) په تئو چِے کَرَت کَنان، مني چُک؟“

ايسَوا گُون وتي پتا گوشت: ”مني پت!  
تئِي کِرا برکت همِے يَکِيَن اَت؟ منا هم  
برکت بدئِے، مني پت!“ و ايسَوا زار زارا  
گرِيت.

٣٩) آيئِ پت اِساکا گوشت:

”تئِي هَنکِيَن چِه زمينئِ سِيري و  
هَزگارِيا بِيَبَهَر بِيَت و

چِه بُرزيَن آسمانئِ نودان هم.

٤٠ تئو په زهم وتی روژیگا در گیجئے

و

وتی برائے هزمتا کنئے،

بله وهده بیزار بئے،

وتی برائے جُگا

چه وتی گردنا کَشئے و چَگل  
دئیئے.

٤١ چه هما وهدا ایسوا په آکوبا کینگ  
دلا داشت، هما برکتئے سئوبا که پتا آیارا  
داتگأت. دلا گوشتی: ”منی پتئے پُرسئے  
روچ نژیک أنت. رندا وتی برات آکوبا  
کُشان.“

آکوبَ تچیت و هارانا رئوت

٤٢ وهده ربگایا هال رست که آییئے  
مسترین چک ایسوا چه گوشتگ، وتی

گستريڻ چُڪَ آڪوبي لوٽ و گوشتي:  
 ”تئي برات ايسوا دل وش ڪرتگ كه آڪوبا  
 گُشان و وتي بيڙا گران. (۴۳) مني چُڪَ!  
 نون مني هبرا بگر. زوت چه ادا بٿچ و  
 هارانا، مني برات لابانئ ڪِرا برئو. (۴۴)  
 چيڙءَ وهدا همائيئ ڪِرا بدار تانكه تئي  
 برات وتي زهران اير ببارت. (۴۵) تئي  
 براتئ زهر كه اير ڪاينت و آڪارا بيهيال  
 ڪنت كه تئو گون آيا ڪرتگ، من په تئو  
 ڪلئو راه دئيان. گرا چه اوڏا واٽر ڪن و  
 بيا. چيا يگين روچا من شما دوينان  
 بياهينان؟“

(۴۶) نون ريگيا گون اساڪا گوشت: ”من  
 اء هيئي جنيناني سئوبا چه زندگيا بيزار  
 آن. اگن آڪوبا چه اء ملڪئ جنگان، چه اء  
 وڙين هيئي جنگان يگي سانگ ڪرت، گرا  
 من بمراتان.“

(۱) اساڪا آڪوب لوٽاينت و برڪت دات.

هُکمی دات و گوشتی: ”گنهانی جنگے  
 سانگ مکن. (۲) زوٲ پَدان اراما برئو، وتی  
 ماتے پت بتوئلے لوگا. همؤدا، گؤن وتی  
 ماتے برات لابائے جنگیا سور کن. (۳)  
 پُرواکین هُدا ترا برکت بدئیات و پُرسَمَر  
 کنات. ترا گیشا گیش کنات و تئو کئومانی  
 رُمبے باتے. (۴) هُدا ترا و تئی نسل و  
 پَدریچا هما برکتا بدئیات که اِبراهیمارا  
 داتگی، که هما سرڈگارے واهند بیئے که  
 انون اوڊا دَرامدیئے پیما زند گوازیڻگا ائے،  
 هما سرڈگار که هُدایا اِبراهیمارا بکشاتگ.“  
 (۵) گُزا اِساکا آکوب راه دات و آکوب  
 پَدان اراما بتوئل اَرماييئے چک لابائے کِرا  
 شت. لابان، ایسو و آکوبے مات رِبگائے  
 برات ات.

(۶) ایسو سهیگ بوت که اِساکا آکوب  
 برکت داتگ و پَدان اراما رهاڊگ کرتگ که  
 همؤدا جنے بگیپت. آاے گپا هم سهیگ  
 بوت که برکت دئیگئے وهدا اِساکا آکوب

هُڪم داتگ كه: ”گنهانی جنگے سانگ مڪن“

و (۷) آڪوبا پت و ماتئے هبر گيتگ و

پَدان اراما شتگ. (۸) نون ايسو سرپد بوت

كه گنهانی جنين مني پت اساكا چينچڪ

نادوست انت. (۹) پميشكا اسمائيلئے كرا

شت و وتي پيسري جَنانی سرا، ابراهيمئے

اسمايلين چُكئے جنگي گيت. جنگئے نام

مهالت ات و نيايوتئے گهار ات.

آڪوبئے واب

(۱۰) آڪوب چه بيَرشيَبها در آتڪ و ديم

په هارانا شت. (۱۱) يڪ جاگهيا كه رست،

شپا همودا داشتی، چيا كه رُچ اير

شتگ ات. هما جاگها سنگے زرت و سرئے

چيرايي كرت و تچك بوت. (۱۲) وابه

ديستی ته پدانكے كه يڪ سرے زمينا انتی

و دومی سر آسمانا و هُدائے پريشتگ سر

كپنت و اير كپنت. (۱۳) هُداوند چه پدانكا

بُرزتر اوڻتاتگ آت. گوشتي: ”من هداوند  
آن، تئي پت ابراهيمي هدا و اساڪي هدا.  
ا زميني سرا كه تئو انون وپتگي، من  
اشيا ترا و تئي نسل و پدريچارا دئيان.

(۱۴) تئي چڪ و نماسگ زميني هاڪاني

كساسا باز بنت و شما روڊراتك و روڻند و  
شمال و جنوب، چارين نيماگان تالان بيت.  
زميني سجھين كئوم تئي و تئي نسل و

پدريچئي سئوبا برڪت گرنت. (۱۵) بچار،

من گون تئو گون آن و هر كجا كه رئوي  
تئي چار و گزارا كنار و ترا پدا همي  
سرڊگارا كاران. تانكه من گون تئو وتي

كئول پوره نكرتگ، ترا يله ندئيان. (۱۶)

آكوب كه چه و ابا پاد آتڪ، گون وت  
گوشتي: ”بيشك هداوند همي جاگها انت و

من نزاننگ. (۱۷) ثريست و گوشتي: ”ا

جاگه دلا آپ كنت. ا اَلما هداي جندئي

لوگ انت، ارشي دروازگ انت. (۱۸) دومي

سُها ماهله آكوب پاد آتڪ، وتي سرئي

چيرئي سنگي زرت و چيدگي اڏي كرت و

روڱنى پر ريٽڪ. (۱۹) آ جاگهڻي نامي  
بيٽ ايل ڪرت. چوڻاها آ شهرئي نام پيسرا  
لوز ات.

(۲۰) نون آکوبا ڪئولے ڪرت، گوشتي:  
”اے سپرا که من رٽوگا آن، اگن هدا گوڻ  
من گوڻ بيٽ و مني پاسپانيا بڪنت، اگن  
منا په ورگا نگن و پوڻسگا پچ بدنت، (۲۱)  
که په سلامتۍ پر بتران و وتي پتئي لوگا  
برسان، گرا هداوند مني هدا بيٽ. (۲۲) اے  
سنگ که من په چيڊگ مک ڪرتگ، هداي  
لوگ بيٽ. هرچه که تئو هدا منا دئيئي،  
آييئي ده يگا آلمان ترا دئيان.“

آکوب پدان آراما سر بيٽ

(۱) آکوب راه گيت، شت و شت تانکه  
روڊراتکي مردمانی ملکا سر بوت. (۲)  
اوڊا ديستی ته دشتا چاتے و سئي رمگ  
چاتئي نزيگا وپتگ، چيا که مردمان اے

رمگ چه همه چاتا آپ دانتت. بلاهين  
 سنگے چاتے ديا آت. (۳) وهده سجھين  
 رمگ اودا مچ بوتنت، شيانکان آسنگ چه  
 چاتے ديا کنزيئت، پس آپ دانتت و سنگ  
 پدا هما جاگھا، چاتے ديا اير کرت. (۴)  
 آکوبا گون آيان گوشت: ”براتان! شما  
 کجیگ ایت؟“ پسئواش دات: ”هارائے  
 مردم ایں.“ (۵) آکوبا جست کرتنت: ”شما  
 ناهورے چک لابانا پجاء کاریت؟“ آيان  
 گوشت: ”هئو، زانینی.“ (۶) آکوبا جست  
 کرت: ”لابان ذراه و سلامت انت؟“ آيان  
 پسئو دات: ”هئو، ذراه و سلامت انت و  
 اش انت آییئے جنک راهیل گون پسان  
 پیداک انت.“ (۷) آکوبا گوشت: ”بچار،  
 روچ انگت برز انت و رمگانی مچ بیگئے  
 وهده نه انت. پسان آپ بدئیئت و گھچران  
 بریت.“ (۸) پسئواش دات: ”تانکه  
 سجھين رمگ مچ مانت و سنگ چه چاتے  
 ديا کنزيینگ مبيت، ما پسان آپ دات نکنين.

رندا آپش دئیین۔“

۹) اکوب انگت گؤن آیان هبرا ات که  
راھیل گؤن وتی پتئے پسان آتک و رست۔  
۱۰) راھیل وتی پتئے پسانی شپانک ات۔  
وہدے آکوبا وتی ماتئے برات لابائے جنک  
راھیل و لابائے پس دیستنت، دیم پہ چاتا  
شت، سنگی چہ چاتئے دپا کنزینت و وتی  
ناکوئے پسی آپ داتنت۔ ۱۱) آکوبا راھیل  
چکت و گؤن برزین تئواریا گریوگی بندات  
کرت۔ ۱۲) راھیلی ھال دات کہ من تئی  
پتئے سیاد آن و ربگائے چک آن۔ راھیل  
تچانا شت و وتی پتی ھال دات۔ ۱۳) لابانا  
انچو کہ وتی گھارزاتک آکوبئے ھال اشکت،  
تچانا آتک، آکوبی گورامباز کرت، چکت و  
وتی لوگا برتی۔ آکوبا سجھین گپ گؤن  
لابانا جتنت و ۱۴) لابانا گؤن آیا گوشت:  
”تئو منی ہڈ و هوں ائے۔“ آکوب تان ماھیا  
آییئے کرا جلت۔

- ١٥ گرا لابانا گون آکوبا گوشت: ”بلی  
تئو منی سیاد اے، بله په من مپتا کار مکن.  
١٦ منا وتی مزا بگوش.“ لابانا دو  
جنین چک هست ات. مسترینے نام لیاہ ات  
و گسترینے نام راہیل. ١٧ لیاہے چم  
بیجلوہ اتنت بله راہیل شرنگے ات و ڈیل  
و بالادا جلوہ ناک ات. ١٨ آکوبا راہیل  
دوست بوت، گوشتی: ”اگن منا وتی  
گسترین جنگ راہیلا بدئیے، من په تئو  
هیت سالا کار کنان.“ ١٩ لابانا گوشت:  
”شتر انت کہ من راہیلا دگہ مردیے بدلا  
ترا بدئیان. همدا منی کرا بدار.“ ٢٠ گرا  
آکوبا په راہیلگی تان هیت سالا کار  
کرت، بله راہیلی انچو دوست ات کہ  
آکوبے دلا اے هیتین سال پوره لهتین روج  
انت. ٢١ نون آکوبا گون لابانا گوشت:  
”منی زالا منا بدے. منی هیتین سال

سَرجم بوتگ آنت و نون من گۆن آييا هور  
بئيگ لوٽان.“

(۲۲) لابانا اوڏي سڄهيُن مردم لوٽنت

و داوتي کرت. (۲۳) شپ كه بوت، وتي

جنگ لياهي زرت و آكوبي كِرا برت و

آكوب گۆن آييا هور بوت. (۲۴) لابانا وتي

مولد زليّه وتي جنگارا دات كه آييّه هزمتا

بكنت. (۲۵) سُهب كه بوت، آكوبا ديست كه

وئي، اءِ وه لياهِ انت. گِرا گۆن لابانا

گوشي: ”اءِ چونيُن كارءِ كه تئو گۆن من

كرت؟ من په راهيلا تئي هزمت نكرت؟

تئو چيا منا رد دات؟“ (۲۶) لابانا پَسئو

دات: ”مئي رسم اءِ نه انت كه گس تريُن

جنگا چه مستريُنا پيسر سور بدئيُن. (۲۷)

اءِ سورئي هپتگا پوره كن، گس تريُنا هم ترا

دئيُن، بله په من دگه هپت سالا كار كن.“

(۲۸) آكوبا انچش كرت و لياهي هپتگي

پوره كرت و لابانا وتي آدگه جنگ، راهيل

گۆن آکوبا سور دات. (۲۹) لابانا وتی مؤلد  
 بله وتی جنک راهیلارا دات که آیئے هزمتا  
 بکنت. (۳۰) آکوب گۆن راهیلا هم هؤر  
 بوت. راهیلی چه لیاها دؤست تر ات. آکوبا  
 دگه هیت سال په لابانا هزمت کرت.

آکوبئے چک

(۳۱) وهده هداوندا دیست که لیاه  
 آکوبا نادؤست انت، آییارا چگی دات، بله  
 راهیل سنٹ و بے اولاد ات. (۳۲) لیاه لاپپڑ  
 بوت و مردین چگے آورتی و چگئے نامی  
 روبن کرت. گوشتی: ”هداوندا منی بزگی  
 دیست. منی مرد نون ألما منا دؤست  
 داریت.“ (۳۳) لیاه پدا لاپپڑ بوت و وهده  
 مردین چگے آورتی، گوشتی: ”هداوندا  
 دیست که من نادؤسته آن، پمیشکا منا اے  
 چگی هم دات.“ گڑا چگئے نامی شمون  
 کرت. (۳۴) آپدا لاپپڑ بوت و وهده  
 مردین چگے آورتی، گوشتی: ”نون، چه اد و

دِيمَ منى مرد منا دُوستَ داريت كه من په  
 آيا سئى مردين چكَّ اورتگ. “پميشكا اے  
 چكَّے نامش لاوى كرت. (۳۵) لياہ پدا  
 لاپ پُر بوت و وهدے مردين چكَّے اورتى،  
 گوشتى: ”نون من هداوندا نازينان.“ گڙا  
 چكَّے نامى يهودا كرت. چه اِد و رند چكَّے  
 آرگى بند بوت.

(۱) وهدے راهيلا ديست كه من په  
 آكوبا هچ چكَّ نئياورتگ، وتى گهارئى سرا  
 هَسديگ بوت. گڙا گوڼ آكوبا گوشتى: ”منا  
 چكَّ و اولاد بدئى، اگن نه من مران.“ (۲)  
 آكوب آيئى سرا زهر گيت و گوشتى: ”زانا  
 من هدا آن كه تئى ديمَن داشتگ كه چكَّ  
 مئيارئى؟“ (۳) راهيلا گوشت: ”اش انت  
 منى مؤلد بله. گوڼ اشيا وپت و واب بكن  
 كه په من چكَّ بياريت و آيئى بركتا منا هم  
 اولاد ببیت.“

(۴) گڙا راهيلا وتى مؤلد بله په جنى

آکوبارا دات و آکوبا گُون آييا وِپت و واپ  
کرت. ⑤ ٻلّھ لاپڙر بوت و په آکوبا  
مردين چُکّے آورتی. ⑥ گڙا راهيلا گوشت:  
”هڏايا مني دادرسي کرتگ. مني پرياتي  
گوشت داشتگ و منا چُکّے داتگي.“ پميشکا  
آييئے نامي دان کرت.

⑦ راهيئے مؤلد ٻلّھ پدا لاپڙر بوت و  
په آکوبا دگه مردين چُکّے آورتی. ⑧ گڙا  
راهيلا گوشت: ”منا گُون وتي گهारा مزنين  
جنگ و جيڙهے بوتگ و من گئتگ.“  
پميشکا اے چُکّے نامي نيتالي کرت.

⑨ ٻله وهدے لياها ديست که من چُکّ  
آورت نڪنان، وتي مؤلد زليهي چست کرت  
و په جني آکوبارا دات. ⑩ گڙا لياھئے  
مؤلد زليها په آکوبا مردين چُکّے آورت و  
⑪ لياها گوشت: ”چُونين وشين بهتے!“  
پميشکا اے چُکّے نامي جاد کرت. ⑫

لیاھئے مؤلد زلیہا پہ آکوبا دگہ مردین چکے  
 آورت. (۱۳) گڑا لیاھا گوشت: ”من سک گل  
 آن. جنینان منی نام کرتگ ’گلاتون‘.“  
 پمیشکا چکے نامی اشیر کرت.

(۱۴) گلہئے روَن و مؤشئے وهدا روین  
 شت و ڈگاریا لہتین مہرکاھی در گیتک و  
 پہ وتی مات لیاھا آورت. گڑا راھیلا گوَن  
 لیاھا گوشت: ”چہ وتی چکے مہرکاھان  
 منا کمے بدئے.“ (۱۵) بلہ لیاھا گوشت: ”تئو

منی مرد برتگ، بس نہ انت؟ نون منی  
 چکے مہرکاھان ہم پچ گرئے؟“ راھیلا  
 گوشت: ”شر انت، تئی چکے مہرکاھانی  
 مزا، انشی آکوب گوَن تئو بوپسیت.“ (۱۶)

گڑا وهدے آکوب بیگاہئے وهدا چہ ڈگارا  
 پر ترّت، لیاہ ڈنا آییئے دیما در آتک و گوَن  
 آیا گوشتی: ”گوَن من بوپس کہ من وتی  
 چکے مہرکاھانی بدلا ترا کریہ کرتگ.“ گڑا  
 آشا آکوبا گوَن لیاھا وپت و واب کرت.

(۱۷) ہدایا لیاھئے پریات گوَش داشت و

لیاہ لاپِ پُر بوت و پنچمی رندا پہ آکوبا  
مردیئن چُکے آورتی۔ (۱۸) گڑا لیاہا گوشت:

”من وتی مؤلد وتی مردارا دات و ہدایا  
منی مَز دات۔“ گڑا اے چُکے نامی ایساکار  
کرت۔ (۱۹) لیاہ پدا لاپِ پُر بوت و شِشُمی

رندا پہ آکوبا مردیئن چُکے آورتی۔ (۲۰) گڑا  
لیاہا گوشت: ”ہدایا منا کیمتیین سئوگاتے  
بکشاتگ۔ نون منی مرد منی اِرتا کنت کہ  
من پہ آییا شش مردیئن چُکے آورتگ۔“ گڑا  
چُکے نامی زبولون کرت۔

(۲۱) مُدتیا رند لیاہا جنین چُکے آورت و  
آییئے نامی دینہ کرت۔ (۲۲) نون ہدا

راہیلئے ترانگا کپت، آییئے نیمگا دلگوشتی  
گور کرت و چُکے بکشاتی۔ (۲۳) راہیل  
لاپِ پُر بوت و مردیئن چُکے آورتی۔ گوشتی:  
”ہدایا منی گمشری دور کرتگ۔“ (۲۴)

پمیشکا چُکے نامی ایسپ کرت۔ گوشتی:  
”ہداوند منا دگہ مردیئن چُکے ہم بدئیات۔“

(۲۵) وهدے راهیلا ایسپ آورت، آکوبا  
 گوَن لابانا گوشت: ”نون منا رزا بدئے کہ  
 وتی جندئے ڈیہا واتر کُنان. (۲۶) پہ اے  
 جَن و چُگانِیگی کہ تئی ہِزمٹن کرتگ،  
 اِشان منا بدئے کہ زورانش و رُئوان. تئو  
 وِت زائے کہ من پہ تئو چینچک کار  
 کرتگ. (۲۷) لابانا گوشت: ”منا اِزت بدئے.  
 دَربندی کُنان ہِدا بدار. من پال جتگ و منا  
 اے سَریدی رستگ کہ ہُداوندا پہ تئیگی  
 منا برکت داتگ. (۲۸) پدا گوشتی: ”وتی  
 مُزا بگوَش، ترا دئیانی.

(۲۹) آکوبا گوشت: ”تئو زائے کہ من چہ  
 پئِما پہ تئو کار کرتگ و تئی مال و دَلوت  
 من چُون شَر داشتگانَت. (۳۰) چہ منی  
 آِگا پیسر ترا کَمک هستات و نون سک  
 باز بوتگانَت. ہر جاہ کہ من وتی پاد اِیر  
 کرتگ، ہُداوندا ترا همودا برکت داتگ. بلہ

من کدی په وتی جندئے لوگا کارے بکنان؟  
 (۳۱) لابانا جُست کرت: ”ترا چے بدئیان؟“  
 آکوبا پَسَّو تَرَّیْنَت: ”منا هچ مدئے، بله اگن  
 اے یگین کارا په من بکنئے، گڑا من انگت  
 تئی رمگئے شپانکی و پاسپانیا کنان. (۳۲)  
 بِل مروچی تئی سَرجمین رمگانی نیاما  
 گردان. سَجَّهین ټک ټکین اِسپیت پَس و  
 سیاھین گورانڈ و سَجَّهین ټک ټکین  
 سیہ پَسان جتا کنان. اے منی مُز بنت. (۳۳)  
 باندا رُوچ اگن همے مُزا بچارئے که تئو منا  
 داتگ، منی راستی و تچکی وت په من  
 گواهی دنت. اگن تئو منی کِرا اَنچین  
 سیہ پَسے در گیتک که ټک ټک مَبیت یا  
 اَنچین گورانڈے که رنگی سیاہ مَبیت، بزان  
 آ دُرَتگین مالے. (۳۴) لابانا گوشت: ”شَر  
 انت. اَنچَش کنین. (۳۵) آ رُوچی لابانا  
 سَجَّهین ټک و ټگارین پاچن، سَرجمین ټک  
 ټکین بَز که اِسپیتین نِشانش پر ات و  
 سَجَّهین سیاھین گورانڈ جتا کرت و وتی

مردیڻ چُکّانی دستا دات و (۳۶) چہ آکوبا  
سئے رُوچئے راها دور برتنت. اے وهدا  
آکوب، لابائے آدگہ پسان چارینگا ات.

بلہ آکوبا اِسیپدار، بادام و چنالانی (۳۷)  
نوڪ بُرتگین شاهڑ زرت و پؤست پاتک و  
شاهڑانی تھئے اِسیپتی درا کرتنت کہ  
اسپیپتین تل زاهر بنت. (۳۸) پدا پاتگگین  
شاهڑی زرت و آپدانئے تھا ایر کرتنت کہ  
دلوت کہ آیا کاینت، شاهڑش دیما بنت.  
وهرئے وهدا، دلوت کہ آیا آتکنت، (۳۹)  
شاهڑانی دیما چپت بوتنت. پمیشکا ٹک و  
ٹگارین چُگش اورت.

آکوبا گسانین گورگ جتا کرتنت و (۴۰)  
اے دگرانی دیمی گوڻ ٹگارین پس و  
سیاهین پسان کرت کہ لابانیگ اتنت. اے  
پیما وتی دلوتی جتا کرتنت و گوڻ لابائے  
دلوتان هوری نکرتنت. (۴۱) هر وهدا کہ  
زرنگین مادگین دلوت وهر بوتنت، آکوبا

شَاهَرُ آيَانِي دِيْمُے اَپْدَانَانِي تَهَا اَيِرَ كَرْتَنْت  
 (۴۲) كَه دَلَوَت اے شَاهَرَانِي كِرَا جُپِت بِنْت.  
 بله هما پَس كَه نِزُور اَتَنْت، شَاهَرِي آيَانِي  
 دِيْمَا اَيِرَ نَكْرْتَنْت. اے پِيْمَا نِزُورِيْن پَس  
 لَابَانِي نِيْمَا شَتَنْت وَ زَرْنِگِيْن اَكُوْبِي نِيْمَا.  
 (۴۳) اے ڈُولَا اَكُوْب سَك سِيْر وَ اَبَاد بُوْت وَ  
 بَلَاهِيْن رَمْكَانِي وَ اَهَنْد بُوْت. گَلَام وَ مَوْلِد وَ  
 اَشْتَر وَ هَرِي هَم بَاز بُوْت.

اَكُوْب چَه لَابَانِي كِرَا تَجِيْت

(۱) اَكُوْبَا اِشْكْت كَه لَابَانِي چَكَّ گَوْشْكَا  
 اَنْت: ”اَكُوْبَا مِي پْتِي سَجْهِيْن مَال وَ  
 هَسْتِي پُشْتَا كَشْتِگ. چَه مِي پْتِي مَالَان  
 وَتَا چَو سِيْر وَ هَزْكَارِي كَرْتِگ.“ (۲) اَكُوْب  
 سَرِيْد بُوْت كَه لَابَان مَنَا پِيْسَرِي پِيْمَا  
 نِچَارِيْت.

(۳) كِرَا هُداوَنْدَا گُون اَكُوْبَا گَوْشْت:  
 ”وْتِي پْت وَ پِيْرَك وَ سِيَادَانِي مُلْكَا وَ اَتَرَّ

۴ کن. من گۆن تئو گۆن آن. “ آکوبا په  
 راهیل و لیاها کلئوے دیم دات که گیابانا،  
 ۵ منی رمگئے گھچرا بیایت. گۆن آیان  
 گوشتی: ”من گندان که شمئے پت منا  
 پیسری پیما نچاریت، بله منی پتئے هدا  
 ۶ گۆن من گۆن بوتگ. شما زانیت که  
 من گۆن وتی سجھین واک و توانا په  
 شمئے پتا کار کرتگ، ۷ بله انگت شمئے  
 پتا منا رد داتگ و منی مزی ده رندا بدل  
 کرتگ، بله هدایا شمئے پت نه اشت که منا  
 ۸ تاوان بدنت. وهدے لابانا گوشت: ’یک  
 یگین پس تئی مزی بنت، سجھین رمگانی  
 زنک و بر یک یگین بوتنت. وهدے آیا  
 گوشت: ’نگار نگارین پس تئی مزی بنت،  
 سجھین رمگانی زنک و بر نگار نگارین  
 ۹ بوتنت. اے پیما هدایا شمئے پتئے  
 رمگ یچ گیت و منا دانتنت.

۱۰ یک رندے، رمگئے وهرئے مؤسما

من وابے دیست که من وتی سر چست  
 کرت و دیست که هما پاچن که رمگئے بُزانِ  
 راینت، ٲِک و ٲِگارِین اَنَت. (۱۱) گُرا هُداے  
 پریشتگا وابے تھا منا گوشت: 'آکوب!' من  
 گوشت: 'جی.' (۱۲) گوشتی: 'سرا چست  
 کن و بچار، رمگئے بُزانی راینوکیں سجھین  
 پاچن ٲِک و ٲِگارِین اَنَت. من دیستگ که  
 لابانا گوَن تئو چے کرتگ. (۱۳) من  
 بیئت ایلے هُدا آن، هما جاگھے هُدا آن که  
 تئو اوُدا چیدگیارا روگن پر مُشت و گوَن  
 من کئولے کرت. نون پاد آ، چه اے سرڈگارا  
 در آ و وتی پیدائشی مُلکا واتر کن. (۱۴)  
 راهیل و لیاها گوشت: 'مارا وه نون پتے  
 لوگا میراسے نیست. (۱۵) آ مارا هم  
 درامدیئے هسابا چاریت. آییا مارا بها وه  
 کرتگ، مئے بهائے زری هم وارتگ اَنَت. (۱۶)  
 آ سجھین مال که هُدا یا چه مئے پتا یچ  
 گیت، اَلما میگ و مئے چُکانیگ اَنَت. گُرا  
 هما پیما بکن که هُدا یا ترا گوشتگ.

۱۷) گڙا آڪوب پاد آتڪ، وتی جن و

چُکي اُشتران جَمَاز کرتنت و ۱۸)

پَدان اراما وتی گُتگين سَجھين مال و  
هستی ای زُرت و وتی سَجھين رمگی سر  
دئيان کرت و ديم په گنهائے مُلکا وتی پت  
إساکئے نيِمگا راه گيت.

۱۹) لابان پَساني چينا شتگات. راهيلا

وتی پتئے لوگئے بُتین هدا دُرُتنت. ۲۰)  
آکوبا لابان اَرمايی رد دات، هالی ندات و  
چه لابائے کِرا تَتک. ۲۱) آکوب گوَن وتی  
سَجھين مال و هستيا تَتک، چه پَراتئے  
کئورا گوست و وتی ديمي گوَن گليادئے  
کوَهستگين دَمگا کرت.

لابان آکوبئے رندا کپيت

۲۲) سئيمي روچا لابانا هال رَست که

آکوب تَتکگ. ۲۳) لابانا وتی سياد زرتنت و  
تان هپت روچا آکوبئے رندا کپت و گليادئے

ڪڙهسٽگين ڊمگا رسيئتي. (۲۴) هدا شيا  
 لابان ارمائيءَ واپا آتڪ و گوشتي:  
 ”هبردار! آکوبا هچ مگوش، نه شر، نه  
 هراب.“

(۲۵) اءِ وهدا كه لابان گون آکوبا دچار  
 ڪپت، آکوبا وتي گدان گليادئ ڪڙهسٽگين  
 ڊمگا مڪ ڪرتگات و لابان و سيادان هم  
 همودا وتي گدان مڪ ڪرتنت. (۲۶) لابانا  
 گون آکوبا گوشت: ”تئو چيا چو ڪرت؟ تئو  
 منا رد دات و مني جنگ چو جنگي بنديگان  
 برنتنت. (۲۷) تئو چيا منا رد دات و

چيرڪايي تتڪئ؟ چيا منا هالت ندات؟ من  
 شمارا په شادهي گون سئوت و گنجري و  
 چنگئ سازان رهاگ ڪرتگات. (۲۸) تئو  
 اينچڪا هم سبر نڪرت كه من وتي ئماسگ  
 و جنگان بچگان و رڪست بڪنان. تئو هوڙ و  
 اهمڪين ڪارء ڪرت. (۲۹) من ترا آزار دات  
 ڪنان، بله دوشي تئي پتئ هدايا گون من

گوشت: 'هبردار! آکوبا هچ مگوش، نه شر،  
 نه هراب.' (۳۰) تئو پمیشکا شتئے که ترا په  
 وتی پتئے لوگا سک زهیر کنگا ات، بله تئو  
 منی هدا چیا دژتنت؟" (۳۱) آکوبا پَسئو  
 دات: "منا ثرست که تئو وتی جنگان یچ  
 گرئے، (۳۲) بله اگن تئو وتی هدا کسئے کرا  
 در گیتکنت، آکُشگ بیت. منی سجّهین مال  
 و هستیا بچار، اگن اِشان تئی چیزے مان،  
 مردمانی دِیما منا پیشی دار و بری." آکوبا  
 نزانَت که اے بُتین هدا راهیلا دژتگانت.

(۳۳) گزا لابانا آکوبئے گدان و لیاھئے  
 گدان و دوین مؤلدانی گدان پتنت، بله  
 هچی ندیست. وهدے چه لیاھئے گدانا در  
 آتک، راهیلئے گدانا پُترت، (۳۴) بله راهیلا  
 بُتین هدا زرتگ و وتی اُشترئے لچا  
 کرتگانت و وت لچئے سرا نشتگات. لابانا  
 سجّهین گدان پتت، بله هچی ندیست. (۳۵)  
 راهیلا گوَن وتی پتا گوشت: "واجه! زهر

مگر، من تئیی دیما پاد آتک نکان کہ منی  
جنینی ماہانگانی وھد انت. “لابانا پٽت،  
بلہ بُتین ھدایی دَسْت نکپنتت. (۳۶) آکوب  
زھر گپت و لابانی ملامت کرت. گوَن لابانا  
گوشتی: ”منی مئیار چے انت؟ من چہ گناہ  
کرتگ کہ تئو زھرا زھر منی رندا کپتگئے؟  
(۳۷) نون کہ تئو منی سَجھین چیز  
پٽتگ انت، ترا چُشین چیزے دست کپت کہ  
تئییگ انت؟ اگن دست کپتگ، منی و وتی  
سیاد و مردمانی دیما ایری کن. بلی ھما  
منی و تئیی پئیسلاھا کنتت. (۳۸) من بیست  
سالا تئیی کِرا بوتگان. تئیی یک میّش و  
بُزیا نگیتگگ. من تئیی رمگئے یک گورانڈے  
نئوارتگ. (۳۹) من ھچبر دلوتے تئیی کِرا  
نئیاورتگ کہ رستران جتگ و گُشتگ. ھر  
تاوانے کہ بوتگ، بدل من چہ وت پُر کرتگ.  
اگن یک چیزے روچا دُزگ بوتگ یا شپا،  
آییئے کیمت تئو چہ من لوُتگ. (۴۰) اے  
منی ھال بوتگ. روچا منا گرما گُشتگ و

شپا گوهر ا. منی چمانی واب شتگ. (۴۱)  
 تئی لوگا بیست سالا منی هال همے بوتگ.  
 من چارده سال تئی دوین جنگانی هاترا  
 په تئو کار کرتگ و شش سال تئی رمگانی  
 هاترا. انگت تئو ده رندا منی مژ بدل

کرتگ. (۴۲) اگن منی پتئے هدا، ابراهیمئے  
 هدا و اساکئے هدا گوئن من گوئن مپوتین،  
 آما تئو منا هوړک و هالیگین دستان راه  
 داتگات، بله هدایا منی بزگی و زهمت  
 دیستگ و دوشی ترا نهړ و هکلی داتگ.

(۴۳) لابانا گوشت: ”اے جنک منی جنک  
 انت، چک منی چک و رمگ هم منی رمگ  
 انت. هرچه که گندگا ائے، منیگ انت. بله  
 مروچی منی دست گوئن وتی اے جنک و  
 ایشانی پیدا کرتگین چکان نرسیت. (۴۴)

بیا، من و تئو گوئن یکدگرا اهد و پییمانے  
 بندین. بلی اے اهد منی و تئی نیاما گواه  
 و شاهد بیت. (۴۵) گزا آکوبا سنگے زرت و

چيڏگے اڏ ڪرت و (۴۶) گؤن وتي سيادان

گوشتي: ”سنگ مڇ ڪنيٽ.“ آيان سنگ  
زُرت و ڪوٽ ڪرتنت و هميشي ڪِرا ورگش  
وارت. (۴۷) لابانا اشيئي نام جيگر سهدو ته

ڪرت و آکوبا گليد. (۴۸) لابانا گوشت:

”مروچي اے سنگ ڪوٽ منيگ و تئي نيما  
شاهدے.“ پميشڪا اے گليد نامينگ بوت و

(۴۹) لابانا اشيئي نام مسپه هم ڪرت که

گوشتي: ”وهده من وتي راها رئون و تئو  
وتيگا، هداوند منا و ترا گنديت. (۵۰) اگن

گؤن مني جنگان شر مبئي و مني جنگاني  
سرا دگه جن بگرئي، بل ترے کس مگنديت،  
بله بيھئيال مبئي که هدا منا و ترا گنديت.“

(۵۱) لابانا گؤن آکوبا چو هم گوشت:

”اش انت سنگ ڪوٽ و اش انت هما چيڏگ  
که من وتيگ و تئي نيما مک ڪرتگ. (۵۲)

اے سنگ ڪوٽ شاهدے و اے چيڏگ هم  
شاهدے که من په تئي آزار دئيگا چه اے

سِنگ کۆتا نگوَزان و دیم په تئو نئیایان و  
تئو هم په منی آزار دئیگا چه اے  
سِنگ کۆت و چیدگا نگوَزئ و دیم په من  
نئیائے. (۵۳) ابراهیمئے هُدا، ناهوَرئ هُدا،  
آیانی پتئ هُدا منی و تئی نیاما دادرَس  
بات. “گَزا آکوبا وتی پت اِساکئ هُدائے  
ناما سئوگند وارت. (۵۴) هموُدا، کوَهِستگین  
دَمگا کُربانیگے کرتی و سیاد و وارِسی  
ورگیا داوَت دانت. ورگا رند شپا هموُدا  
داشتش.

(۵۵) دومی سباها، ماهله لابانا وتی  
جَنک و نَماسگ چُگت و برکت دانت. پدا  
در آتک و وتی لوگا پر تَرَت.  
آکوب ایسوئے گندکئ تئیاریا کنت

(۱) نون آکوب رهاگ بوت و راها  
هُدائے پریشَتگ گوَن آیاا دُچار کپنت. (۲)  
وهده آکوبا پریشَتگ دیستنت، گوشتی:

”اے ھڏائے لشڪرئے اُردگاه انت.“ ٲميشڪا آ  
جاگھئے نامى مَھنائم ڪرت.

۳ ڇه وٽ و ٲيسر ڪاسدى سَھيرئے  
سرڏگارا، اڊومئے دَمگا وٽى برات ايسوئے  
ڪرّا راه دانتت و ۴ ڪاسدى ھڪم دانتت  
ڪه: ”منى واجھين ايسوا بگوشيت ڪه تئى  
ڪستر آڪوبَ گوشيت ڪه تان اے وھدى من  
لابانئے ڪرّا درامديئے ٲئىما نندوڪ بوتگان.  
۵ منا گوڪ و هر و ٲس و گلام و مؤلد  
هست. نون من اے ٲئىگام ٲميشڪا ٲه وٽى  
واجه ايسوا راه داتگ ڪه تئو منا بے اِزت  
مڪنئے.“

۶ ڪاسدان ڪه وٽى سَٲر جَت و ٲدا  
آڪوبئے ڪرّا سر بوتنت، گوشتش: ”ما تئى  
برات ايسوئے ڪرّا شتئين و نون آ وٽ گوَن  
۷ چار سَد مرءا تئى گنڏڪا ٲيڏاڪ انت.“  
آڪوبا گوَن مزنين تُرس و لَرز و ٲريشانئے  
وٽى همراهين مردم دو ئوليا بَھر ڪرتنت،

رمگ و گورُم و بگی هم دو بهرا کرتنت.  
(۸) دلا گوشتی: ”اگن ایسو بیئیت و یک  
رُمبیئے سرا اُرُش بکنت، گڑا دومی رُمب  
تَتک کنت.“

(۹) نون آکوبا ذوا کرت: ”او منی پت  
ابراهیمئے هُدا! منی پت اِساکئے هُدا! او  
هما هُداوند که گُون من گوشتیت: ’مُلکا  
وتی سیادانی کِرا واتر کن که من ترا سبز  
و آباد کنان!‘ (۱۰) من آکوب اینچک مهر و  
وپا نگرزان که تئو گُون وتی هِزمتکارا  
کرتگ. وهده من چه اُردنئے کئورا گوزگا  
آتان، منا بَس وتی اِسا گُون آت، بله نون دو  
اُردگاهئے واهند آن. (۱۱) منا چه منی  
برائے دستا برکین. منا چه ایسوا رَکین که  
منا چه آییَا تُرسیت. آ مئیئیت و منی و  
منی چُک و چُکانی ماتانی سرا اُرُش  
مکنت. (۱۲) بله تئو گوشتگ: ’من اَلما ترا  
سبز و آباد کنان و تئی پدريچا دریائے  
ریکانی پیما انچو باز کنان که هِساب

۱۳) آکوبا شپا همؤدا داشت. چه وتی  
 مالان په وتی برات ایسوا سئوگاتے گچینی  
 کرت: ۱۴) دو سد بُز و بیست پاچن، دو سد  
 میّش و بیست گورانڈ، ۱۵) سی ڈاچی  
 گۆن هِران، چلّ مادگ و ده کاییگر، بیست  
 مادیان و ده لاگ. ۱۶) آیا اے، گلگ گلگ  
 کرت و وتی هزمتکارانی دستا دانت و  
 گوشتی: ”چه من پیسر بیّت و گلگان چه  
 یکدومیا دور دور بداریّت.“ ۱۷) آکوبا  
 ائولی هزمتکار هُکم دات و گوشت: ”منی  
 برات ایسو که گۆن تئو دُچار کپیت و  
 جُسّت کنت: ’تئو کئیی مردم ائے؟ کجا  
 رئوگا ائے؟ اے مال و دلوت که ترا گۆن  
 آنت، کئیگ آنت؟‘ ۱۸) بگوشی: ’اے تئی  
 گستر آکوبئیگ آنت. اے سئوگات آنت که  
 په منی واجه ایسوا راهی داتگ آنت و  
 آکوبئے جند پُشتا پیداک اِنّت.“

آییا دومی و سئیمی و آدگه (۱۹)

سجھین هزمتکار که گوَن گَلگان رئوگا  
آتنت، هم آنچش هُکم داتنت: ”وهده شما  
ایسو دیست، همه هبران گوَن آییا بکنیت.

آلما بگوشتیت: ’تئی گستر آکوب مئ (۲۰)

پُشتا پِیداک انت.“ دلا گوشتی: ”من اے  
ٹیکیان چه وت و پیسر راه دئیان و آییئ  
دلا نرم کنان. رندا که آییا گندان، بلکین  
منی اِرتا بکنت.“ (۲۱) گِرا آکوبئ سئوگات  
چه آییئ جدا پیسر شتنت و جندی شیا  
أردگاها جَلت.

آکوبا برکت رسیت

هما شیا آکوب یاد آتک، وتی دوین (۲۲)

جَن، دوین مؤلد و یازدهین مردین چُگی  
زُرتنت و چه یبوکئ کئورئ شؤنا گوست.

اے سجھینی چه کئورا گوازینتنت. (۲۳)

وتی سجھین مال و مَدّی ای هم گوازینتنت.

آکوب ایوک بوت. یک مردے آتک و (۲۴)

٢٥) تان بامگواها گۆن آييا بَند مِرْت. وهده بَند مِرْگا اَتنت، مردا ديست كه آكوبا زيردست كرت نكنان، گِڙا مَگونا مُشته جتي و آكوبئ مَگون چه بُنا درشت.

٢٦) گِڙا مَردا گۆن آكوبا گوشت: ”بِل نون مَن رئون كه بامگواه اِنْت.“ بله آكوبا گوشت: ”تانكه منا برگت ندئيئ، ترا رئونگا نئيلان.“ ٢٧) گِڙا مردا گوشت: ”تئي نام

كئ اِنْت؟“ آكوبا پَسئو دات: ”آكوب.“ ٢٨) مَردا گوشت: ”چه اِد و رند تئو آكوب گوشگ نبئ، تئي نام اِسراييل بيت، چيا كه تئو گۆن هُدايا و گۆن مردمان مِرْتگئ و سردست بوتگئ.“ ٢٩) گِڙا آكوبا گوشت:

”مَنى دَربندى اِنْت كه وتى ناما بگوش.“ بله آييا گوشت: ”مَنى نامئ جُستا چيا كنئ؟“ گِڙا همؤدا آكوبى بركت دات. ٣٠)

پميشكا آكوبا آ جاگهئ نام پنى ايل كرت. گوشتى: ”گۆن هُدايا ديم په ديم بوتان، بله

اَنگت منی جان رَگت. “ (۳۱) وهدے آکوب  
چہ پنی ایلا گوزگا ات، روچا ٹک کرت.  
مگونئے سئوبا آکوب لنگ جنانا شت.

پادئے بُنئے اے زردیلک کہ دلوتئے (۳۲)  
مگونا پر انت، پمیشکا اسرائیلی تان روچ  
مروچیکا اشیا نئورنت کہ آمردا آکوبئے  
مگونئے ہمے جاگھا مُشتے جت کہ اے  
زردیلک انت.

آکوب و ایسوءے دُچار کیگ

نون آکوبا چم چست کرتنت و (۱)  
دیستی کہ ایسو پیداک انت و چار سد  
مردی همراه انت. گڑا آکوبا لیاہ و چک یک  
ٹولے کرتنت، راہیل و چک یک ٹولے و  
دوین مؤلد گون چکان یک ٹولے. (۲)  
مؤلد و مؤلدانی چکی دیما کرتنت، چہ  
آیان و رند لیاہ و لیاہئے چک و چہ لیاہ و  
چکان و رند، راہیل و ایسپ پشت پُشتا.

۳) آکوبے جند چه سجھینان دیما شت و  
هیت رندا په ادب سَری جَهل کرت تانکه  
وتی برائے نَزیکا سر بوت.

۴) بله ایسَو په وتی برائے گندکا  
تچان بوت. آکوبی گورامباز کرت، دَستی  
آییئے گردنا دئور دانت و چُکتی. دوینان  
گریت. ۵) وهده ایسوا وتی چم چست  
کرتنت و جنین و چُکی دیستنت، گوشتی:  
”اے کئے انت که ترا گون انت؟“ آکوبا  
گوشت: ”اے هما چک انت که هدایا چه  
وتی بکشندھیا تئی کسترا داتگ انت.“

۶) گزا مؤلد و چک نَزیکا آتکنت و سرش

جَهل کرت. ۷) لیاہ و چک هم نَزیکا  
آتکنت و سرش جَهل کرت. گڈسرا ایسپ و  
راھیل نَزیکا آتکنت و سرش جَهل کرت.

۸) ایسوا جُست کرت: ”اے رمگ و گورم

که من ڈیک دانت، اِشانی مکسد چه  
انت؟“ آکوبا گوشت: ”مکسد اِش انت که

٩ تئو منى سرا مهربان ببئى، منى واجه!“

بله ايسّوا گوشت: ”منى برات! منا چؤناها  
 باز هست. هرچه ترا هست، گؤن وت  
 بدارش.“ ١٠ آکوبا گوشت: ”انه، چه تئو  
 دزبندى کنان، اگن منى اِرتا کنئى، منى  
 سئوگاتان بزور که تئى دیدار چؤ هُداى  
 دیدارا انت و تئو منا په مهربانى کبول  
 کرتگ.“ ١١ منى اے ئيکيا بزور که په تئو  
 آرگ بوتگ. چيا که هُدا په من مهربان  
 بوتگ و منا هر چيزى داتگ.“ آکوبا مئت  
 کرت و ايسّوا مئت.

١٢ گزا ايسّوا گوشت: ”سر بگرين و  
 برئوين. من پيسر بان.“ ١٣ بله آکوبا  
 گوشت: ”منى واجه! تئو زانئى چک گسان  
 و نازرک انت و پس و گوک هم زاتگ انت و  
 شيرى انت. اگن يک روچيا هم اِشان په  
 ترندى بران بکنين، سجّهين دلوت مرنّت.  
 ١٤ منى دزبندى انت که منى واجه چه

وتی گسترا پیسر برئوت و من نرم نرم  
 رمگ و گورمان سر دئیان کنان و چکانی  
 گامان آیان بان، تانکه سهرئے سرڈگارا  
 وتی واجهئے کرا سر بیان. (۱۵) ایسوا  
 گوشت: ”گرا من وتی لهتین مردم تئی  
 همراه کنان.“ آکوبا گوشت: ”چیآ؟ په من  
 همے بس انت که منی واجه په من مهربان  
 انت.“

(۱۶) گرا ایسو هما روچا دیم په سھیرا  
 پر ترزت، (۱۷) بله آکوب سکو تا شت، همودا  
 په وت لوگ و په وتی دلوتان گواشی  
 بست. پمیشکا آ جاگھا سکوت گوشت. (۱۸)  
 آکوب که چه پدان اراما پر ترگا ات،  
 شکیمئے شھرا گنھائے سرڈگارا په سلامتی  
 سر بوت و شھرئے نزیگا اردی کرت. (۱۹)  
 اے ڈگار که اوڊا آییآ وتی گدان مک کرت،  
 چه همورئے چکان په سد ٹگر نگرھا بهایی  
 زرت. همور، شکیمئے پت ات. (۲۰) اوڊا

کُربانجاھے اڈی کرت و آییئے نامی  
اِیل ایلوھی اسرائیل کرت.

دینھئے بے اِزتیئے بیر

- ① دینہ، آکوبئے ہما جنگ کہ چہ لیاھا  
پیدا بوتگ ات، اوڈئے جنگانی گندکا ڈنا در
- ② آتک. آ ملکئے ہاکم ہمورئے چک  
شکیمما کہ دینہ دیست، دینھی بُرت و پہ  
زور گوَن آیاا ویت و وابی کرت. ہمور،  
ھیوی ٹگئے مردمے ات. ③ شکیمئے دل  
گوَن آکوبئے جنگ دینھا لگت و آ، دینھئے  
مہرا گریتار بوت و گوَن دینھا نرم نرم  
ہبری کرت. ④ شکیمما گوَن وتی پت  
ہمورا گوشت: ”منا گوَن ہمے جنگا سور  
دئے.“

- ⑤ آکوب سہیگ بوت کہ شکیمما منی  
جنگ دینہ زنا کرتگ، بلہ تان وتی چکانی  
آیگا ہچی نگوشت، چیا کہ چک گیا بانا،

رمگان چارینگا آنت. ⑥ شِکیمئے پت،

همور آتک که گوَن آکوبا هبر بکت. ⑦  
آنچو که آکوبئے چک سهیگ بوتنت، چه  
گیابانا پر ترنتنت. پَدر آنت و زهرا پُر  
آنت که شِکیمآ آکوبئے جنک زنا کرتگ و  
اسراییل بَنام کرتگ. اے کار مپوتین.

⑧ همورا گوَن آیان هبر کرت و

گوشت: ”منی چک شِکیمئے دل په شمئے  
جنگا بند انت. آییَا په دینها زامات کنیت.

⑨ گوَن ما سانگبندی بکنیت. وتی جنگان

مارا بدئییت و میگان شما بزوریّت. ⑩

مئے کِرا جهمند بیّت. اے مُلک شمئے  
وتیگ انت، بنندیّت، سئوداگری و باپار  
بکنیت و ملکتئے واهند بیّت.

⑪ شِکیمآ گوَن دینھئے پت و براتان

گوشت: ”منی سرا مهربان بیّت. هرچه

لوئیّت، شمارا دئیان. ⑫ بانورئے هکمھرا

بِغَوْشِيَّتٍ وَ هَر مَالٍ كِه لَوُثِيَّتٍ، هَمِينْچُك  
كِه گَوْشِيَّتٍ، مَن شَمَارَا دِيَّان. بَسَّ اے جَنگَا  
گُون مَن سَوَر بَدِيَّتٍ.“

۱۳) اَكُوْبِيَّ چُكَّان گُون شَكِيْم وَ آيِيَّ

پَت هَمُورَا پِه مَكَارِي هَبَر كَرَت، چِيَا كِه  
شَكِيْمَا آيَانِي گَهَار دِيْنَه زِنَا كَرَتِگَات. ۱۴)  
اَكُوْبِيَّ چُكَّان گُون آيَان گَوْشَت: ”مَا اے  
كَارَا كَرَت نَكْنِيْن. گُون سُنَّت نَبُوْتِگِيْن مَرْدِيَا  
وَتِي گَهَارِيَّ سَوَر دِيْگ پِه مَا رُسَوَايِيَّ.

۱۵) مِيَّ شَرَت بَسَّ يَكِيَّ. شَمِيَّ سَجْهِيْن

مَرْدِيْن مِيَّ پِيْمَا سُنَّت كَنگ بِيْنَت. ۱۶) گَرَا  
مَا وَتِي جَنگان شَمَارَا دِيْيِيْن وَ شَمِيَّ جَنگان  
زَوْرِيْن وَ شَمِيَّ كِرَا جَهْمَنَدَ بِيْن وَ گُون شَمَا  
يَكْجَاه، يَكِيْن كُومَ بِيْن. ۱۷) بَلَه اَكْن شَمَا  
سُنَّت كَنگَا رَزَا مَبِيَّت، مَا وَتِي گَهَارَا زَوْرِيْن  
وَ رُوِيْن.“

۱۸) آيَانِي هَبَر هَمُور وَ هَمُورِيَّ چُكَّ

شِکِیْمَا دَوَسْت بَوْت. (۱۹) شِکِیْم وَتِی پَتَّے

لَوَّگَے شَرِیْمَنْدَتِرِیْن مَرْدَم اَت. هِچَّ مَهْتَل  
نَبَوْت کِه اَکوبَّے جَنگِی سَکَّ دَوَسْت اَت.

(۲۰) گَرَا هَمَوَر وَ اَیِیَّے چُکَّ شِکِیْم وَتِی

شَهْرَے دَرَوَازگَے دِپَا اَتکَنَت وَ گَوْن وَتِی

شَهْرَے مَرْدِیْنان هَبْرِش کَرَت. گَوَشْتِش: (۲۱)

”اے شَرِیْن مَرْدَم اَنَت وَ گَوْن مَا جَنگ وَ  
جَدَل نَلَوُتَنَت. شَمَا بَلِیْتِش کِه مُلکا نَنَدَنَت وَ  
بَاپَار کَنَت. اے مُلکا پِه اِشَان جَاگِه بَاز اِنَت.

مَا اِشَانِی جَنگانَ گَرِیْن وَ اے مِیگان. (۲۲)

بَلِه پِه مِے کِرَا جَهْمَنَد بَیْگ وَ گَوْن مَا  
یَکِیْن کُوم بَیْگا، اِشَانِی یَکِیْن شَرَت اِش  
اِنَت کِه مِے هَر مَرْدِیْن اِشَانِی پِئِیْمَا سُنَت

کَنگ بَیْت. (۲۳) اے دُئولا اِشَانِی دَلَوَت وَ

مَال وَ جَانَوَر مِیگ هَم بَنَت گَوْن. گَرَا

بِیَاِیْت اِشَانِی شَرَتَا مَنِیْن کِه مِے کِرَا

جَهْمَنَد بَنَت.“

(۲۴) شَهْرَے دَرَوَازگا اَتکِیْن سَجَّهَیْن

مردیٲان ھمؤر و آییئے چک شکیٲمئے ھبر  
زُرت و شھرئے ھر مردیٲن سُنٲ کنگ بوت.

سئے رؤچ گوٲست. انگٲ آیان (۲۵)

سُنٲئے درد ٲر آنت کہ آکوبئے دو چک،  
دینھئے برات شَمون و لاویا وتی زھم  
زُرتنت و نادلگوٲشین شھرئے سرا اُرش کرت  
و شھرئے سجھيٲن مردیٲنش کُشتنت. (۲۶)

آیان ھمؤر و آییئے چک شکیٲم زھمئے دِیا  
دات و کُشتنت و دینہ اش چہ شکیٲمئے لوگا  
زُرت و شتنت.

آکوبئے چک مُردگانی سرا ٲر (۲۷)

رِتکنت و ھما شھرِش ٲل و ٲانچ کرت کہ  
اوڊا آیانی گھار زنا کنگ بوتگات. (۲۸) آیان

شھرئے مردمانی رمگ و گوٲرم و ھر و  
شھرئے تها و شھرا ڌن ڌگارانی سرا ھرچے  
کہ ھستات، ھول کرت و بُرت. (۲۹) آ

مردمانی سجھيٲن مال و ھستی اش برتنت،  
جنيٲن و چُگش بندیگ کرتنت و لوگانی

سجھین چیزش آوار جنت.

۳۰ گڑا آکوبا گؤن شَمون و لاویا

گوشت: ”شما منا آزابے سرا دات کہ شما  
منا اے مُلکئے مردم، بزان گنہانی و  
پریزیانی دلا سیہرو کرت. ما گمک این و  
اگن اے مردم وتی زؤرا یک بکننت و منی  
سرا اُرش بکننت، من و منی لوگئے مردم  
تباہ بیّن.“ ۳۱ بلہ آیان گوشت: ”گڑا آمئے  
گھارا کھبگیئے پیما کارمرز بکننت؟“

بئیت ایلا، آکوبئے پر ترگ

۱ ھدایا گؤن آکوبا گوشت: ”پاد آ،

بئیت ایلا برئو و همؤدا بنند. اوڊا پہ من  
کُربانجاھے اڈ کن، پہ هما ھدایا کہ وھدے  
تئو چہ وتی برات ایسوا تچگا آتئے، تئی  
دیما زاهر بوت.“ ۲ آکوبا گؤن وتی  
لوگئے مردم و آدگہ سجھین ہمراہان  
گوشت: ”هما ڈئی ھدا کہ شمئے نیاما آنت،  
چہ وت دَرش کنیت، وتا پاک و پلگار کنیت

و وتی پُچان بدل کنیّت و (۳) بیایّت  
 بیّت ایلا رنویّن. اوڊا من په هما هُدايا  
 گُربانجا هے اڏ کُنان که سڳی و سؤریانی  
 روچان منی ذوایی گوّش داشتگ و هر جاہ  
 که شتگان، گوّن من گوّن بوتگ.

(۴) گُرا آیان هر ڈئی هُداے که گوّن اّت  
 و هر چُلمبے که گوّشان اّت، سڄهینش  
 آکوبارا دانت و آکوبا اے زُرت و شکیما،  
 مزین درچکے چیرا گل کرتنت. (۵) نون آ  
 راه گپنت. هُداے تُرسا آیانی چپ و  
 چاگردے سڄهین شهرانی سرا مان شانت  
 و کس آیانی رندا نکپت.

(۶) آکوب و آیئے سڄهین همراه  
 گنهائے سرڊگارا لوزئے شهر، بزان  
 بیّت ایلا سر بوتنت. (۷) آکوبا هموڊا  
 گُربانجا هے اڏ کرت و آ جاگهئے نامی  
 ایل بیّت ایل کرت، چیا که وهدے آ چه  
 وتی براتا تچگا اّت، هُدايا همدا آیئے دیما

وتا زاهر کرت. ۸ رِیگائے شیرمات دَبورَہ  
بیّران بوت و آاش چہ بیّت ایلا دَن، مزنیّن  
درچکیئے چیّرا کبر کرت. آ جاگھئے نام  
آلون باکوت کنگ بوت.

۹ آکوب کہ چہ پَدان آراما آتک، هُدا  
پدا آییئے دیما زاهر بوت و آکوبی برکت  
دات. ۱۰ گُون آیاا گوشتی: ”تئی نام  
آکوب انت، بلہ چہ اد و رند تئو آکوب  
گوشتگ نبئے. تئی نام اسرائیل بیت.“ گُرا  
آکوبئے نامی اسرائیل کرت. ۱۱ هُدایا  
گُون آکوبا گوشت: ”من پُرواکین هُدا آن.  
چُک و بر کن و گیش بیان بئے. چہ تئو  
کئومے و کئومانی رُمبے پِیدا بیت و بادشاہ  
چہ تئی سُرینا پِیدا بنت. ۱۲ هما مُلک کہ  
من ابراہیم و اساکارا دات، ترا ہم دئیانی  
و چہ تئو و رند، تئی نسل و پدريچارا ہم  
اے مُلکا دئیان.“ ۱۳ گُرا هُدایا آکوب اِشت  
و چہ هما جاگھا کہ گُون آیاا هبری

کرتگأت، بُرزاد شت. (۱۴) ھمے جاگھا کہ  
 ھدایا گؤن آیا ھبر کرتگأت، آکوبا اوڊا  
 سینگے چیدگے اڏ کرت و سینگے سرا  
 ریچگی گربانیگی ریٽک و روگنی ھم پر  
 ریٽک. (۱۵) اے جاگھا کہ ھدایا گؤن آکوبا  
 ھبر کرتگأت، اے جاگھئے نام آکوبا  
 بیٽ ایل کرت.

راھیلے مَرک

(۱۶) گڙا آچہ بیٽ ایلا در آتکنت. انگت  
 اپراتا سر نبوتگأتنت کہ راھیلے چلگی  
 درد بُنگیج بوتنت. اے ساھت پہ آیا سک  
 گران ات. (۱۷) وھدے آ چلگیئے گرانین  
 دردان ات، جنبوگا گؤن آیا گوشت:  
 ”مٿرس. ترا دگہ مردین چُکے بیت.“ (۱۸)  
 وھدے راھیلے مَرکے ساھت آتک و آییئے  
 ارواہ بال کنگا ات، وتی چُکے نامی  
 بن اونی کرت، بلہ پتا چُکے نام بنیامین  
 کرت.

١٩) راهیل مُرت و آاش اِپراتئے راها،

بزان بئیت لَهمئے راها کُبر کرت. (٢٠) آکوبا  
آییئے کُبرئے سرا شَکّے مِکّ کرت و همے  
شَکّ تان رُؤچ مروچيگا راهیلئے کُبرئے  
نِشانی انت.

٢١) اِسرائیل پدا راه گیت و وتی گدانی

میگدال ایڈرئے دومی نیمگا مِکّ کرت. (٢٢)  
اِسرائیل همے دَمگا نندوُک ات. روپن شت و  
گُون وتی پتئے سُریت، بِلّها ویت و وابی  
کرت. اِسرائیل سهیگ بوت.

(٢٣) آکوبا دوازده مردین چُکّ هست ات:

چه لیاها روپن، که آکوبئے ائولی چُکّ ات و  
شَمون و لاوی و یهودا و ایساکار و زبولون  
آتنت، (٢٤) چه راهیلا ایسُپ و بنیامین،

(٢٥) بِلّه که راهیلئے مؤلد ات، چه آیا دان

و نپتالی، (٢٦) زِلپه که لیاھئے مؤلد ات، چه  
آیا جاد و آشر. آکوبئے هما مردین چُکّ که

پَدان اَراما پيدا بوتنت، همش اتنت.

اساكے مرڪ

(۲۷) آڪوب وتي پت اساكے ڪرا ممرها،

ڪريه اربھئ شھرا بزان هبرونا آتڪ، همؤدا  
ڪه ابراهيم و اساکا درامدانی پئما زند  
گوازينتگ آت. (۲۸) اساکا يڪ سد و هشتاد

سال امر ڪرت، (۲۹) وتي گڏي دمي گشت و  
گون وتي مُرتگين مهلوڪا هئوار بوت. اساکا  
شَرين مزين امرے ڪرت و پير بوت و  
مُرت. آيئے مردين چُگان، بزان ايسو و  
آڪوبا اُزرت و ڪبر ڪرت.

ايسوئے نسل و پدريچ

(۱) ايسو ڪه آيئے دومي نام اِدوم آت،  
آيئے نسل و پدريچئے ڪسّه چُش انت:

(۲) ايسوا دو گنهانی جن گيت، يگيئے  
نام آده آت و يگيئے نام اُھوليپامه. آده

ايلون هيٿيئي جنگ آت و اھوليپامہ انائي  
 جنگ و سبون هيويئي نُماسگ آت. (۳)  
 ايسويئي سئيمي جنئي نام بَسِيْمَت آت.  
 بَسِيْمَت اِسمايئي جنگ و نِبايوتئي گھار آت.  
 (۴) ايسويئي چڪ اِليپاز چہ آدھا پيدا بوت  
 و رٿويئل چہ بَسِيْمَتا. (۵) يھوش و يھلام و  
 کورا چہ اھوليپامھا پيدا بوتنت. اِش آنت  
 ايسويئي مردين چڪ کہ گنھائي سرڏگارا  
 پيدا بوتنت.

(۶) ايسوا وتي جن و بچ و جنگ و  
 لوگئي سجھين مردم، وتي مال و دلوت و  
 جانور و هرچہ کہ آيا گنھانا چتگ و نر  
 اورتگات، گون وت زرتنت و چہ وتي  
 برات آکوبا دور دگہ مُلکيا شت. (۷) آياني  
 مال و هستي سک باز آنت، پميشکا هور  
 نشتش نکرت، چيا کہ زمين و گھچر پھ  
 آياني رمگ و گورمان بس نبوت. (۸) گرا  
 ايسو بزان اِدوم، سھيرئي کوھستگا جھمند

بوت.

٩ سَہیرئے کۆہستگئے اِدومِیانی

بُنپیرک ايسوئے نسل و پَدْرِیچئے کِسَّه چُش  
١٠ اِنْت: ايسوئے مردین چُگانی نام اِش  
اَنْت:

اَلِپاز کہ ايسو و آدَہئے چُکَّ اَت، رُئوئل  
کہ ايسو و بَسِيْمَتئے چُکَّ اَت.

١١ اَلِپازئے مردین چُکَّ تيمان و اومار

و سِپو و گتام و کِناز اَتنت. ١٢ ايسوئے  
چُکَّ اَلِپازا سُریتے هست اَت کہ نامی تِمَنه  
اَت و اَلِپازئے چُکَّ اَمالیک چہ هماییا پيدا  
بوت. ايسوئے جَن آدَہئے اؤبادگ همش  
اَتنت.

١٣ رُئوئلے مردین چُکَّ نَہات و زارہ و

شَمّا و مِزّا اَتنت. ايسوئے جَن بَسِيْمَتئے  
اؤبادگ همش اَتنت.

۱۴) ايسوئے جن اُھوليٻامَہ، اَنائے جنک

و سِٻونئے نِماسگ اَت. يَھوش و يَھلام و  
کُورا ايسوئے ھما مردِين چُک اَتنت کہ چہ  
اُھوليٻامَھا پيدا ٻوتگ اَتنت.

اِدومئے تَک و بادشاہ

۱۵) بنی ايسوئے تَگانی سردار:

اے سردار، ايسوئے ائولي چُک اِليپازئے  
مردِين چُک اَتنت: تيمان و اومار و سِٻو و  
کِناز و ۱۶) کُورا و گتَام و اَمالیک. اِدومئے  
سرڊگارا اِليپازئے تَگانی سردار ھميش اَتنت.  
اے آدھئے اوٻادگ اَتنت.

۱۷) ايسوئے چُک رِئوئلے مردِين چُک کہ

تَگانی سردار ٻوتنت، اِش اَنت: نَھات و زارَہ  
و شَمّا و مِزّا. اے اِدومئے سرڊگارا رِئوئلے  
تَگانی سردار اَتنت و ايسوئے جن بَسِيَمَتئے  
اوٻادگ اَتنت.

۱۸) ايسو و آييئ جَن اُھولييامھئ

مردين چُک کہ سردار بوتنت، اِش انت:  
يھوش و يھلام و کؤرا. اے ھما ئُگانی  
سردار اتنت کہ چہ ايسوئ جَن اُھولييامھا  
پيدا بوتنت. اُھولييامھ، انائے جنک ات. ۱۹)  
اے، ايسوئ، بزان اِدومئ مردين چُک اتنت  
کہ ھريگے وتي ئُگئے سردار بوت.

ھورايي ئُگانی سردار

۲۰) سھير ھوراييئ مردين چُک کہ آ  
مُلکا نندوک اتنت، اِش انت: لوتان و شوبال  
و سبون و انا و ۲۱) ديشون و اسر و  
دیشان. سھيرئ اے چُک اِدومئ سرڊگارا  
ھورايي ئُگانی سردار اتنت.

۲۲) ھوري و ھيَمام، لوتانئ مردين چُک  
اتنت. تِمنہ، لوتانئ گھار ات.

۲۳) شوبائے مردين چُک ألوان و مَنھات

و ایبال و شیو و اوْنام آتنت.

سبونئے مردین چکّ ائیا و آنا آتنت. (۲۴)  
اے هما آنا انت کہ وتی پت زیانئے هرائی  
چارینگئے وهدا گیابانا گرمین چمگی در  
گیتکت. (۲۵) آنائے مردین چکّ دیشون آت  
و جنین چکّ اھولیبامہ.

دیشونئے مردین چکّ همدان و  
إشبان و إتران و کران آتنت.

إسرئے مردین چکّ بلهان و زاوان و  
آکان آتنت. (۲۷)

دیشانئے مردین چکّ اوز و آران  
آتنت. (۲۸)

ھورایی ئگانی سردار إش آتنت: (۲۹)

لوتان و شوبال و سبون و آنا و (۳۰)  
دیشون و إسر و دیشان. سھیرئے سردگارا

هۆرایى ئىگانی سردار یك یگا همش آنتت.

ادومئ بادشاه

۳۱) اے هما بادشاه آنتت که اِدومئ

مُلکا بادشاهی اش کرت. چه اِد و پیسر  
اِسرائیلیانی سرا بادشاهیّا ها کمی

نکرتگ آت. ۳۲) بهورئ مردین چک بیلها

مان اِدوما بادشاهی کرت. بیلهئ شهرئ

نام دینابه آت. ۳۳) چه بیلهئ مَرکا رند،

زارهئ مردین چک یوباب آیئ جاها

بادشاهیّا نشت. یوباب بُسَرهئ مردمِ آت.

۳۴) یوبابئ مَرکا رند هوشام آیئ جاها

بادشاه بوت. هوشام تیمانیانِ مُلکئ

مردمِ آت. ۳۵) هوشامئ مَرکا رند اِدادئ

مردین چک هَداد، هوشامئ جاها بادشاه

بوت. اے هما هَداد آت که موأبئ دشتا

میدیانی ای جتنت. هَدادئ شهرئ نام

ائویت آت. ۳۶) هَدادئ مَرکا رند سَمله،

هَدادئ جاها بادشاه بوت. سَمله مَسْرِیگهئ

مردمے آت. (۳۷) سَمَلْهئے مَرکا رند شاوول،

سَمَلْهئے جاہا بادشاہ بوت. شاوول  
رَہوبوتئے مردمے آت. رَہوبوت پَراتئے  
کئورئے کَرَا اِنْت. (۳۸) شاوولئے مَرکا رند

اَکبورئے مردین چُک بَہل ہانان شاوولئے  
جاہا بادشاہ بوت. (۳۹) اَکبورئے چُک

بَہل ہانانئے مَرکا رند ہَداد آییئے جاہا  
بادشاہ بوت. ہَدادئے شہرئے نام پاہو آت و  
جَنئے نامی مِہتَبِل آت. مِہتَبِل، مَترِدئے جنگ  
آت و مَترِد میزاہبئے جنگ.

(۴۰) اے، ایسْوئے ٹگانی سردار آنت.

آیانی نام، ٹک و دَمگانی رد و بندئے ہسابا  
تِمَنہ و آلَوہ و آتیت و (۴۱) اُہولیبامہ و ایلہ

و پینون و (۴۲) کِناز و تیمان و مِزار و (۴۳)

مَگدیل و ایرام آنت. اے وتی ہلک و  
میٹگانی ہسابا اِدومئے ٹگانی سردار آنت،  
ہما مُلکا کہ آیانی وتی مِلکت آت. اے،  
اِدومیانی بُنپیرک ایسْوئے پَدریچ آت.

۱) آکوب هما سرڈگارا جَہمند بوت کہ  
 آییئے پتا اوڈا دَرآمدیئے پیما زِند  
 گوازیئتگات، بزان گنہائے مُلکا. ۲)  
 آکوبئے نسل و پَدِریچئے کِسہ چُش اِنْت:

ایسپ ہبده سالی ورنائے ات و وتی  
 براتانی ہمراہیا رَمگی چارِیئت، وتی ماتو  
 بلہ و زِلپھئے مردین چُکانی ہمراہیا. ایسپا  
 وتی براتانی رَدین کارانی بارئوا پت ہال  
 دات. ۳) اِسرایِیلا ایسپ چہ وتی آدگہ  
 سَجھین چُگان دُوست تر ات، چیا کہ ایسپ  
 آییئے پیرانسریئے چُک ات. پہ ایسپا سگین  
 ڈئولدارین گباہے اڈی کنايئت. ۴) وھدے

براتان دیست کہ پتا ایسپ چہ ما  
 دُوست تر اِنْت، چہ ایسپا نَپرِتش کرت و  
 گُون آیا مدام زہرا زہر ہبرش کرت.

۵) ایسپا و ابے دیست و وھدے وتی

براتی ھال دانت، آییئے براتان چہ ایسپا  
 گیشتر نپرت کرت. (۶) ایسپا گوئن آیان  
 گوشت: ”گوئش داریت! من وتی دیستگین  
 وابا شمارا گوئشان. (۷) ما ڈگارئے سرا  
 گندم لوئک کنگا آتین کہ یکبرا منی لوئک  
 پاد آتک و اوشتات. ھمے دمانا شمئے لوئک،  
 منی لوئکئے چپ و چاگردا مچ بوتنت و  
 آاش سجدہ کرت.“ (۸) ایسپئے براتان  
 گوشت: ”تئو مئے سرا بادشاھی کنگ  
 لوئئے؟ ھک و دل مئے سرا ھاکمی کنئے؟“  
 ایسپئے براتان، آییئے واب و ھبرانی سئوبا  
 چہ آیا گیشتر نپرت کرت.

(۹) ایسپا دگہ وابے دیست و وتی  
 براتی ھال دانت. گوشتی: ”گوئش داریت.  
 من دگہ وابے دیستگ. اے رندی، روچ و ماہ  
 و یازدہ استار منا سجدہ کنگا ات.“ (۱۰)  
 وھدے وتی پت و براتی ھال دانت، پتا  
 ایسپ ھگل کرت و گوشت: ”اے چوئین  
 وابے تئو دیستگ؟ من و تئی مات و تئی

برات بیاین و ترا سجده بکنین؟“

⑪ برات گۆن ایسپا هَسَدِیگ آتنت، بله پتئے هئال مُدام گۆن ایسپئے واب و هبران آت.

برات ایسپا بها کنت

⑫ ایسپئے براتان پتئے رمگ په

چارینگا شِکیمئے نَزِیگا برتگآت. ⑬  
إسرائیلا گۆن ایسپا گوشت: ”تئو زائے که تئیی برات رمگئے چارینگا شِکیمما شتگآنت. وتا گیشین و آیانی کِرا برئو.“  
ایسپا گوشت: ”شَرَّ اَنت.“ ⑭ إسرائیلا گوشت: ”برئو و بچار تئیی برات و رمگ ذِراه و سلامت اَنت؟ آیانی هالا گِر و بیا.“  
گُزا ایسپیی چه هبرونئے دَرگا راه دات. لوگش همؤدا آت.

وهدے ایسپ شِکیمما سر بوت، ⑮ گۆن یک مردیا دُچار کیت. مردا دیست که

ايسپ گيا بانا سرگردان انت، جُستی کرت:  
 ”تئو چے شوہاز کنگا ائے؟“ (۱۶) ايسپا  
 گوشت: ”وتی براتان. تئو زائے رمگا کجا  
 چارینگا انت؟“ (۱۷) مردا پَسُو دات: ”چه  
 ادا شتگانت. من اشکت، آگوشگا انت:  
 ’دوتانا برئوین.“ گڑا ايسپ هما نيَمگا ديَم  
 په براتان شت. دوتانا دری گيتکنت.

(۱۸) براتان ايسپ چه دورا ديست و  
 آيئے سر بئیگا پيسر په آيئے کُشگا پندلے  
 سازتش. (۱۹) وت مان و تا گوشتش:

”بچاريت، وابانی واجه پيداڪ انت. (۲۰)  
 بيايت نون کُشين و چه اے چاتان يگيا  
 دئوری دئيین، گوشين رستريا وارَتگ. گڑا  
 چارين که چه آيئے وابان چے در کئيت.“

(۲۱) بله وهدے روپنا اے هبر اشکت،  
 جُهدی کرت که ايسپا چه آيانی دستا  
 برکينيت. گوشتی: ”انه، ايسپئے ساها

نگرین. (۲۲) ھۆن مَرِچِیت. ھمے گیابانا،  
اے چاتا دئوری دئیین، بلہ نگشیینی. “روپنا  
اے ھبر پمیشکا گوشت کہ ایسپا برکینیت  
و گوں وت بزوریت و پتے کِرا ببارت.

(۲۳) وھدے ایسپ براتانی کِرا سر بوت،  
آییئے گورئے گباہ، ھما ڈئولدارین کباھش  
در کرت و (۲۴) ایسپش گیت و چاتا دئور  
دات. چاتا آپ مان نیست ات، کورچاتے ات.  
(۲۵) برات نانے ورگا نشتنت. چمَش کہ  
چست کرتنت، دیستش اسمایلیانی  
کاروانے چہ گلیادا پیداک انت. آیان وتی  
أشتران سُسر و بام و وَشبو لَدَتگات و  
مِسرا برگا اتنت.

(۲۶) یھودایا گوں وتی براتان گوشت:  
”مارا چہ وتی براتئے کُشگ و آییئے ھوئے  
چیر دئیگا چہ پائدگے رسیت؟ (۲۷) بیایت،  
ایسپا اسمایلیانی کِرا بھا کنین. آییئے جندا  
نگشیین. مئے برات انت. مئے وتی ھد و

هون انت.“ براتان منت. (۲۸) وهده  
 ميديانى سئوداگر نزيگا رستنت، براتان  
 ايسپ چه چاتا كشت و بيست نگرها  
 اسمائيليانى كرا بها كرت. اسمائيليان ايسپ  
 مسرا برت.

(۲۹) وهده روبن پر تررت و چاتئ كرا  
 آتك و ايسپى اوڊا نديست، وتى گدى  
 ڊرتنت. (۳۰) وتى براتانى كرا شت و  
 گوشتى: ”بچك اوڊا نه انت. نزانان چه  
 بكنان.“ (۳۱) گرا پس هلارش كرت،  
 ايسپئ كباھش زرت و پسئ هونان جت.  
 (۳۲) نون ايسپئ ڏئولدارين كباھش پتئ  
 كرا برت و گوشتش: ”ما اء چتگ. بچارى،  
 بارين تئى چكئ كباھ نه انت؟“ (۳۳) آكوبا  
 كباھ پجاھ آورت، گوشتى: ”اء منى چكئ  
 كباھ انت. چك رستريا وارتنگ. آلما ايسپ  
 نگر نگر بوتگ.“

۳۴ گڙا آکوبا وتی گڊ ڊرتنت و گؤنیین  
 گڊ گؤرا کرت و تان بازیڻ رڙچیا وتی  
 چڱئے پُرسا نِشت. ۳۵ آکوبئے سجھین بچ  
 و جنک په آییئے تَسَلَا دئیگا آتکنت، بله آ  
 تَسَلَا نبوت. گوشتی: ”من پُرسیگا پُرسیگ  
 مُردگانی جهانا، وتی چڱئے کِرا جَهَلادَ  
 رئوان.“ و پت مُدام په ایسپا گریوگا ات.

۳۶ و آ نیمگا میدیانیان مسرا ایسپ  
 پوتیپارئے کِرا بها کرت. پوتیپار، پِروئئے  
 آپسره ات. نگهپانانی مستر ات.

یهُودا و تamar

۱ همے وهدا یهُودایا وتی برات یله  
 دانتت و شت و هیرا نامین مردیئے کِرا  
 جَهمند بوت. هیرا ادلامیئے ات. ۲ اوڊا  
 آییا شوها نامین مردیئے جنک دیست.  
 شوها کنهانیه ات. یهُودایا شوهائے جنک  
 سانگ کرت. گؤن آییا یکجاه بوت و ۳

جنيئے لاپ پُر بوت و مردین چکے آورتی.  
 يهودايا چکے نام هيَر کرت. (۴) يهودائے  
 جن پدا لاپ پُر بوت. دگه مردین چکے  
 آورتی و اشيئے نامی اوّنان کرت. (۵) پدا  
 دگه مردین چکے آورتی و اشيئے نامی شيلا  
 کرت. شيلا کزيبے شهرا پيدا بوت.

(۶) يهودايا وتی ائولی چک هيَر گوّن  
 تamar نامين جنگيا سور دات، (۷) بله  
 هداوندے چمان يهودائے ائولی چک هيَر  
 بدکارے ات، پميشکا هداوندا مرکے ديا  
 دات.

(۸) گزا يهودايا گوّن اوّنانا گوشت:  
 ”وتی برائے جنوزاما بگر و گوّن آيا  
 يکجاه بے. وتی براتی پرزا پوره کن و په  
 وتی براتا پدريچے پيدا کن،“ (۹) بله  
 اوّنانا زانت که اے منی جندے پدريچ  
 نبیت، پميشکا وهده گوّن وتی برائے جنا  
 يکجاه بوت، وتی مرزی ای دّنا ريتکنت که

پہ براتا پَدْرِیچے پِیدا مَکنت. (۱۰) آئیئے اے  
کار ھُداوندئے چَمّان رَدّین کارے ات،  
پمیشکا اوّنانی ھم مَرکئے دپا دات.

(۱۱) گڑا یھودایا گۆن وتی نِشار تامارا  
گۆشت: ”تانکہ منی چُکّ شِیلا گسانِ انت،  
وتی پتئے لوگا جنۆزامی بنند.“ آایا وتی  
دلا ھئیال کرت: ”چُش مَبیت کہ شِیلا ھم  
وتی براتانی پئیما بمریت.“ گڑا تامار شت  
و وتی پتئے لوگا نِشت.

(۱۲) مزنیں مُدّتیّا رند یھودائے جَن کہ  
شَوھائے جنکّ ات، مُرت. وھدے یھودا چہ  
پُرسا پاد اتک، تِمَنھئے شہرا وتی  
پَس چِینانی کِرا شت. آئیئے سنگت ھیرا  
اَدّلامی آئیئے ھمراہ ات. (۱۳) وھدے تامار  
سہیگ بوت کہ منی ناکوّ پہ وتی پَسانی  
چِینا دِیم پہ تِمَنھا راھا انت، (۱۴) وتی  
جنۆزامی گدی کُشتنت، نِکابے پوشتی و  
تِمَنھئے راھئے سرا، اِناییمئے شہرئے

دروازگئے کِرا نِشت، چِیا کہ آِیا دیست کہ  
شیلا نون مزن بوتگ، بلہ اَنگت منا گُون  
آِیا سورِش نِدا تگ.

(۱۵) یِہودایا کہ تمار دیست، دلا  
گوشتی اے گِہبگے چِیا کہ تمارا وتی دِیم  
پوشتگات. (۱۶) نِزانتی کہ منی نِشار اِنِت.  
ہمؤدا، راہئے گشا یِہودا آِیئے کِرا شت و  
گوشتی: ”گُون من نِیائے گُون؟“ تمارا  
جُست کرت: ”گُون من کہ وِپت و وِاب  
کنئے، منا چے دِیئے؟“ (۱۷) یِہودایا پَسِئو  
دات: ”چہ وتی رمگا پہ تئو شِنگے راہ  
دِیان.“ تمارا گوشت: ”زَمانت چے دِیئے  
کہ تئو شِنگا راہ دِیئے؟“ (۱۸) یِہودایا  
گوشت: ”چے زَمانت بدِیان؟“ تمارا  
گوشت: ”وتی مِہر و مِہرئے بَندا و وتی  
دستئے اَسایا.“ یِہودایا اے چِیز تمارئے  
دستا دانت، گُون آِیا وِپت و وِابی کرت و  
تامار لاپِڑ بوت. (۱۹) تمار کہ لوگا شت،  
وتی نِکابی گِشت و پِدا جنو زامی گدی

گورا کرتنت.

٢٠ يهودايا گون وتي ادلامي سنگتا

گوشت که شنگا بر و زمانتے چیزان چه  
جنینے کرا پچ گر و بیار. بله سنگتا جنین

ندیست. ٢١ چه شهرے مردمان جُستی

کرت: ”بُتھانھے هما مؤلد که اناییمے  
راھے سرا نشتگات، کجا انت؟“ آیان  
گوشت: ”ادا بُتھانھے هج مؤلد نبوتگ.“

٢٢ گرا يهودائے سنگت آتک و گوشتی:

”من آ جنین در گیتک نکرت. شهرے

مردمان هم گوشت که ادا بُتھانھے هج

مؤلد نبوتگ.“ ٢٣ يهودايا گوشت: ”بلی آ

چیزی گون انت. چو مبیت که مے جند

بنام بیت. بچار، من شنگ راه دات، بله آ

جنینے جند گار انت.“

٢٤ کساس سے ماها رند يهودايش

هال دات که: ”تئی نشار تامارا وتي دیم

سیاه کرتگ و نون لاپی پُر انت. “یہودایا  
گوشت: ”آیا دنا در کنیت و بن دئییت.“

۲۵) وهدے تامارا برگا آنت، په وتی ناکوا

پیگامے راہی دات و گوشتی: ”اے  
چیزانی واہندا منا لاپ پُر کرتگ. بچار،  
بارین اے مھر و مھرے بند و آسائے واہندا  
پجاء کارے؟“ ۲۶) یہودایا اے چیز پجاء  
آورتنت و گوشتی: ”تامار چہ من بیگناہتر  
انت کہ من تamar گوں وتی چک شیلایا  
سور ندات.“ یہودایا پدا ہچبر گوں آیا  
ویت و واب نکرت.

۲۷) وهدے تamarے چلگ بیگے وهد

بوت، آیئے لاپے چک جاڑ آنت. ۲۸) تamar  
کہ چلگ بیگا ات، چہ جاڑان یگیا وتی  
دست چہ آیئے جانا ڈن در کرت و جنبوگا  
سھرین بندیکے آیئے دستا بست و  
گوشتی: ”اے چک پیسرا آتک.“ ۲۹) بلہ  
وهدے اے چکا وتی دست پدا تھا بُرت،  
براتی در آتک و جنبوگا گوشت: ”اہ! تئو

چُون وتی راه پَچ کرت. “پمیشکا آیئے  
نامِش پارس کرت. (۳۰) رندا آیئے برات کہ  
دستا سُهرین بندیکے بستگات، پِیدا بوت و  
آیئے نامِش زارہ کرت.

پوتیارئے جن و ایسپ

- (۱) نون، اسمائیلیان ایسپ مسرا آورت.  
اودا، پوتیار نامین مسری مردیا ایسپ بها  
گیت. پوتیار چہ پرئونئے آپسران یگے ات.  
نگھپانانی مستر ات. (۲) هداوند گون  
ایسپا گون ات، پمیشکا ایسپ هر کارا  
کامیاب ات و وتی مسری واجهئے لوگا  
جهمند ات. (۳) وهده ایسپئے واجها  
دست که هداوند گون ایسپا گون انت و  
ایسپ هر کارے که کنت، هداوند آیا  
کامیاب کنت، (۴) ایسپئے سرا مهربان  
بوت و ایسپی وتی هاسین هزمتکار کرت.  
پوتیارا ایسپ وتی لوگئے مستر کرت و  
وتی سجھین مال و هستی ای همایئے

دستا دات. (۵) چه هما وهدا که آييا  
 ايسپ وتی لوگ و سجھين هستيے مستر  
 کرت، هداوندا په ايسپئيگی مسری  
 پوتیپارے لوگ برکت دات. هداوندا  
 پوتیپارے سجھين مال و هستی برکت  
 دات، لوگا هم و ڈگارانی سرا هم. (۶) گڑا  
 پوتیپارا وتی هر چیز هماییے دستا دات و  
 وتی وراکا آيید گوڻ دگه هچا کاری  
 نیست ات.

ايسپ وشکد و برهدارین ورنای ات.  
 (۷) گمے وهدا رند واجهے لوگیا چم ايسپا  
 سک دانت و گوشتی: ”گوڻ من بويس.“  
 (۸) بله ايسپا نمئت و گوشتی: ”منی واجه  
 چه من انچو دلجم انت که آييا گوڻ اے  
 لوگے هچا کار نیست و وتی سجھين مال  
 و هستی ای منی دستا داتگ. (۹) اے لوگا  
 گس چه من مستر نه انت. تئی جندا آيید  
 هچ چیزى چه من دور نداشتگ، چیا که  
 تئو آيیے لوگبانک اے. گڑا من چوڻ چشين

رَدِّينَ كارے بكنان و وِتا هُدائے چَمَّان  
 گُنهكار بكنان؟“ (۱۰) واجهئے جَنا هر رُؤچ  
 ايسُپ مِنتَ كرت، بله ايسُپا نَمَنت و نلُوتِی  
 كه گُون آيا وِپت و وِاب بكنت. آيئِے نَزِيك  
 و گُورا بئيگي هم وِش نبوت.

(۱۱) يَك رُؤچے كه ايسُپ وِتی كارانی  
 كنگا لُوكا پُترت، لُوكا دگه كَس نِیست ات.  
 (۱۲) پوتِپارئے جَنا دست ايسُپئے كباها  
 سَك كرتنت. گُون ايسُپا گوشتی: ”بيا، گُون  
 من بوپس.“ بله ايسُپ تَچانا در آتک و كباہ  
 جَنِیئِے دستا مَنت. (۱۳) وهدے جَنِینا  
 دیست كه ايسُپا وِتی كباہ منی دستا اِشت  
 و چِه لُوكا تَتک، (۱۴) وِتی لُوكئِے هِزمتکاری  
 گُوانك جَتنت و گوشتی: ”بچارِیت، منی  
 لُوكوِاجها اے اِبرانی مئِے لُوكا آورتگ كه  
 مارا گِلاگی بكنت. اے منی چَكّا كِپتگ كه  
 (۱۵) گُون من بوپس، بله من كوگار كرت و  
 وهدے اِشیا دیست كه من كوگار كرت،

(۱۶) وتی کباهی منی کِرا اِشت و درشت.  
 پوتیپارئے جَنا ایسپئے کباه تان هما وهدا  
 وتی کِرا اِیر کرت که ایسپئے واجه لوگا  
 (۱۷) آتک، گۆن آییَا کِسّه ای کرت و گوشتی:  
 ”اے اِبرانی گلام که تئو مئے لوگا آورتگ،  
 منی کِرا آتک که منا کِلاگی بکنت، (۱۸) بله  
 وهدے من کوگار کرت، آییَا وتی کباه منی  
 کِرا یله دات و درشت.“

(۱۹) وهدے ایسپئے واجها وتی لوگیئے  
 هبر اِشکتنت که تئیی هزمتکارا گۆن من  
 چُش کرتگ، سک هژم گپت و (۲۰) ایسپی  
 زُرت و هما بندیجاها بند کناینت که اوڊا  
 بادشاهئے بندیگ بند آتنت. ایسپ هموڊا  
 بند کنگ بوت، (۲۱) بله هداوند گۆن آییَا  
 گۆن ات و وتی مِهری په ایسپا گوارینت و  
 بندیجاھئے مسترئے دلی په ایسپا نرم  
 کرت. (۲۲) بندیجاھئے مسترا ایسپ  
 سَجّهین بندیگانی مستر کرت و اوڊئے هر

کاری ایشیئے دستا دات. (۲۳) بندیجاھئے  
 مسترا هر کار و زِمَّهے که ایشیئے دستا  
 دات، دلی جَم اَت، چیا که هُداوند گُون  
 ایشیا گُون اَت و ایشیا هر کارے که کرت،  
 هُداوندا آ کامیاب کرت.

دو بندیگئے واب

(۱) گَمے وهدا رند مِسْرئے بادشاھئے  
 آپیا و نانیا وتی واجه، مِسْرئے بادشاھئے  
 نِزرا رَدی کرت. (۲) پِرئون دوین کاردارانی  
 سرا، مسترین آپی و مسترین نانیئے سرا  
 زهر گیت و (۳) نگهپانانی مِسْرئے لوگا  
 بندی کناینتنت، هما بندیجاها که ایشپ  
 بندیگ اَت. (۴) نگهپانانی مسترا ایشپ  
 هُکم دات که اِشانی هئالا بدار. ایشیا  
 اَنچش کرت. اے مردم تان مُدتیا بندیجاها  
 مَنتنت.

(۵) مِسْرئے بادشاھئے آپی و نانی که

بندیجاها آتنت، یگ شپے دوینان واب  
 دیست و هر یگئے و ابا جتاین ماناے  
 هست آت. (۶) و هدے ایسپ اے دگه سُهبا  
 آیانی کرا آتک، دیستی که دوین پریشان  
 آت. (۷) پرئونئے همه دوین کاردار که  
 ایسپئے واجهئے بندیجاها گون آییا یکجاه  
 بند آتنت، ایسپا چه آیان جست کرت:  
 ”مروچی شما پریشان آیت، چه گئے؟“ (۸)  
 آیان پسو دات: ”ما دوینان واب دیستگ  
 و گس نیست که مانااش بکنت.“ ایسپا  
 گوشت: ”وابانی مانائے زانگ وه هدایی  
 کارے. وتی وaban منا بگوشتیت.“

(۹) گرا آیانی مسترا وتی واب گون  
 ایسپا گوشت: ”بچار، من وابے دیست که  
 انگورئے درچکے منی دیما انت. (۱۰) درچکا  
 سئے ئال پر. انچو که درچکا تج جت، بور  
 و بر بوت و چه هوشان رستگین انگور در  
 آتک. (۱۱) پرئونئے پیاله منی دستا آت. من

انگور سر چت و پرئونے پیالھئے تھا  
پرتکنت و پیالہ آییئے دستا دات۔“

(۱۲) ایسپا گوشت: ”تئی و ابئے مانا

اش انت: سئے ٹالے مانا سئے رۆچ انت۔

(۱۳) سئے رۆچئے تھا پرئون تئی سرا بُرز

کنت و ترا پیسریگین منسبا دنت۔ تئو

پرئونے پیالھا دستا دئیئے، انچو کہ تئو

پیسرا کرتگ ہما وھدا کہ آییئے آپی

بوتگئے۔ (۱۴) وھدے تئی کار شر بنت،

منی یاتا بکپ۔ مهربانی بکن و منی ہالا

پرئونا سر کن و منا چہ اے بندیجاھا در

کنائن۔ (۱۵) من چہ ایرانی ملکا دزگ و

ادا آرگ بوتگان و ادا ہم من چشین کارے

نکرتگ کہ اے سیہ چاتا دئور دئیگ بیان۔“

(۱۶) وھدے نانیانی مسترا دیست کہ

ایسپا شرین ماناے کرت، گوشتی: ”من

وتی و ابا دیستگ کہ نگئے سئے سیت منی

سرا انت و (۱۷) سربرئے سیتا پہ پرئونا وڑ

وڙين پتڪڳين وراڪ مان، بله بالي مُرگ چه  
 سڀتا اِشان ورگا اَنت. “ (۱۸) ايسُپا گوشت:  
 ”تئي وائے مانا اِش اِنت: سئے سڀتے مانا  
 سئے رُڇ اِنت. (۱۹) سئے رُڇے تها پِرون  
 تئي سرا ’بُرز‘ کنت و ترا درچکيا درنجيت  
 و بالي مُرگ تئي گوشتا ورنٽ.“

(۲۰) سئمي رُڇا پِرونے سالگره اَٽ.  
 آيا سڄھين هزمتڪار داوٽے دانتت. وتي  
 هزمتڪاراني دِئما مسترين آبي و مسترين  
 نانيے سري ’بُرز‘ کرتنت. (۲۱) آيا  
 مسترين آبي پدا هما مَنسبا نايَنت كه  
 پِرونے پيالہ دستا دئوڪ بييت. (۲۲) بله  
 هما پئما كه ايسُپا گوشتگات و مسترين  
 نانيے وابي مانا ڪرتگات، پِرونا مسترين  
 ناني ذرتڪ.

(۲۳) بله آبياني مسترا ايسُپ شُشت و  
 آيے ترانگا نڪيت.

① دو سالا رند پَرئونا وابے دیست که

نیلئے کئورئے کَرّا اوشتاتگان. ② همے  
وهدا هیت ڈئولدار و یزّورین گوک چه آپا  
در آتک و کاشانی تها چَرگا لگنت. ③ چه  
إشان و رند دگه هیت بدئول و لاگرین  
گوک چه نیلا در آتک و کئورئے گشا، آدگه  
گوکانی کَرّا اوشتانت. ④ بدئول و  
لاگرین گوکان هیتین ڈئولدار و یزّورین  
گوک وارتنت. پَرئون چه وابا آگه بوت.

⑤ پَرئون پدا ویت و دگه وابے دیستی  
که دانه هیت زَنڈ و شرین هوْشگ یک  
ثالیئے سرا رُدگا انت. ⑥ چه إشان و رند  
دگه هیت هوْشگ زاهر بوت. اے هوْشگ  
لاگر آنت و چه رُودراتکا کَشوکین لوارا  
گیمرینتگ آنت. ⑦ لاگرین هوْشگان  
هیتین زَنڈ و شرین هوْشگ وارتنت. پَرئون

پاد آتک و زانتی کہ اے وابے آت.

⑧ سُهَب کہ بوت، پِرئون پَریشان آت.  
وتی مردمی راہ دانتت و مِسِرئے سَجھین  
دانا و جادوگری لوٹاينتنت. پِرئونا گوَن  
آيان وتی وابانی کِسَّہ کرت، بلہ کَسَّا آییئے  
واب مانا کرت نکرتنت.

⑨ گِڑا مسترین آپیا گوَن پِرئونا  
گوشت: ”من مروچی وتی ردیانی ترانگا  
کپتگان. ⑩ یک رندے تئو پِرئون وتی  
هزمتکارانی سرا زهر گیتئے و منا و  
مسترین نانی زُرت و نگهپانانی مسترئے  
بندیجاها بند کناینت. ⑪ یک شپے ما  
دوینان واب دیست و هر یک وایا وتی  
ماناے هست آت. ⑫ اوڈا گوَن ما ابرانی  
وَرناے بند آت. نگهپانانی مسترئے  
هزمتکارے آت. ما گوَن آپیا وتی وابے  
کِسَّہ کرتنت و آپیا مانا کرت و دانتت.  
دوینان وتی وابانی مانا رست. ⑬ هما

پئما که آيا مئے واب مانا کرتگ آتنت، هما  
ڏئولا بوت. منا وتي پيسريگين منسب  
رست و ناني درنجگ بوت.

(۱۴) گڙا پڙئونا ايسپ لوڻاينت و ايسپ  
هما دمانا چه سيه چاتا در کنگ و آرگ بوت.  
ايسپا ريش سات و گد مت کرتنت و  
پڙئونئے دربارا آتک. (۱۵) پڙئونا گون ايسپا  
گوشت: ”من وابے ديستگ و گس اشيا مانا  
کرت نکنت، بله من تئي بارئوا اشکتگ که  
اگن گسے گون تئو وتي وابئے کسها بکنت،  
تئو مانايي کرت کنئے.“ (۱۶) ايسپا گوشت:  
”اے چه مني وس و واکا در انت، بله هدا  
تئو پڙئونا هئيرين پسئوے دات کنت.“

(۱۷) گڙا پڙئونا گون ايسپا گوشت: ”من  
واب ديست که نيئے کئورئے گشا  
اوشتاتگان. (۱۸) همے وهدا هيت پڙور و  
ڏئولدارين گوک چه کئورا در آتک و  
کاشاني تها چرگا لگنت. (۱۹) چه آيان و

رند دگه هیت گوک در آتک که نزور و  
 بدئول و لاگر آتنت. سجھین مسرئے ملکا  
 من چشین بدئولین گوک هچبر  
 ندیستگآت. (۲۰) لاگر و بدئولین گوکان  
 پیسری هیتین پزورین گوک وارتنت. (۲۱)  
 بله آیانی ورگا رند هم اے گوک انگت  
 پیسری ڈولا آنچو بدئول آتنت که  
 نگوئے آگوکش وارتگانآت. من چه وابا  
 آگه بوتان.

(۲۲) پدا که واب کپتان، گندان که دانئے  
 هیت زندی و شریں هویشگ یک ٹالیئے  
 سرا ردگا انت. (۲۳) چه آیان و رند، دگه  
 هیت هویشگ رست. اے هویشگ نزور و لاگر  
 آتنت و چه رودراتکا کشوکیں لواارا  
 گیمړینتگآتنت. (۲۴) لاگرین هویشگان  
 هیتین شریں هویشگ وارتنت. من گوں  
 جادوگران کسه کرت، بله چه آیان گسا اے  
 واب مانا کرت نکرت.

(۲۵) گڙا ايسيا گون پڙونا گوشت: ”تئو  
 پڙونئ دوين واب يک انت. هما کار که  
 هدا ديمترا کنتی، په تئو پڙونا پډری  
 کرتگ. (۲۶) هپتين شرين گوک هپت سال  
 انت و دانئ هپتين شرين هوښگ هم هپت  
 سال انت. دوين واب يک انت. (۲۷) هما  
 هپتين لاگر و بدډولين گوک که چه آيان و  
 رند در آتکنت، هپت سال انت و همئ ډولا  
 هپتين هوږک و هاليگين هوښگ که چه  
 روډراتکا گشوکين لواړا گيمرينتگ انت،  
 هپت سائئ ډگال انت. (۲۸) من گون تئو  
 پڙونا گوشت، هما کار که هدا ديمترا  
 کنتی، په تئو پڙونا پډری کرتگ. (۲۹) نون  
 سجهين مسرا هپت سالا مزين سارسبزی و  
 پراوانيئ بيت، (۳۰) بله چه اشيا رند، هپت  
 سالا ډگال بيت و ائ ډگال مسرا انچو تباہ  
 و ويران کنت که مردم ملکئ سجهين  
 سارسبزی و پراوانيا شموښنت. (۳۱) ملکئ  
 سارسبزی شموښگ بيت، چيا که ائ ډگال

کہ رندا کئیت، سک گران بیت. (۳۲) اے

واب پمیشکا تئو پرئونے سرا دو رندا  
آتکگ کہ ہدایا پکاییا پیسلہ کرتگ و ہدا  
اے کارا ہمے زوٹان کنت.

(۳۳) نون تئو پرئون اگلمند و دانائین

مردے در گیج و مسرے ملکے سجھین  
کاران ہمایئے دستا بدے. (۳۴) تئو پرئون  
باید انت ملکا آنچین کارمستر بدارے کہ  
سرسبزیئے ہپتین سالانی و ہدا کشارانی  
پنچکا بگرت. (۳۵) اے کارمستر سرسبزیئے

ایوکیں سالان ورد و وراک مچ بکنت و  
پرئونے چیردستیا، شہران پہ ورگا دان  
امبار بکنت. (۳۶) اے ورد و وراک پہ ملکا  
امبار کنگ بنت و ہما ہپتین سالان کہ  
مسرا ڈگال کپیت، کارمرز کنگ بنت کہ  
ملک چہ ڈگالا تباہ مپیت.

(۳۷) اے ہبر، پرئون و پرئونے سجھین

اَپِسرانی چَمَان شَرِّینِ هِبرے اَت. (۳۸)  
 پَرئونَا گُونِ وَتِی هِزمتکارانِ گوشت: ”دگہ  
 چُشینِ مردمے درَ کِپیت کہ اے مردئے پئِما  
 هُداے روہ آییَا مانِ بیت؟“ (۳۹) دِیمی  
 گُونِ ایسپَا کرت و گوشتی: ”هُدایَا اے  
 سَجَّهینِ چیزِ کہ پِه تئو پَدَر کرتگ اَنَت، گَرَا  
 بزان تئِی پئِمینِ اگلمند و دانا دگہ نیست.  
 (۴۰) مَن تَرَا وَتِی لَوگئے مِستَر کَنان و مَنی  
 سَجَّهینِ مردم تئِی پَرمانئے پابند بَنَت و  
 تَهنا مَنِ بادشاہ چِه تئو مِستَر بان.“

ایسپِ مِسرئے مِستَر بیت

(۴۱) نونِ پَرئونَا گُونِ ایسپَا گوشت:  
 ”بچار، تئو چِه مَنی نِیمگا سَجَّهینِ مِسرئے  
 مُلکئے مِستَر ائے.“ (۴۲) پَرئونَا وَتِی مُهرئے  
 مُندریک چِه دِستَا کِشت و ایسپئے دِستَا  
 دات، شَرِّینِ لیلُمئے پوُشاک و سُهرئے هارے  
 گورایی دات. (۴۳) مُلکئے نائِبئے اَرابها  
 سواری کرت. مردمانِ جار جَت کہ ایسپئے

دِيْمَا كُونْدَان بَكِيَّت. پَرِئُونَا اِيْسُپ سَجَّهِيْن  
 مِسْرُئے مِسْتَر كَرَت. (۴۴) پَرِئُونَا گُون اِيْسُپَا  
 گوشت: ”مَنْ پَرِئُون اَنْ. بے تِيِي رَزَايَا  
 سَجَّهِيْن مِسْرُئے مُلْكَا كَس وَتِي دَسْت وَ  
 پَادے سُرِيْنَت نَكْنَت.“ (۴۵) پَرِئُونَا اِيْسُپ  
 سُنَات پَنِيْهَا نَامِيْنَت وَ گُون اَوْنِے شَهْرُئے  
 دِيْنِي پِيْشَوَا پَوْتِيْپِيْرَايے جَنَكْ اَسِنَاتَا سَوْر  
 دَات. نُون اِيْسُپ سَجَّهِيْن مِسْرَا گُشْت.

(۴۶) وَهْدے اِيْسُپَا مِسْرُئے بَادشَاه  
 پَرِئُونِے هِزْمَت بِنْدَات كَرَت، اُمْرِي سِي سَال  
 اَت. اِيْسُپ چَه پَرِئُونِے دَرْبَارَا پَاد اَتَك وَ  
 سَجَّهِيْن مِسْرَا گُشْت. (۴۷) سَرَسْبِزِيْے  
 هِيْتِيْن سَالَان زَمِيْنَا مَزْنِيْن بَر وَ سَمْرے  
 دَات. (۴۸) سَرَسْبِزِيْے هِيْتِيْن سَالَان كَه  
 مِسْرُئے مُلْكَا وَرْد وَ وِرَاك بَاَز اَت، اِيْسُپَا  
 شَهْرَانِي اَمْبَار پُر كَرْتَنَت. هَر شَهْرُئے كَش وَ  
 كِرْئے دُگَارَانِي بَر وَ سَمْرِي هَمَا شَهْرَا اَمْبَار  
 كَرَت. (۴۹) اِيْسُپَا سَكْ بَاَز دَان اَمْبَار كَرَت،

دریائے ریکانی گدا. دان انچو باز اتنت کہ  
إشانی هساب کنگی بند کرت، چیا کہ چه  
هسابا دَن اتنت.

⑤۰ چه دُگالے سالان و پیسر ایسپا دو  
مردین چک بوت. إشانی مات أسنات، اونے  
شهرے دینی پیشوا پوتیپیرائے جنک ات.

⑤۱ ایسپا وتی ائولی چکے نام مَنسی  
کرت، گوشتی: ”هدایا منا چه سجھین  
سگی و سوریان و چه پتے لوگے سجھین  
ثرانگان آرات کرتگ.“ ⑤۲ دومی چکے  
نامی ایرایم کرت، گوشتی: ”منی سگی و  
سوریانی مُلکا، هدايا منا پُرسمر کرتگ.“

⑤۳-۵۴ گڑا هما پیما کہ ایسپا گوشتگات،  
مسرے مُلکے سَرسبزیئے هپتین سال  
هلاس بوتنت و دُگالے هپتین سال بُنگیج  
بوتنت. آدگه سجھین مُلکان دُگال بوت، بله  
سَرجمین مسرا وراک هستات.

گِرا سَجَّهَيْنِ مِسِرَ کہ شَدِیگِ بَوَت،

مِردمانِ پِرئوئِنے کِرا پَہ وِراکا پِریاتِ کِرت.  
پِرئونا گُونِ سَجَّهَيْنِ مِسرِیانِ گوشت:  
”ایسپِنے کِرا بَرئوئِیتِ وِ اَہرچے کہ

گوشتِیت، ہما ڈُئولِ بَکْنِیت.“ (۵۶) سَرجمِینِ  
مُلکِ کہ ڈُگالا گِیت، ایسپا امبارانی دپِ پچِ  
کِرتِ وِ مِسرِیانِ کِرا دانی بَہا کِرت کہ  
سَجَّهَيْنِ مِسرِا مِزْنِینِ ڈُگالے کِیتِگات. (۵۷)  
سَرجمِینِ دِنِیا پَہ دانئے گِرگا مِسرِا ایسپِنے  
کِرا اَتک، چِیا کہ سَجَّهَيْنِ دِنِیا یا گِرائِینِ  
ڈُگالے کِیتِگات.

گُونِ بَراتانِ ایسپِنے دُچار کِپِگ

وہدے آکوبا دِیست کہ مِسرِا دان

ہست، گُونِ وِتی چُگانِ گوشتی: ”چِیا

نِشتِگِ وِ یَکدومِیا چارگا اِیت؟“ (۲) مَن

اِشکتِگِ کہ مِسرِا دانِ رِسِیت. بَرئوئِیتِ وِ

دانِ بَگریتِ کہ زَندِگِ بَمانِینِ، شُدا مِمرِینِ.“

۳ گڑا ایسپئے دہ برات مسرا دانئے

۴ گرگا شت. آکوبا ایسپئے برات بنیامین  
گوں آدگہ براتان دیّم ندات، گوشتی چو  
مبیت کہ تاوانے برسیتی. ۵ اے پیما  
اسراییلے چکّ ہما مردمانی رُمبا گوں  
آتنت کہ دانئے گرگا آتکگ آتنت، چیا کہ  
گنہانئے مُلکا ڈگال آت.

۶ نون ایسپ مُلکئے والی آت. اے

ایسپ آت کہ مُلکئے سجھین مردمانی کرا  
گندمی بھا کرت. گڑا ایسپئے برات آتکنت و  
آییئے دیما پہ آدب سرش جھل کرت. ۷  
وہدے ایسپا وتی برات دیستنت، پجّاھی  
آورتنت، بلہ آیانی دیما زاہری نکرت. گوں  
آیان پہ ترندی ہبری کرت و جُستی کرت:  
”شما چہ کجا آتکگیّت؟“ آیان پَسّو دات:  
”چہ گنہانئے مُلکا، دانئے زورگا آتکگیّن.“

۸ ایسپا برات پجّاہ آورتنت، بلہ آیان

ایسپ پَجَاه نئیاورت. (۹) ایسپ وتی

وابانی ترانگا کپت که براتانی بارئوا  
دِستگ آتنتی. ایسپا گۆن آیان گوشت:

”شما جاسوس و چاریگ ایّت. شما ادا

آتکگیت که بزانیّت مئے مُلکئے کجام جاگها

پاسپانی و هپازت نِزورتر انت.“ (۱۰) آیان

گوشت: ”إنه، منی واجه! تئیی گستر و رد و

وراکئے گرگا آتکگانت. (۱۱) ما سجّهین

یگّین پتئے چکّ ایّن، راست و تچکّین مردم

ایّن، تئیی پادانی چیرئے هاک ایّن،

جاسوس و چاریگ نه ایّن.“ (۱۲) ایسپا

گوشت: ”إنه! شما ادا آتکگیت که بزانیّت

مئے مُلکئے کجام جاگها پاسپانی و هپازت

نِزورتر انت.“ (۱۳) بله آیان گوشت: ”تئیی

گستر یگّین پتئے چکّ انت و مئے پت گنهانا

جهمند انت. ما دوازه برات بوتگّین.

گسترین برات انون پتئے کِرا انت. آدگه

برات نون نیست انت.“ (۱۴) ایسپا گوشت:

”انچو که من شمارا گوشت، شما جاسوس

و چاریگ ایّت. (۱۵) شمارا اے پیما  
 چکاسین: تانکہ شمئے گسترین برات ادا  
 نیئیت، منا پرئونئے سرئے سوگند انت کہ  
 شما چہ اے جاگھا شت نکیت. (۱۶) چہ  
 وتی براتان یگے راہ دئییت، بلی شمئے  
 براتا کاریت. شما آدگہ برات همدا  
 بندیجاہا مانیّت. شمئے ہبر چارگ و  
 چکاسگ بنت کہ باریں راست گوشیت یا  
 نہ. اگن شما راست نگوشت، منا پرئونئے  
 سرئے سوگند انت کہ شما جاسوس و  
 چاریگ ایّت.

(۱۷) ایسپا تان سئے روچا سجھین برات  
 بندیجاہا بند کنایتنت. (۱۸) سئیمی روچا  
 گوں آیان گوشتی: ”ہما پیما کہ من شمارا  
 گوشان، ہما پیم بکیت، گرا زندگ مانیّت،  
 پرچا کہ منا چہ ہدایا ترسیت. (۱۹) اگن  
 شما راست و تچکین مردم ایّت، چہ شما  
 براتان یگے بندیجاہا بندیت و آدگہ  
 برئونت و پہ وتی لوگئے گزنگین مردمان

دان بېرنت، (۲۰) بله وتی گسترین براتا  
 منی کړا بیاریت که شمئ هبر راست بېنت  
 و چه مرکا برکیت. “آیان آنچش کرت و  
 (۲۱) گون یکدگرا گوشتش: “اسلا مارا  
 براتئ هکان گیتگ. ما دیست که آچینچک  
 پریشان ات، په وتی جائئ رگینگا مئ کړا  
 دزبندی و پریاتی کرت، بله ما آیئ هبر  
 گوش نداشتنت، پمیشکا اے مسیت مئ  
 سرا کیتگ. (۲۲) روپنا گوشت: “من وه  
 شمارا گوشت که هچی مکنیت، بله شما  
 گوش نداشت. نون مارا آیئ هونئ  
 هساب دئیگی انت.”

(۲۳) براتان نزانت که ایسپ مئ هبران  
 سرپد بئیگا انت، چیا که ایسپ ترجمه  
 کنوکیئ کما گون آیان هبرا ات. (۲۴)  
 ایسپا وتی دیم آنگر کرت و گریتی. پدا  
 دیمی ترینت و گون آیان هبری کرت. گرا  
 چه براتانی نیاما شمونی گیت و آیانی  
 چمانی دیم دس و پادی بندایتنت.

(۲۵) نون ایسپا ھکم دات کہ براتانی

گوئیان چہ دانا پُر کنیت، هر یگیئے نگرہان  
ہمایئے جندئے گوئیان مان کنیت و سپرئے  
توشگش ہم بدئیئت. اے کار کہ پہ آیان

کنگ بوتنت، (۲۶) نون آیان وتی دان ہران

لڈتنت و چہ اوڈا راہ گپتنت. (۲۷) راہا شپا

گپتنت و یک جاگھیا منزلش کرت. وھدے  
چہ آیان یگیا وتی گوئیئے دپ پچ کرت کہ  
پہ وتی ہرا کاہ و کدیمے بکشیت، دیستی  
کہ منی نگرہ گوئیئے دپ دپا ایر آنت. (۲۸)

گوں وتی براتان گوشتی: ”منی نگرہش  
نُرتگ آنت، ایش آنت منی گوئیئے تھا آنت.“  
تُرسے آیانی دلا گپت. دیمش گوں یکدگرا  
کرت و دُرہان و لَرزانا گوشتش: ”اے چہ  
کارے کہ ہدایا گوں ما کرتگ؟“

(۲۹) وھدے آ وتی پت آکوبئے کرا

گنہائے مُلکا آتکنت، وتی سَجھین کِسہ و

سرگوستِش آورتن. گوشتِش: (۳۰) ”هما  
 مرد که مُلکے مسترِ انت، آيا گون ما په  
 ثرندی هبر کرت و گوشتی: ’شما اے مُلکا  
 جاسوسی کنگا آتکگیت‘. (۳۱) بله ما گون  
 آيا گوشت: ’ما راست و تچکین مردم این،  
 چاریگ و جاسوس نه این. (۳۲) ما یگین  
 پتے چکّ این. دوازه برات بوتگین. یک  
 براتے نون نیستِ انت و گسترین برات انون  
 کنهانا پتے کرا انت‘. (۳۳) گرا مُلکے مسترا  
 گوشت: ’من هما وهدا زانان شما راست و  
 تچکین مردم ایت که شما یک براتے همد  
 گون من بلیت و آدگه برئویت و په وتی  
 لوگے گزنگین مردمان دان بریت و (۳۴)  
 وتی گسترین براتا منی کرا بیاریت. گرا  
 من زانان که شما چاریگ و جاسوس نه ایت  
 و تچک و راستین مردم ایت. رندا من  
 شمے براتا شمارا دئیان و شما اے مُلکا  
 سئوداگری و باپار کرت کنیت.“

۳۵) وهده آوتی گوئیان هالیگ کنگا  
 آنت، هر یگیئے گوئیآ آییئے نگرهانی تورگ  
 مان آت. وهده آیان و آیان پتا نگرهئے  
 تورگ دیستنت، تُرستیش. ۳۶) آیان پت  
 آکوبا گوشت: ”شما منا بے ائولاد کنگا آیت.  
 ایسپ هم نیستِ انت و شمون هم. نون  
 شما بنیامینا پچ گرگ لوئیئت. اے سجھین  
 گهر منی سرا کیگا آنت.“

۳۷) روپنا گوئن پتا گوشت: ”اگن من  
 تئی چکّ پدا په تئو نیاورت، منی دوین  
 چکان بکش. بنیامینا منا بدئے، من پدا په  
 تئو کارانی.“ ۳۸) بله آکوبا گوشت: ”منی  
 چکّ گوئن شما نیئیئت گوئن. آییئے برات  
 مُرتگ و بسّ جندی پشت کپتگ. اگن شمئے  
 اے سپرا تاوانے برسیتی، من چه گمان  
 مران و منی پیرین سرئے هوئن شمئے گردنا  
 بیت.“

دیم په مسرا براتانی دومی سپر

① مُلڪ سڪَ ڏُگال آت و ② وهده

آيان چه مسرا آورتگين دان وارت و هلاس  
کرتنت، پتا گوشت: ”پدا برئويت و په ما

گمه ورد و وراک بگريت.“ ③ بله يهودايا

گون آيا گوشت: ”آ مردا مارا په ترندي

هبردار کرت و گوشت: ’اگن شمئ برات

گون شما گون نبوت، مني ديما مكييت.

④ اگن تئو مئ براتا گون ما راه بدئيئ،

ما رئوين و په تئو ورد و وراک گرین، ⑤

بله اگن تئو آيا گون مکنئ، ما نرئوين. چيا

که آ مردا گوشت: ’اگن شمئ برات گون

شما گون نبوت، مني ديما مكييت.“ ⑥

اسرايالا جست کرت: ”شما چيا آ مرد هال

دات که مارا دگه برات هست و اے

پريشاني مني سرا آورت؟“ ⑦ پَسئوش

دات: ”آ مردا مئگ و مئ هاندانئ بارئوا

هر چيزئ جست کرت: ’شمئ پت انگت

زندگ انت؟ شمارا دگه برات هم هست؟ ما

آييئ جستاني پَسئو دانتت. ما چون

بزانتين که آ گوشت: 'وتی براتا ادا  
 بیاریت؟' (۸) گڑا یهودایا گوئن وتی پت  
 اسرائیلیا گوشت: "بچکا گوئن من همراه کن.  
 ما همه دمانا پاد کاین و رهاگ بین که ما  
 و تئو و مئے چک زندگی بمانین و ممرین.  
 (۹) من وت آییئے سلامتیئے زمها زوران.  
 آیا چه منی دستا بلوٹ. اگن من تئی چک  
 پدا نئیاورت و په تئو سر نکرت، تان زندگی  
 آن تئی گنهکار آن. (۱۰) اگن ما اینچک  
 مهتل مپوتینین، تان اے وهدی دو رندا  
 شتگ و آتکگ آتین.

(۱۱) گڑا آیانی پت اسرائیلیا گوشت:  
 "اگن آلمی انت، گڑا چش کنیت که چه  
 ملکئے شرترین چیزان لهتین وتی پیلکان  
 کنیت و په آ مردا ٹیکی بریت گوئن. کمے  
 بام، کمے بینگ، سسر و پسته و بادام و  
 وشبو بریت گوئن. (۱۲) دو سری نگره بریت  
 گوئن که شمارا هما نگره پدا دئیگی انت که  
 شمئے گوئیانی دپ دیا ایر کنگ بوتگ آتنت.

بلڪين په ردي چو بوتگ. (۱۳) وتي براتا  
هم بريٽ گوڻ. تچکا آ مردئے کرا برئويت.  
(۱۴) پرواڪين هدا آ مردا په شما رهمدل  
کنات که شمئے آ دگه براتا و بنيامينا گوڻ  
شما آيگا پليت. بله اگن من چک باهينتنت  
وه مني بهت و نسيب.

(۱۵) گرا مردان ٿيکي و دو سري نگره و  
بنيامين زرت و راه گپتنت. مسرا که  
رستنت، ايسپئے دربارا آتک و اوشتانت.  
(۱۶) وهده ايسپا ديست که بنيامين گوڻ  
انت، وتي لوگئے پيشکاري گوشت: ”اے  
مردمان مني لوگا بيار. پس و کوش کن و  
ورگے تئيار کن که اے مردم سبارگا مني  
کرا انت.“ (۱۷) پيشکارا هما پئيم کرت که  
ايسپا گوشت. مردمي ايسپئے لوگا اورتنت.  
(۱۸) وهده مردم ايسپئے لوگا آرگ بوتنت،  
تُرس و لرز اتنت. گوشتش: ”مارا هما  
نگرهاني سئوبا ادا اورتگش که پيسري

رندا مئے گوڻيان مان ڪنگ بوتگ آنت. نون  
اے مرد مئے سرا اُرش ڪنگ و مارا  
زير دست ڪنگ لوڻيت ڪه مئے جندا گلام  
بڪنت و هران هم ببارت.

(۱۹) گڙا آ ايسپئے پيشڪارئے ڪڙا شتنت

و لوڳئے دروازگئے دپا گوڻ آيا هبرش  
ڪرت. (۲۰) گوشتش: ”واجه! اولي رندا ڪه

ما ادا په وراڪئے گرگا آتڪين، (۲۱) پر ترگا

ما شپا يڪ جاگهيا داشت. ما وتي بار ڪه  
بوٽڪنت، ديستن ڪه چه ما هرگسئ نگره  
سرجميا آيئ جندئ گوڻيئ دپ دپا اير  
آنت. نون ما اے نگره پدا آورتگ آنت گوڻ.

(۲۲) ما په وراڪئے گرگا دگه نگره هم

آورتگ گوڻ. نزانين بارين ڪيا اے نگره پدا

مئے گوڻيان مان ڪرتگ آنت. (۲۳) پيشڪارا

گوشت: ”پرواه نيست. مٿرسيٽ. شمئيگ و

شمئ پتئ هدايا اے گنج گوڻيان مان

ڪرتگ. شمئ نگره منا رستگ آنت. ”نون

شموني آياني ڪڙا آورت.

پیشکارا آ ایسپئے لوگا برتنت، آپی (۲۴)

دانتت کہ وتی پادان بشودنت و پہ آیانی  
ہران کاہ و کدیمئے تئیار ای ہم کرت. (۲۵)  
تان ایسپئے ایگا، نیمرؤچئے وهدا، آیان  
وتی ٹیکی تئیار کرتنت، چیا کہ  
اشکتگ آتش کہ ما سبارگا ہمداین.

ایسپ کہ لوگا آتک، آیان وتی (۲۶)  
اورتگین ٹیکی دانتت و ایسپئے دیما سرش  
پہ ادب جہل کرت. (۲۷) ایسپا آیانی ہال  
جست کرت و گوشتی: ”شمئے پیرین پت  
کہ شما آییئے بارئوا گون من ہبر کرتگات،  
چون انت؟ انگت هست و سلامت انت؟“  
آیان پسو دات: ”تئی ہزمتکار، مئے (۲۸)  
پت انگت هست و سلامت انت.“ آیان  
ایسپئے دیما پہ ادب سر جہل کرت. (۲۹)  
ایسپا سر جست کرت، چمی وتی ہگیگین  
برات بنیامینا کپنتت. جستی کرت: ”اے  
شمئے ہما گستریں برات انت کہ شما نام

گیتگات؟“ ایسپا گۆن بنیامینا گوشت:  
”هَدا په تئو مهربان بات، منی چک!“

۳۰ گۆن براتئے گندگا ایسپا وتی دل

داشت نکرت. زوت زوتا پاد آتک و په  
گریوگا جاگهیئے شوهازا بوت. گزا وتی  
جندئے کوٹیا شت و همودا گریئتی. ۳۱

رندا چمی ششتنت و در آتک. دلی داشت و  
گوشتی: ”ورگان بیاریت.“ ۳۲ په ایسپا  
جتا پرزؤنگے پچش کرت و په آییئے براتان  
جتا. هما مسری که اوډا ورگا آتنت، آیانی  
پرزؤنگ هم جتا ات، چیا که مسریان گۆن  
ایرانیان هور ورگ نئوارت. آیانی نزا اے  
سگین بژناکین کارے ات. ۳۳ برات،

ایسپئے دیما امرئے حسابا نادینگ  
بوتگ آتنت، مستر مسترینا بگر تان گستر  
گسترینا. اولی چک وتی پیدایشی هکئے  
هسابا و گسترین، وتی گسترئے حسابا.  
پمیشکا برات په هییرانی یکدومیا چارگا  
آتنت. ۳۴ وهده چه ایسپئے پرزؤنگا

آيانی بهرا دئيگا آتنت، بنيامينا چه آ دگران  
پنچ سری گيشت رست. گون ايسيا شرابش  
وارت و وشين وهدے گوازينتش.

نُگرهين پيالہ

① نون ايسيا وتي لوگئے پيشكار چو

هُکم دات: ”إشانی گوڻيان چه وراکا پُر  
کنيت. همينچک که بُرت کننت، بدئييتش و  
هر يکيئے نگرهان آييئے گوڻيئے دپ دپا اير  
کنيت. ② مني پيالها، مني نگرهين پيالها

گستريئئے گوڻيئے دپ دپا اير کنيت و  
آييئے دانانی نگرهان هم. ”هما ڈئولا که  
ايسيا گوشت، پيشکارا هما ڈئول کرت.

③ شهب که بوت، آاش رُکست کرتنت.

مردان هر زُرنت و راه گپنت. ④ انگت

چه شہرا دور نشتگ آتنت که ايسيا گون  
پيشکارا گوشت: ”زوت کن و رندايش کپ.  
وهدے رسيئنت، بگوشتش: ’شما نيکيئے

بدلا چيا بدى ڪرت؟ (۵) اے هما پيالہ  
نه انت ڪه منى واجه اشيئے تها شراب  
وارت؟ و په پال جنگا هم ڪارمرزى ڪنت؟  
اے بدين ڪارے ڪه شما ڪرتگ.

(۶) وهده پيشڪار آيانى ڪرا سر بوت،  
همه هبرى ڪرتنت. (۷) بله آيان گوشت:

”واجه! چيا چشين هبر ڪنئے؟ تئى گستر  
هچبر چشين ڪارے ڪرت نڪنت. (۸) ما وه  
هما نگره ڪه وتى گونيانى دپا ديستنت، آن  
هم چه ڪنهائے ملڪا پدا اورتنت. ما چؤن  
چه تئى واجهئے لوگا نگره و تلاه دزين؟  
(۹) واجه! چه ما هرگسئے ڪرا دزيئے مال

در آتڪ، آييئے سزا مرڪ انت و ما اے  
دگرانى سزا همش انت ڪه تئى گلام بين.“  
(۱۰) پيشڪارا گوشت: ”شر انت. هرچه ڪه

شما گوشيت، بله هرگسئے ڪرا ڪه اے در  
ڪپت، آ منى گلام بيت و اے دگه بيميار  
بيت.“

١١) هر يگيا اِشتاپ اِشتاپا وتي گوڻي

زمينا اير كرت و بوٽك و ١٢) پيشكار پڻگا  
لگت. چه مستريڻا بنگيجي كرت و گستريڻا  
هلاس. پيالہ چه بنيامينئے گوڻيا در كپت.  
١٣) براتان كه ديست، وتي گدش درنت.  
پدا وتي بارش هران لڏنت و شهرا پر  
ترنت.

١٤) وهده يهودا و آييئے برات آتكنت،  
ايسپ انگت لوگا ات. آ ايسپئے پادان  
گپنت. ١٥) ايسپا گوڻ آيان گوشت: ”اے  
چه كارے شما كرتگ؟ شما نزانيت كه مني  
پئيمين مردمے پال جت كنت و چيزان در  
گيتك كنت؟“ ١٦) يهودايا گوشت: ”مني  
واجه! ما گوڻ تئو چه گوشت كنين؟ چه  
بگوشين؟ چه پئما وتي بيٺياريا پيش  
بدارين؟ هدايا تئي گستراني ردين كار  
پاشك كرتگ. مني واجه! نون ما تئي گلام  
اين. مئے جند هم و هما مردم هم كه پيالہ

آییئے کِرا در کیتگ. (۱۷) بله ایسپا  
 گوشت: ”من هچبر چشین کارے نکنان.  
 ایوکا هما مردم منی گلام بیت که پیاله  
 آییئے کِرا در کیتگ. شما آ دگه مردم په  
 سلامتی وتی پتئے کِرا برئویت.“

یهودائے آرزو و پریات

(۱۸) گِرا یهودا نزیگا آتک و گوشتی: ”او  
 منی واجه! پل تئی گستر گون تئو واجه  
 هبرے کنت. وتی گسترئے سرا زهر مگر که  
 تئو پرئوئے برابر ائے. (۱۹) منی واجه! تئو  
 چه وتی گستران جست کرت: ’شمارا پت  
 یا برات هست؟‘ (۲۰) ما پسئو دات: ’مارا  
 پیرین پتے هست و گسترین براتے که پتئے  
 پیریئے روچان پیدا بوتگ. آ براتئے هکیگین  
 برات مُرتگ و چه وتی ماتا یگین چک انت  
 که منتگ و پت آیا سک دُوست داریت.  
 (۲۱) گِرا تئو گون وتی گستران گوشت:  
 ’آیا منی کِرا بیاریت که گون وتی جندئے

چَمَان بگندانی.‘ (۲۲) ما گۆن تئو واجها  
 گوشت: ’بچکّ وتی پتا یله دات نکنت. اگن  
 پتا یله بدنت، پتی مریت.‘ (۲۳) بله تئو  
 گۆن وتی گستران گوشت: ’اگن شما وتی  
 براتا میاریت گۆن، منی دیما مکییت.‘

(۲۴) وهده ما منی پتئے کرا، بزان تئی  
 هزمتکارئے کرا پر ترتین، تئی هبرن گۆن  
 آیا کرتنت، منی واجه! (۲۵) گرا مئے پتا  
 گوشت: ’پدا برئوئیت و په ما کمه ورد و  
 وراک بگریت و بیاریت.‘ (۲۶) بله ما  
 گوشت: ’ما پدا شت نکنین. هما شرتا  
 رئوین که مئے گسترین برات گۆن ما گۆن  
 بیت. ما تان هما وهدا آ مردئے دیما کپت  
 نکنین که مئے گسترین برات گۆن مبيت.‘  
 (۲۷) منی پتا، بزان تئی هزمتکارا گۆن ما  
 گوشت: ’شما زانیّت که منی لوگبائکا په من  
 دو مردین چکّ آورت.‘ (۲۸) چه آیان یگیا منا  
 یله دات و من گوشت: ”الما رستریا

وارتگ۔“ چہ آ وھدا تان انون وتی چُکَن

ندیستگ۔ (۲۹) اگن اے چُکا ہم چہ من

بریّت و اِشیا تاوانے برسیت، من چہ گمان  
مران و منی پیریّن سرّے ھون شمّے گردنا  
بیت۔‘

(۳۰-۳۱) اگن چُک گون ما گون مبیّت و من

وتی پتّے کرا، بزان تئی ھزمتکارے کرا پر  
بترّان و منی پت بگندیت کہ اے گون  
نہ انت، گرا مئے پت، تئی ھزمتکار مریّت  
کہ ساھی گون ھمیشیا بستگ۔ و آییئے  
پیریّن سرّے ھون تئی گسترانی گردنا

بیت۔ (۳۲) پتّے کرا تئی گسترا اے بچکّے

سلامتیئے زِمہ زرتگ۔ من گون پتا گوشت:  
'منی پت! اگن من تئی چُک پدا پہ تئو  
نئیاورت، تان زندگ آن تئی گنھکار آن۔‘

(۳۳) گرا، او منی واجہ! بل کہ اے بچکّے

بدلا تئی گستر ادا بمانیت و تئی گلامیا  
بکنت و اے بچک گون وتی براتان پر

بترّیت۔ (۳۴) من چون وتی پتّے کرا بے

اِشیا شتَ کَنان؟ مَن آ رُوچا مَگَنداتان کَہ  
پَتئے سَرا چُشِین مُسِیتے بیئیت.

ایسپ وِتا زاهر کنت

① ایسپا اوشتاگیں مردمانی دیما دل  
داشت نکرت و کوگاری کرت: ”سجھین  
مردمان چہ منی دیما بریت.“ وهدے ایسپا  
برات هال دانتت کَہ مَن ایسپ آن، آیئے  
کَرا دگَہ گَس نیست ات. ② اییا آنچین  
بُزین تئواریا گریت کَہ مسریان اِشکت و  
پِرنوئے لوگے مردم هم سهیگ بوتنت.

③ ایسپا گوَن براتان گوشت: ”مَن  
ایسپ آن. منی پت انگت هست و سلامت  
انت؟“ برات ایسپے دیما ترسگا اتنت و  
هچ پَسئوش دات نکرت. ④ گَرا گوَن  
براتان گوشتی: ”منی نزیکترا بیایت.“  
وهدے آنزیکا آتکنت، ایسپا گوشت: ”مَن  
شمئے برات ایسپ آن. مَن هما مردم آن کَہ

شما بها کرت و سَری مِسرَا کِیت. ۵) بله  
 نون پَریشان مِیّت و وِتا مِیاریگ مِکِنِیت  
 که شما چِیا مِنا اِدا بها کرت. هُدا یا په  
 سا هانی رَکِینگا مِنا چه شما پِیَسِر اِدا راه  
 دات. ۶) دو سال اِنِت که مُلکا دُگال اِنِت.  
 آیو کِین پنچ سالا هم هِچ دُگارے نه ننگار  
 کنگ و کِشگ بیت و نه رُنْگ و مُشگ، ۷)  
 بله هُدا یا چه شما پِیَسِر مِنا اِدا راه دات که  
 شمارا زندگ بداریت و سَرجمیا برکِینِیت  
 که شَمئے نسل چه زمِینا گار مِیت. ۸)  
 پِمِیشکا مِنی اِدا راه دِیوُک شما نه اَتِیت،  
 هُدا اَت. هُدا یا مِنا په پِرئونا پتے، په آیِئے  
 سَجّهین لَوگا مِستَرے و په سَرجمِین  
 مِسرئے مُلکا ها کمے کرت.

۹) نون زوِت کِنیّت و مِنی پتئے کِرا  
 برئوِیت. گوَن آیِیا بگو شِیت: ’تئی چک  
 ایسپ گَو شِیت: ’هُدا یا مِنا سَجّهین مِسرئے  
 واجه کرتگ. مَهتل مِبئے و مِنی کِرا بیا. ۱۰)

گوڻ وتي چُڪَ و نماسگ و رمگ و گوڙم و  
وتي سڄهين مال و هستيا، گوڙهنئي دَمگا  
جَهمنند بئے که گوڻ من نڙيڪَ ببئے. (۱۱)

من تئي هر چيزئے زمه زرتگ که اے دُگال  
تان پنج سالا انگَت مانيت. چو مبيت که  
تئو وار و بڙگ ببئے، تئي جند و تئي  
هاندان و تئي سڄهين مردم جَنجال

ببنت. (۱۲) شما وت گندگا ايت و مني

برات بنيامين هم گندگا انت که اے مني

جند انت که گوڻ شما هبرا انت. (۱۳) اے

مزني و شرپ که منا ادا مسرا رستگ و هما

سڄهين چيزُ که شما ديستگ انت، برئويت

و مني پتا هال بدئييت و آييے جندا زوت

بيارييت. (۱۴) گڙا ايسپا وتي برات

بنيامين گلايش کرت و گريتي. بنيامينا هم

ايسپ گلايش کرت و گريتي. (۱۵) ايسپا

وتي سڄهين برات امباز کرت و چُگنت و

گريتي. نون آييے برات گوڻ آيا هبرا

لگنت.

(۱۶) وهدے پِرئونئے لؤگا اے ھال رست  
 کہ ايسُپئے برات آتکگ آنت، پِرئون و ايسُپئے  
 ھزمتکار گل بوتنت. (۱۷) پِرئونا گؤن ايسُپئا  
 گوشت: ”وتی براتان بگوش: ’چؤ کنيت کہ  
 باران وتی اوْلاکان بلڈيت و گنھائے مُلکا  
 برئويت و (۱۸) وتی پتا بزوريت و لڈ و  
 لؤگ منی کرا بيايت. من مسرئے شرترين  
 زمينا شمارا دئيان و شما زمينئے شرترين  
 بر و سمران وريت.“ (۱۹) يہ تئو ھکم اش  
 انت کہ وتی براتان بگوش: ’چؤ کنيت کہ  
 يہ وت چہ مسرا اسپگاڑی بزوريت گؤن،  
 يہ وتی جن و چگان. وتی پتا بزوريت و  
 بيايت. (۲۰) اگن شمئے چيزے پشت کيت،  
 پريشان مبيت، چيا کہ سجھين مسرئے  
 شرترين زمين شمئگ بيت.“

(۲۱) گزا اسرائيلئے چگان انچش کرت.  
 ھما پئما کہ پِرئونا ھکم داتگات، ايسُپئا  
 وتی براتانا اسپگاڑی و توْشگ دات. (۲۲)

آيا هر يکيارا جوڙيے گد دات، بله بنيامينا  
 سئے سد نگره و پنج جوڙي گدي دات. (۲۳)  
 په وتي پتا اے چيزي راه داتنت: ده لاگ که  
 چه مسرئے شرترين چيزان لڏگ بوتگات و  
 ده ماديان که په پتئے سپرا دان و وراک و  
 توښگ لڏگ بوتگات. (۲۴) پدا وتي براتي  
 رهاگ کرتنت. برات که در کپگا اتنت، گون  
 آيان گوشتي: ”راها آر و کړ مکنيت.“

(۲۵) گزا آچه مسرا در آتک و وتي پت  
 اکوبئے کرا کنهائے ملکا آتکنت. (۲۶) گون  
 وتي پتا گوشتيش: ”ايسپ انگت زندگ  
 انت. اشيا بل، سجهين مسرئے هاکم انت.“  
 اکوب هُشک و هئيران بوت. آيانی سرا  
 باوري نبوت. (۲۷) بله وهده آيان ايسپئے  
 گوشتگين هبر گون پتا کرتنت و اکوبا هما  
 اسپ گاڙي ديستنت که ايسپا په آيئے آرگا  
 راه داتگ اتنت، ارواهي تازگ بوت. (۲۸)  
 اسراييلا گوشت: ”بس، نون منا باور انت.“

منی چُکَّ ایشپ اَنگت زندگِ اِنْت. چه اِد و  
پیسر که بمران، رئوان که ایشپا بگندان.

آکوب لَدیت و مسرا رئوت

① اِسراییل گُون وتی سَجّهین مال و  
هستیا راه گیت. وهدے بیرشیبها آتک و  
رست، په وتی پت اِساکئے هُدا یا کُربانیگی  
نَدِر کرتنت. ② هُدا یا شپئے اِلهامیئے تها  
گُون اِسراییل هبر کرت. گوشتی: ”آکوب!  
او آکوب!“ آیا پَسَّو دات: ”جی!“ ③  
هُدا یا گوشت: ”من هُدا آن، تئی پتئے هُدا.  
مِسْرئے رئوگا مَثْرَس که من اوْدا چه تئو  
مزنین کئومے اَدَّ کنان. ④ من وت گُون  
تئو مِسرا کایان و اَلَم ترا پدا کاران. و  
ایشپئے جند ترا دست و چَم کنت.“

⑤ گُرا آکوب چه بیرشیبها در کیت.  
اِسراییلئے چُگان وتی پت آکوب و کسانین  
چُکَّ و وتی جنین هما اَسپ گازیان

ناديَنتنت که پَرئونا په آکوبئے آرگا راه  
داتگ آتنت. ⑥ آکوبا وتی رمگ و گورُم و  
هما مال و مَدّی که گَنهانا مُچ کرتگ آتنت،  
زرتنت و گون وتی سَجّهين اوبادگان مسرا  
شت. ⑦ آکوبا وتی بَج و جنک و نماسگ،  
بزان وتی سَجّهين اوبادگ مسرا برتنت  
گون.

⑧ اِسراييل، بزان آکوب که گون وتی  
اوبادگان مسرا شت، آييئے مردين چُکاني  
نام اِش آنت: روين، آکوبئے ائولي چُک آت.

⑨ روينئے مردين چُک هَنوک و پَلو و  
هسرون و گَرَمی آتنت.

⑩ شَمونئے مردين چُک يَموئل و يامين  
و اوهد و ياکين و سوهر و شاوول آتنت.  
شاوولئے مات گَنهانيئے آت.

⑪ لاويئے مردين چُک گِرشون و کُهاث

و مِراری اَتنت.

۱۲) یهودائے مردین چکّ ایر و اوّنان و  
شیلا و پارس و زارہ اَتنت. بلہ ایر و اوّنان  
گَنہانا مُرتگ اَتنت. پارسئے مردین چکّ  
ہسرون و هامول اَتنت.

۱۳) ایساکارئے مردین چکّ تولا و پووا و  
یاشوب و شمرون اَتنت.

۱۴) زبولونئے مردین چکّ سرد و ایلون  
و یہلیل اَتنت.

۱۵) آکوب و لیاہئے مردین چکّ ہمیش  
اَتنت کہ پَدان ارامئے مُلکا پیدّا بوتگ اَتنت.  
آکوب و لیاہئے جنکّ دینہ ہم همؤدا پیدّا  
بوتگات. آکوبئے اے بچّ و جنکّ سرجمیا  
سی و سئے اَتنت.

۱۶) جادئے مردین چکّ سپیون و ہگی و  
شونی و اسبون و اری و ارؤدی و اریلی

آتنت.

١٧ آشرئے مردین چک یمنا و یشوا و  
یشوی و بریا آتنت و اِشانی گھار سِرہ آت.  
بریائے مردین چک ھبر و مَلکییل آتنت.

١٨ آکوب و زِلپھئے مردین چک ھمیش  
آتنت کہ سَرجمیا شانزده آتنت. زِلپہ ھما  
مؤلد آت کہ لابانا وتی جنک لیاھارا  
داتگ آت.

١٩ آکوب و آییئے جن راھیلئے  
مردین چک ایسپ و بنیامین آتنت.

٢٠ ایسپئے چک مَنسی و اپرائیم  
مِسرئے مُلکا چہ اَسِناتا پِیدا بوتنت. اَسِنات  
پوتیپیرائے جنک آت و پوتیپیرا اونئے  
شھرئے دینی پِیشوا آت.

٢١ بنیامینئے مردین چک بیلا و باکر و  
آشبیل و گیرا و نَھمان و ایھی و رُش و

مِیْم و هُیْم و اَرْد اَتنت.

۲۲) اَکوب و راهیلئے مَرْدِیْن چُکَّ  
سَرجمیا چارده اَتنت.

۲۳) دانئے مَرْدِیْن چُکَّ هوشیم اَت.

۲۴) نِپتالیئے مَرْدِیْن چُکَّ یَهسئیل و گنی  
و یاسِر و شیلْم اَتنت.

۲۵) اَکوب و بِلْهئے چُکَّ هِمِش اَتنت. اے  
سَرجمیا هیت اَتنت. بِلْه هما مَوْد اَت که  
لَابانا وتی جنک راهیلارا داتگات.

۲۶) اے سَجْهَیْن مردم که گُون اَکوبا  
مِسرا شتنت و آییئے جندئے اوْبادگ اَتنت،  
اَبَید چه آییئے نِشاران شَسْت و شَش اَتنت.

۲۷) اِیْسُیئے مَرْدِیْن چُکَّ که مِسرا پَیدا  
بوتگ اَتنت، دو اَتنت. اَکوب که مِسرا

آتکگأت، آییئے هاندان سَرجمیا هپتاد  
مردم ات.

آکوب و ایسپئے گند و گدار

(۲۸) آکوبا چه وت و پیسر یهودا ایسپئے  
کرا راه دات که گوْشِنئے راها جُست بکنت.  
گرا آکوب گوْن وتی مردمان گوْشِنئے دَمگا  
سر بوت. (۲۹) ایسپا وتی آرابه تئیار  
کنايَنت و گوْشنا، وتی پت إِسرائیلئے چارگا  
شت. آنچوْ که ایسپ پتئے کرا سر بوت،  
پتی گلايَیش کرت و تان دیرا گریٔتی. (۳۰)  
إسرائیلا گوْن ایسپا گوْشت: ”نون من په  
مِرگا تئیار آن، چیا که گوْن وتی جندئے  
چَمَان دیسٔن که تئو زندگ ائے.“

(۳۱) ایسپا گوْن وتی براتان و گوْن وتی  
پتئے لوْگئے مردمان گوْشت: ”مَنْ رئوان و  
پرئونا هال دئیان. گوْشانی که منی برات و  
منی پتئے لوْگئے مردم که گنهائے مُلکا  
نِندوک بوتگانت، نون منی کرا آتکگانت.

(۳۲) شپانک و مالدار أنت. وتی رمگ و  
 گوْرُم و سَجَّهِيْن مال و هستی اِش اورتگ  
 گوْن. (۳۳) و پدا پرئون که شمارا لوْثاينیت  
 و چه شما جُسْت کنت که 'شمئے کار و  
 روْزگار چے اِنت؟' (۳۴) شما بگوْشِيْت که  
 'تئی گستر چه گسانیا شپانک و مالدار  
 بوتگ أنت، وتی پت و پیرْکانی پیما. گْرا  
 شمارا اے اجازت رسیت که گوْشِنئے دَمگا  
 جَهمند بیْت که مِسرِیانی نِزا سَجَّهِيْن  
 شپانک بَرْناکِین مردم أنت.'

آکوب پرئونئے دربارا

(۱) ایسْپ شت و گوْن پرئونا گوْشتی:  
 "منی پت و برات گوْن وتی رمگ و گوْرُم و  
 سَجَّهِيْن مال و هستیا چه گنھائے مُلکا  
 آتکگ أنت و نون گوْشِنئے دَمگا أنت." (۲)  
 ایسْپا پنچ برات زرت و پرئونئے دِیما پِیش  
 کرت. (۳) پرئونا چه آییئے براتان جُسْت  
 کرت: "شمئے کار و روْزگار چے اِنت؟" آیان

پَسَو دات: ”تئی گستر شپانک أنت، وتی  
 پت و پیرکانی پیما.“ (۴) آیان گوَن  
 پرئونا چُش هم گوشت: ”ما آتکگین که  
 چیزے وهدا هِدا بنندین، چیا که گنهانا  
 سکین مزین دُگالے کپتگ و په تئی  
 گسترانی رمگان کهچر و چراگاه نیست.  
 مئے دزبندی انت، وتی گستران رزا بدئے که  
 گوشتنا جهمند ببت.“ (۵) پرئونا گوَن  
 ایسپا گوشت: ”نون که تئی پت و برات  
 تئی کرا آتکگ انت، (۶) مسرئے سردگار  
 تئی دیما انت. وتی پت و براتان ملکئے  
 شرترین جاگها نادیں. بلی گوشتئے دمگا  
 نندنت. اگن آیانی تها بودی و زرنگین مردم  
 گندئے، منی مال و دلوتان همایانی دستا  
 بدئے.“

(۷) گرا ایسپا وتی پت اکوب پرئونئے  
 کرا آورت و پجارینت و اکوبا پرئون برکت  
 دات. (۸) پرئونا چه اکوبا جست کرت:

”ترا چنت سال انت؟“ (۹) آکوبا پسئو

دات: ”منی زندئے مساپریا سد و سی سال  
انت. منی امر مزن نه انت و منی سال په  
سگی و سوری گوستگ انت. چه منی پت و  
پیرکانی مساپریئے سالان کمتر انت.“ (۱۰)

گرا آکوبا پرنون برکت دات و چه پرنونئے  
کرا در آتک و شت. (۱۱) هما پیما که پرنونا  
هکم داتگات، ایسپا وتی پت و برات مسرا  
نادینتنت و مسرئے شرترین جاگها بزان  
رمسیسئے دمگا ملکتی دانت. (۱۲) ایسپا  
وتی پت و برات و پتئے لوگئے سجھین  
مردم لاپ دانت، و همینچک چکش که  
هستات، همینچکی دانت.

ایسپ و مسرئے دگال

(۱۳) نون آ سجھین دمگا په ورگا هچ

نیستات، چیا که سگین گرانین دگالے  
کپتگات. مسر و گنهان دوین، دگالا تباہ  
کرتگانت. (۱۴) مردمان نگره دات و دان

بھا گیت۔ ایسپا مسر و گنھائے سجھین

نُگرہ مچّ کرت و پرئونئے کلاتا آورتنت۔ (۱۵)

وہدے مسر و گنھائے دراھین نُگرہ

ھلاس بوتنت، مسرئے سجھین مردم

ایسپئے کرا آتکنت و گوشتیش: ”مئے نُگرہ

ھلاس انت۔ مارا وراک بدئے۔ ما تئی

چمانی دیما بمرین؟“ (۱۶) ایسپا گون آیان

گوشت: ”گرا وتی مال و دلوتان بیاریت۔

شمئے نُگرہ کہ ھلاس بوتگ انت، شمئے

دلوتان زوران و بدلا شمارا وراک دئیان۔“

(۱۷) گرا آیان وتی مال و دلوت ایسپئے کرا

آورتنت و ایسپا آیانی اسپ و پس و گوک

و ھرانی بدلا آیانا وراک دات۔ آ سالا، ایسپا

آیانی سجھین مال و دلوت زرتنت و بدلا

آیانا وراک دات۔

(۱۸) سال کہ گوست، مردم دومی سالا

پدا ایسپئے کرا آتکنت و گوشتیش: ”ما اے

گپا چہ وتی واجھا چیر دات نکنین کہ مئے

نُگرہ ہم ھلاس انت و مئے مال و دلوت ہم

مئے واجهئے بوتنت. نون مئے کرا مئے  
 جسم و جان و ڈگاران ابید دگه هج پَشت  
 نکپتگ که تئو واجهئے هزمتا پیش بکنین.  
 (۱۹) ما گوَن وتی ڈگاران تئی چمانی دیما  
 گار و گُمسار بیین؟ مئے جند و مئے ڈگاران  
 وراکئے بدلا بزور. ما گوَن ڈگاران پرئونئے  
 گلام بیین. مارا دان بدئے که زندگ بمانین و  
 ممرین و مئے ڈگار هم وئیران مَنت. (۲۰)  
 گُرا ایسپا سَجَهِین مِسرئے ڈگار په پرئونا  
 بها زرتنت. مِسرئے سَجَهِین مردمان وتی  
 ڈگار بها کرتنت، چیا که سَکین گرانین  
 دُگالیا گپتگ آتنت. پرئون آیانی ڈگارانی  
 واهند بوت. (۲۱) مِسرئے اے کُنڈا بگر تان آ  
 کُنڈا ایسپا مردم لَدِینت و شَهرانی تھا  
 جَهمند کرتنت. (۲۲) اَلبت، دینی  
 پیشوایانی دُگاری بها نَزرتنت. چه پرئونئے  
 نِیمگا آیان کُمک رَست و اے کُمک په آیانی  
 وَرَد و وراکا بَس آت. پمیشکا وتی دُگارَش  
 بها نکرتنت.

(۲۳)

ایسپا گوَن مردمان گوشت: ”نون

کہ من مروچی شمئے جند و شمئے ڈگار پہ  
پرئونا بھا زرتگانَت، تُہم اِش اَنَت، زمینا

بکشیِت. (۲۴) وھدے روَن و موُشئے مؤسمَ

کئیت، ڈگارئے بر و سمرئے پنچکا پرئونا  
بدئیِت. چار بھر وتی کرا بدارِیت کہ شمارا  
پہ کشگا تُہم و پہ وتی جند و وتی لوگئے  
مردم و چُگان وراک بیِت. (۲۵) مردمان

گوَن آئیا گوشت: ”تئو مئے زِند رَکِیئت.  
واجھئے نَزَر پہ ما نیِک بات. ما پرئونئے

گَلامَ بیِن. (۲۶) گُرا ایسپا پہ مسرئے مُلکا

اے کانون جوڑ کرت کہ تان روچ مروچیگا  
ہست اِنَت کہ ڈگارانی بر و سمرئے پنچک  
پرئونئیگ اِنَت. پرئون ایوکا دینی  
پیشوایانی زمینانی واھند نبوت و بَس.

آکوبئے گڈی واھگ

(۲۷)

نون اسرائیلی مسرئے مُلکا،

گوُشِنئے دَمگا جَہمند بوتنت. اوُدا آیان

ڏگار رست، بازين چڪ و برے کرِتش و  
 سڪ باز بوتنت. (۲۸) آکوبا مسرا هبده سال  
 گوازينت و تان يڪ سد و چل و هپت  
 سائے امرا زندگ ات.

(۲۹) وهده اسرائيلے مرکے وهده نزيڪ  
 بوت، وتي چڪ ايسپي لوٽاينت و گوشتي:  
 ”مني سرا مهربانيه بکن. وتي دستا مني  
 زانے چيرا اير کن و کئول بدے که گوڻ  
 من مهر و ويا کنے و منا مسرا کبر نکنے.  
 (۳۰) وهده من سر اير کرت و وتي پت و  
 پيرکاني کرا شتان، منا چه مسرا بر و  
 همایانی کرا کبر کن.“ ايسپا گوشت: ”شر  
 انت. انچش کنان.“ (۳۱) آکوبا گوشت:  
 ”سوگند بور.“ ايسپا گوڻ آيا سوگند  
 وارت. اسرائيلا نيادے سرونه په ادب سر  
 جهل کرت.

منسی و ايرایم

① گمے وهدا رند ايسُپا هال رست كه

تئیی پت نادره انت. گڑا آییآ وتی دوین  
مردین چک مَنسی و ایرایم زرتنت و شت.

② وهده آکوبش هال دات كه تئیی چک

ایسپ تئیی چارگا آتکگ، اِسرائیلا وتی  
واک و توان یکجاه کرت و نیاده سرا

نِشت. ③ گون ايسُپا گوشتی: ”پرواکین

هَدا گنهائے مُلکا، لوزئے شهره منی دیمه

زاهر بوت. منا برکتی دات و ④ گون من

گوشتی: ’من ترا پُرسمر کنان و تئیی نسل

و پدريچا سک باز کنان. من ترا کئومانی

رُمبے جوڑ کنان و اے سرډگارا چه تئو و

رند تئیی نسل و پدريچارا دئیان كه تان

آبد همایانی ملکت بیت. ⑤ نون تئیی

اے دوین مردین چک منیگ بنت، همه چک

كه چه منی ادا، تئیی کرا آیگا پیسر مسرئے

مُلکا پیدا بوتگانْت. ایرایم و مَنسی منیگ

بنت، آنچو كه روپن و شمون منیگ اَنْت.

⑥ تئیی چه اِشان و رندتری چک تئییگ

بنت، بله وتی براتِ اِپرايِم و مَنَسِيئِے نامئِے  
 سرا پَجّاه آرگ بنت و همِے براتانی نامئِے  
 سرا ميراسِش رسيِت. (۷) وهْدِے من چِه  
 پَدّانا پَر ترگا اَتان و اِپراتئِے رسگا اَنگت  
 گَمِے راهِ پَشت کِپتگات، راهّا، گَنهانئِے مُلکا  
 راهيلئِے مَرکئِے سوک منی سرا کِيت. من  
 راهيل هموڊا اِپراتئِے راهّا کبر کرت.“  
 اِپرات بئيت لَهم اِنْت.

(۸) وهْدِے اِسرائيِلا ايسُيئِے چُک  
 ديستنت، جُستی کرت: ”اے کئِے اَنْت؟“  
 (۹) ايسُيا گوشت: ”اے منی چُک اَنْت،  
 هُدايا همدا منا داتگ اَنْت.“ اِسرائيِلا  
 گوشت: ”منی کَرّا بيارِش که برکِتِش  
 بدئيان.“

(۱۰) اِسرائيلئِے چَم چِه پيريا نزور اَتنت  
 و شَرّ مئِمي نَکرت. پمِيشکا ايسُيا وتی  
 چُک آيئِے نَزِيگا برتنت و آکوبا، اِپرايِم و  
 مَنَسِي چُگت و گلايِش کرتنت. (۱۱)

إِسْرَائِيلَا گُونِ اِيْشْپَا گوشت: ”منا اے اُمِيَّتِ  
نبوتگ کہ پدا ترا گندان، بله هُدايا تئِي  
چُکْ هم منا پِيش داشتنت.“

(۱۲) نون اِيْشْپَا چُکْ چه إِسْرَائِيلْئِ گُئَا

(۱۳) کَنْزِئِنْتَنَت و سَرِي پِه ادب جَهْل کَرَت.

اِيْشْپَا دَوِيْن چُکْ زَرْتَنَت، اِپْرَايْمِي وَتِي  
رَاسْتِيْن نِيْمْگَا و إِسْرَائِيلْئِ چَپِيْن نِيْمْگَا  
کَرَت. مَنَسِيْ اِي وَتِي چَپِيْن نِيْمْگَا و  
إِسْرَائِيلْئِ رَاسْتِيْن نِيْمْگَا کَرَت. وَتِي پَتْئِ

نَزِيْگَا بَرْتَنَتِي. (۱۴) بله إِسْرَائِيلَا وَتِي

رَاسْتِيْن دَسْت چَپِيْن نِيْمْگَا شَهَار دَات و  
چَپِيْن دَسْت رَاسْتِيْن نِيْمْگَا. رَاسْتِيْن دَسْتِي  
اِپْرَايْمْئِ سَرَا اِيْر کَرَت، بِلْ ثَرْئِ گَسْتَرَات.  
چَپِيْن دَسْتِي مَنَسِيْئِ سَرَا اِيْر کَرَت، بِلْ  
ثَرْئِ اَوَّلِي چُکْ اَت.

(۱۵) آکوبَا اِيْشْپَا بَرکَت دَات و گوشتِي:

”هَما هُدا که مَنِي پَت و پِيْرک

إبراهیم و إساكا آیئے راه  
زرتگ،

هما هُدا كه چه منى پیدائشا  
بگر

تان مروچی منى نگهپان بوتگ،

هما پریشتگ كه منا چه هر تاوانا (۱۶)  
رگینتگی،

اے چُگان برکت بدئیات.

اے منى نامئے سرا و

منى پت و پیركئے نامئے سرا

بزان إبراهیم و إساكئے ناما  
زانگ باتنت و

زمینئے سرا سگّ باز باتنت.

وهده ایسپا دیست كه منى پتئے (۱۷)

راستين دست اِپرايمئے سرا انت، وشي  
 نبوت. پتے دستی گيت که چه اِپرايمئے  
 سرا دوری بکنت و مَنسيئے سرا ايري  
 بکنت. (۱۸) گون پتا گوشتي: ”مني پت!  
 چو مکن. مني اولی چکّ اش انت. وتی  
 راستين دستا اِشيئے سرا اير کن.“ (۱۹) بله  
 پتا نمئت، گوشتي: ”من زانان، مني چکّ!  
 زانان. چه مستريّنا هم کئومے اَدّ بیت و آ  
 هم مزيّين مردمے بیت، بله گسترين برات  
 چه آييا مستريّين مردمے بیت و گسترينئے  
 چکّ و نماسگ باز کئوم بنت.“

(۲۰) گزا آ روچی آکوبا ايسئيے  
 مردين چکّ برکت دانت، گوشتي:

”بنی اسرائیل برکت دئيگئے وهدا  
 تئيی ناما گيپت:

’هدا ترا چو اِپرايم و مَنسيا  
 کنات.“

اے ڈئولا آکوبا اپرایم چہ مَنسیا دیما تر  
کرت۔

۲۱) اسرائیلا گؤن ایسپا گوشت: ”من  
ہمے زوٹانِ مران، بلہ ہدا گؤن شما گؤن  
بیت و شمارا شمئے پت و پیرکانی مُلکا پر  
ترینیت۔ ۲۲) نون من ترا چہ تئی براتان  
گیشتَر دئیان۔ ہما کوہستگا ترا دئیان کہ  
من وتی زہم و تیرگمانئے سرا چہ اموریان  
گپتگ۔“

آکوب وتی چُگان برکت دنت

۱) آکوبا وتی چُک گوانک جت و  
گوشتنت: ”یکجاہ بیٹ، من شمارا گوشان  
کہ آیوکیں روچان چے بیت۔“

۲) یکجاہ بیٹ و گوش داریت،

او آکوبئے چُگان!

وتی پتِ اسرائیلئے ہبران  
گۆش داریت۔

او روپن! تئو منی ائولی چکّ ائے، (۳)

منی واک و ثوان ائے،  
منی مردانگیئے ائولی نشان  
ائے،

مڑاہ و زورئے شان ائے۔

چؤ آیا بیلگام ائے، (۴)

مستر نون تئو نمائے،  
کہ وتی پتئے نیادان، منی  
گندلان سر کیتئے و  
پلیت کرتنت۔

شَمون و لاوی برات انت، (۵)

زَهْمِش شِدَّتِي سِلاَهْ اَنْتَ.

هچبر اِشانی مجلسا مِنداتان، ٦

گۆن اِشان همدیوان مباتان،

که چه وتی هژما مردِمِش  
کُشتگ اَنْت و

په وتی دِلَوْشیا ساندِش لَنگ  
کرتگ اَنْت.

نالت بات اِشانی ترُنْدِین هژما، ٧

اِشانی بیِرَهْمِین گهرا.

آکوبئے مُلکا یِک یِگَش کنان،

اِسراییلئے مُلکا شِنگ و شانگ.

او یهودا! تئی برات ترا نازیْننت، ٨

تئی دست دژمنانی گُٹا سگ  
بیت،

تئی پتے چک تئی دیم  
کوندان کپنت.

یہودا شیریں گلڑے. ۹

او منی چک! تئو چہ شکاران  
آتکگئے.

یہودا چو شیرا سراپ کنت،  
چو مادگین شیرا گمین کنت.

کئی مجال انت کہ پادی  
بکنت؟

بادشاہی آسا چہ یہودائے دستا ۱۰  
نرئوت و

ہاکمیئے دزلٹ چہ آییئے

پادانی دیما دور نبیت

تان هما وهدا که اسلیگین  
واهْندَ کئیت و

کئوم آییئے پرمانبردار بنت.

آ وتی هرا انگوری درچکیا بندیت و (۱۱)

کُرگا گچینی شاهزیا،

وتی پۆشاکان گۆن شرابا  
شؤدیت،

وتی پُچان گۆن انگورئے هؤنا.

آییئے چمّ چه شرابا سهرتر بنت و (۱۲)

دنتان چه شیرا اسپیت تر.

زبولون تئیاب دپا جهمند بیت، (۱۳)

پہ بۆجیگان بَندِنے بیت و  
سیمسری تان سئیدونا سرَ  
بیت.

ایساکار زۆرمندیں هرے (۱۴)

که دوین تَنگانی نیاما تچک  
اِنت.

گندیت که آرامجاه شَر اِنت و زمین  
وش، (۱۵)

وتی بَدّا په بارا ایَر دنت و  
په بیگاریا تئیار بیت.

دان اِسرائیلئے گبیلھے بیت و (۱۶)

په وتی مردمان اِنساپ کاریت.

دان رهسرا مارے بیت، (۱۷)

کِشکئے گشا سِیہ مارے،  
اَسپانی سُرْمبان ڈنگ جنت  
کہ سوار پُشتکا بکیت۔

او ہداوند! وداریگ آن (۱۸)

کہ تئو برگینئے۔

اُرُش کنوک جادا اَنگِر کنت، (۱۹)

بلہ جاد آیانی پادانی پونزانی  
سرا بیڑ بارت۔

اَشِرئے نغن چرپ بیت، (۲۰)

مہلوکا شاہی وراگ دنت۔

نِپتالی آزات بوتگین آسکے و (۲۱)

ڈئولدارین آسگلک کاریت۔

ایسپ پُرسمرین اَنگورے، ۲۲

چَمگئے لمبا براوَرین اَنگورے۔

شاہڑی، دیوالان سر کپنت۔

تیرگمان جنوکان پہ زھرناکی آییئے ۲۳  
سرا اُرش کرت و

پہ بدواہی تیرش جت۔

بلہ ایسپئے گمان برجاہ منت و ۲۴

باسکی مہر و مہکم اتنت،

آکوبئے زورمندین ہدائے  
دستئے برکتا،

اسراییلئے شپانکئے برکتا،

اسراییلئے تَلارئے برکتا،

تئی پتے ھدائے برکتا، کہ ترا  
مدت کنت،

پرواکین ھدائے برکتا، کہ ترا  
برکت دنت.

گؤن آسمائے برکتان، چہ بُرزا،

گؤن جُھلانکیئے برکتان، چہ  
جَھلا و

گؤن چُکدان و گُورانی برکتان  
ترا برکت دنت.

تئی پتے برکت

چہ ابدی کوھانی برکتان بالاتر  
انت،

چہ کوھنیں جُمپانی نیامتان  
گیشتَر انت.

اے سَر جِما ایشپئے سرا  
بگوار اتنت،

ایشپئے پِشانیگئے سرا

کہ وتی براتانی شہزادگِ انت.

بنیامین دِرّوڪ و وِرّوڪین گِرکے، (۲۷)

سُہبان شکار ایز بارت و

بیگاہان آوار بھر کنت.

اے اسرائیلئے دوازدهین گبیلہ (۲۸)

آتنت و اے ہما ہبر آتنت کہ آیانی پتا  
برکت دئیگئے و ہدا گوّن آیان کرتنت. ہر  
یگّیارا ہمایئے ہسابا برکتی دات.

آکوبئے مَرک

نون آکوبا وتی چُکّ چو سؤج (۲۹)

داتنت: ”من گوّن وتی مُرتگیّن مردمان

هئوار بئىگى آن. منا منى پت و پيركاني  
كرا، هما گارا كبر كنيت كه اپرون هيئيئى  
ڏگارا انت، (۳۰) هما گارا كه مكيپلهئى

ڏگارا، ممرهئى نزيگا، گنهائى ملكا انت و  
ابراهيما چه اپرون هيٿيا گون ڏگارا هور  
بها زرت كه كبرستانى بكنتى. (۳۱) اوڏا

ابراهيم و آييئى جن ساره كبر كنگ  
بوتگانٽ، اساك و آييئى جن رپكا كبر كنگ  
بوتگانٽ و من لياہ هم همودا كبر كرتگ.

(۳۲) ڏگار و آييئى تهئى گار چه هيٿيان بھا  
زورگ بوتگانٽ.

(۳۳) وهڊى آكوبا وتى چكاني سوچ

دئىگ هلاس كرت، نپادئى سرا وتى پادى  
تچك كرتنت، گڏى دمي كشت و گون وتى  
مرتگين مردمان هئوار بوت.

آكوبئى كبر و كپن

(۱) ايسيا وتارا پتئى سرا دئور دات،

گریتی و پتی چکت. (۲) گڑا هما داکتر که  
ایسپئے هزمتا اتنت، ایسپا گون آیان  
گوشت که منی پت اسرائیلا مؤمیایی  
(۳) کنیت و آیان اسرائیل مؤمیایی کرت.  
اے کارا چل روچ جت که اینچک وهد په  
مؤمیایی کنگا آلمی ات. مسریان هپتاد  
روچ په آیا پُرس داشت.

(۴) وهدے پُرسئے روچ هلاس بوتنت،  
ایسپا گون پرنونئے لوگئے مردمان گوشت:  
”اگن منی اِرتا کنیت، په منیگی گون پرنونا  
هبر کنیت و بگوشتیتی (۵) که منی پتا منا  
سوگند داتگ و گوشتگ: ’من مرگی آن. منا  
هما کبرا گل کن که من په وت گنهائے ملکا  
کوَتکگ.‘ نون منا رزا دئے که رنوان و وتی  
پتا کبر کنان و کایان. (۶) پرنونا گوشت:  
”برئو، وتی پتا هما پیما کبر کن که ترا  
سوگندی داتگ.“

(۷) گڑا ایسپ وتی پتئے کبر کنگا شت.

پِرئونئے سَجھيَن هِزمتكار هم آييئے همراه  
آنت. پِرئونئے لوڳئے مستريَن مردم و

مِسِرئے سَجھيَن كماش شتنت گؤن. (۸)

ايسِيئے لوڳئے سَجھيَن مردم، آييئے پتئے  
لوڳئے مردم و آييئے برات هم گؤن آنت.  
ايوڪا چُڪ و رمگ و گؤرُم گوِشِنا منتنت.

(۹) اَرابه سوار و اَسپ سوار هم شتنت  
گؤن. سَكِيَن مزيَن رُمبے آت.

(۱۰) وهدے آ اَرْدُنئے كئورئے نَزِيگا

آتادئے جوْهانا سر بوتنت، كوگارِش كرت و  
زارِش جت. ايسِيا اوْدا هيت روْچا په وتي

پتا پُرس داشت. (۱۱) وهدے اوْدئے

نندوَكِيَن كَنهانيان آتادئے جوْهانا داشتگِيَن

اے پُرس ديست، گوشتِش: ”مِسرِيان

بلاهيَن پُرسے داشتگ.“ پميشكا آ جاگه كه

اَرْدُنئے كئورئے نَزِيگا انت، آ جاگهئے نامِش

آبل مِسرائِم كرت.

(۱۲) گُزا آكوبئے چُكان هما پئيم كرت كه

پتا ھکم داتگ آنت. (۱۳) آکویش گنھائے  
 مُلکا برت و ھما گارا کبر کرت کہ مَکپِلَھئے  
 دُگارا، مَمرِھئے نَزیکا آت. اِبراھِیما آگار گُون  
 دُگارا چہ اِپرون ھیثیا بھا زرتگ آت کہ  
 کبرستانے بکنتی. (۱۴) چہ پتے کبر کنگا  
 رند ایسپ گُون وتی براتان و گُون سَجھین  
 ھمراھان کہ آییئے پتے کبر کنگا  
 آتگ آنت، مِسرا پر ترّت.

ایسپ پدا براتان دلجمی دنت

(۱۵) وھدے ایسپئے براتان دیست کہ  
 مئے پت مُرتگ، گوشتِش: ”اگن ایسپا کیڻگ  
 دلا انت، ھما سَجھین بدیانی بیڑا گیپت کہ  
 ما گُون آیا کرتگ آنت.“ (۱۶) گڑا آیان پہ  
 ایسپا کلئوے راہ دات و گوشتِش: ”تئی  
 پتا مَرکا پیش اے و سیت کرتگ: (۱۷)  
 ’ایسپا بگوشتِیت کہ منی دزبندی انت کہ  
 وتی براتانی میار و گناھان بَبکش کہ گُون  
 تئو بدی اش کرتگ. وتی پتے ھدائے

بَندھانی بديان پَھل ڪن. “وھدے آيانی  
پئڳام ايسڀا سر بوت، گريٽي.

۱۸) گڙا برات ايسڀي ڪڙا آتڪنت و

پادانی ڪپنت و گوشتيش: ”ما تئي گلام  
اين.“ ۱۹) بله ايسڀا گوشت: ”مٿسپت.

۲۰) من هدا وه نه آن. شمئ نيٽ مني  
تاوان دئيگ آت، بله هداي نيٽ نيڪ آت.  
آيي نيٽ هميش آت كه بازين مردميئ  
ساه برڪيت. اے ڪار، هميش انت انون بيگا  
۲۱) انت. گڙا مٿسپت. من شمئ و شمئ  
چڪاني زلورتان پوره ڪنان.“ براتي دلجمي  
دانت و گوڻ آيان په شري هيري ڪرت.

ايسڀي مرڪ

۲۲) ايسڀ گوڻ وتي پتئ لوگئ

سجھين مردمان مسرا نشت. يگ سد و ده  
سال امري ڪرت و ۲۳) اپرايمئ چڪاني  
سئمي پُشتي ديست. منسيئ نماسگ،

ماکیرئے چکّ هم که پیدّا بوتنت، ایسپئے  
کُتا دئیگ بوتنت.

۲۴) ایسپا گؤن وتی براتان گوشت:

”من مرگی آن، بله دلجم آن که هُدا په  
شمئے مدتا کئیت و شمارا چه اے مُلکا دیم  
په هما مُلکا بارت که آییئے بارئوا گؤن  
ابراهیم و اِساک و آکوبا سئوگندی وارتگ.“

۲۵) ایسپا گؤن اِسرائیلئے چکان گوشت:  
”سئوگند بوریت که وهدے هُدا شمئے مدتا  
کئیت، منی هُدان چه اے جاگها بریت  
گؤن.“

۲۶) ایسپ یکّ سد و ده سائے اُمرّا

مُرت، گُرا آاش مؤمیایی کرت و تابوتیا  
واپئنت و مسرا ائرش کرت.